

Årsredovisning 2023

SVERIGES DOMSTOLAR

Innehållsförteckning

	GENERALDIREKTÖREN INLEDER	3
	DET HÄR ÄR SVERIGES DOMSTOLAR	5
	Uppdrag och organisation	5
	Mål för verksamheten	7
	Resultatredovisningens indelning	9
	DÖMANDE, BESLUTANDE OCH RÄTTSVÅRDANDE VERKSAMHET	10
	Verksamhetens resultat och utveckling	10
	Tingsrätterna	20
	Hovrätterna	34
	Högsta domstolen	41
	Förvaltningsrätterna	46
	Kammarrätterna	56
	Högsta förvaltningsdomstolen	64
	Hyres- och arrendenämnderna	69
	Rättshjälpsmyndigheten	75
	VERKSAMHETSUTVECKLING	78
	Domstolen i samhället	81
	Utvecklad målhantering	85
	Stärkt förtroende och ökad trygghet	89
	Den attraktiva arbetsplatsen	96
	En hållbar organisation	108
	INTERNATIONELL VERKSAMHET	112
	EKONOMISK ÖVERSIKT	117
	FINANSIELLA DOKUMENT	122
	Sammanställning över väsentliga uppgifter	122
	Resultaträkning	123
	Balansräkning	124
	Finansieringsanalys	125
	Anslagsredovisning	126
	Tilläggsupplysningar och noter	129
	Ersättningar till ledande befattningshavare och insynsråd	144
	INTERN STYRNING OCH KONTROLL	145
	Årsredovisningens undertecknande	148
	BILAGOR TILL RESULTATREDOVISNINGEN	149
	Bilaga 1 Verksamhetsmål (omloppstider)	149
	Bilaga 2 Styckkostnader	153
	Bilaga 3 Personalstatistik	155
	Bilaga 4 Sidhänvisning till återrapporteringskrav	158

Generaldirektören inleder

DOMSTOLARNA ÄR EN VIKTIG DEMOKRATISK SYMBOL

2023 kom att präglas av krig i vår närvärld och en fortsatt negativ demokratisk utveckling i världen. I Sverige har rivaliteten mellan kriminella gäng lett till ett mycket stort antal skjutningar och sprängningar där många brottsoffer och misstänkta gärningspersoner är barn. Därtill råder ekonomisk lågkonjunktur med hushåll och företag som kämpar med stigande priser till följd av inflation och höga räntor.

Dessa omständigheter påverkar också Sveriges Domstolar. Till exempel var antalet mål, framför allt brottmål, som 2023 kom in till de allmänna domstolarna, rekordhögt efter ett år med minskat inflöde. Våra hyreskostnader för domstolsbyggnaderna ökade kraftigt och det säkerhetspolitiska läget innebar att arbetet med att rusta Sverige Domstolar för att bedriva verksamhet även under kris och krig intensifierades.

INTENSIV VERKSAMHETSUTVECKLING

Sveriges Domstolar har det senaste året haft som högsta prioritet att hålla en hög avgörandetakt av mål och ärenden. Parallellt har fokus lagts vid att fortsätta säkra kompetensförsörjningen och att domstolarna ska vara säkra och trygga.

Alla som kommer i kontakt med en domstol eller nämnd förväntar sig att möta professionella och moderna myndigheter som utför sitt uppdrag på bästa sätt. Tillsammans med domstolarna driver Domstolsverket utvecklingsfrågor som bidrar till domstolarnas effektivitet och allmänhetens förtroende. Låt mig ge några exempel på den verksamhet som ägde rum under 2023.

FORTSATT DIGITALISERING

Digitaliseringen av Sveriges Domstolar syftar till att anpassa processer och verksamhetsstöd till det digitala samhällets behov och krav. Målet är att kontinuerligt skapa en effektivare administration och målhantering som håller högsta tänkbara kvalitet.

Under fjolåret gjordes stora och betydelsefulla satsningar på fortsatt digitalisering inom såväl brottmålshanteringen som förvaltningsmålen. Arbetet med att utveckla och förbättra verksamhetsstödet för digital brottmålshantering (DiBa) var prioriterat. E-tjänster som möter behov hos parter och allmänhet har byggts ut.

Vi driver ett innovationsarbete som syftar till att framtidssäkra verksamheten genom att pröva idéer som på sikt kan ge stor verksamhetsnytta och innebära effektiviseringsvinster. Under året har en applikation, baserad på AI-teknik, för maskning av handlingar utvecklats. Den kommer att tas i drift under 2024.

SÄKRA OCH TRYGGA LOKALER

Arbetet med att förse Sverige Domstolar med trygga och ändamålsenliga lokaler pågår oförtrutet. Under 2023 bedrev Domstolsverket ett 100-tal olika projekt på ett 40-tal domstolar runt om i landet. Nya domstolsbyggnader invigdes i Jönköping och i Malmö.

För att möta ett ökat behov av säkerhetshöjande åtgärder fortskred utbyggnaden av fasta säkerhetskontroller, en utveckling som kommer att fortsätta kommande år.

KOMPETENSFÖRSÖRJNING

En god och långsiktig kompetensförsörjning är centralt inom Sveriges Domstolar. Under 2023 arbetade vi vidare enligt den handlingsplan som Domstolsverket, i samarbete med alla domstolschefer, har arbetat fram. Åtgärder för att skapa en mer attraktiv domarroll har vidtagits och chef- och ledarskapets betydelse för att skapa en attraktiv arbetsplats har varit i fokus, bland annat på 2023 års Chefsdagar.

Det genomfördes också aktiviteter för att stötta domstolarna i det långsiktiga arbetet med att attrahera, rekrytera, utveckla och behålla medarbetare. Under våren fick representanter från Sveriges Domstolar ta emot pris som mest attraktiva arbetsgivare för så kallade young professionals.

UNIKT BESLUT I RIKSDAGEN

Under sommaren 2023 lämnade Domstolsverket in en hemställan till Justitiekottet om att den föreslagna lagändringen gällande utökad sekretess i brottmålshanteringen skulle upphävas. Hemställan hörstammades och i september fattade riksdagen beslut om att stoppa lagändringen. Utöver en ökad arbetsbelastning för domstolarna och risk för längre handläggningstider såg Domstolsverket en risk att den nya lagstiftningen skulle få stora ekonomiska konsekvenser för domstolarna. Lättnaden var därför stor efter det historiska riksdagsbeslutet.

SAMARBETE MED STATENS SERVICECENTER

För att underlätta för den som har långt att åka till närmsta domstol har Domstolsverket och Statens servicecenter arbetat gemensamt för att domstolarna ska kunna ha med parter och vittnen på länk från ett urval av servicekontoren. Under slutet av 2023 blev det möjligt för domstolarna att boka rum för närvaro vid förhandlingar vid åtta servicekontor runt om i landet.

FÖRTROENDE

Under 2023 minskade medborgarnas förtroende för Sveriges Domstolar, en trend som vi delar med andra myndigheter inom rättsväsendet. För att öka förtroendet för domstolarna är det viktigt att verksamheten även fortsättningsvis bedrivs med hög kvalitet och att den utvecklas i takt med tiden och omvärldens krav.

Den som besöker en domstol ska känna sig säker, trygg och väl bemött. Lokalerna ska vara tillgängliga för alla. Det ska vara lätt att komma i kontakt med domstolen och domar och beslut ska vara enkla att få tag på och lätta att förstå. Domstolarna är en viktig symbol för de värden som vårt samhälle vilar på och i oroliga tider är domstolarnas roll som den trygga garanten för den enskildes rättssäkerhet och för demokratin viktigare än någonsin.

Thomas Rolén
Generaldirektör Domstolsverket

Det här är Sveriges Domstolar

SVERIGES DOMSTOLAR – RÄTTSSÄKRA OCH OBEROENDE

Domstolarna ansvarar för rättskipningen i Sverige. Domstolarna respekterar allas likhet inför lagen och tryggar den enskildes rättssäkerhet. Rättskipningen utövas sakligt och opartiskt. Mål och ärenden avgörs i tid, med hög kvalitet och effektivt.

Uppdrag och organisation

Sveriges Domstolar omfattar ett 80-tal myndigheter med sammanlagt ca 7 400 anställda. De arbetar varje dag för att mål och ärenden ska handläggas rättssäkert och effektivt. Tillsammans med övriga delar av rättsväsendet har Sveriges Domstolar ett gemensamt mål att säkra den enskildes rättstrygghet och rättssäkerhet. Domstolarnas oberoende och självständighet i förhållande till riksdag, regering och andra myndigheter är inskrivet i svensk grundlag.

De allmänna domstolarna består av tre instanser; tingsrätter, hovrätter och Högsta domstolen. Här handläggs bland annat brottmål, familjerelaterade mål och tvistemål mellan företag och enskilda individer. Inom de allmänna domstolarna finns också mark- och miljödomstolar och patent- och marknadsdomstolar.

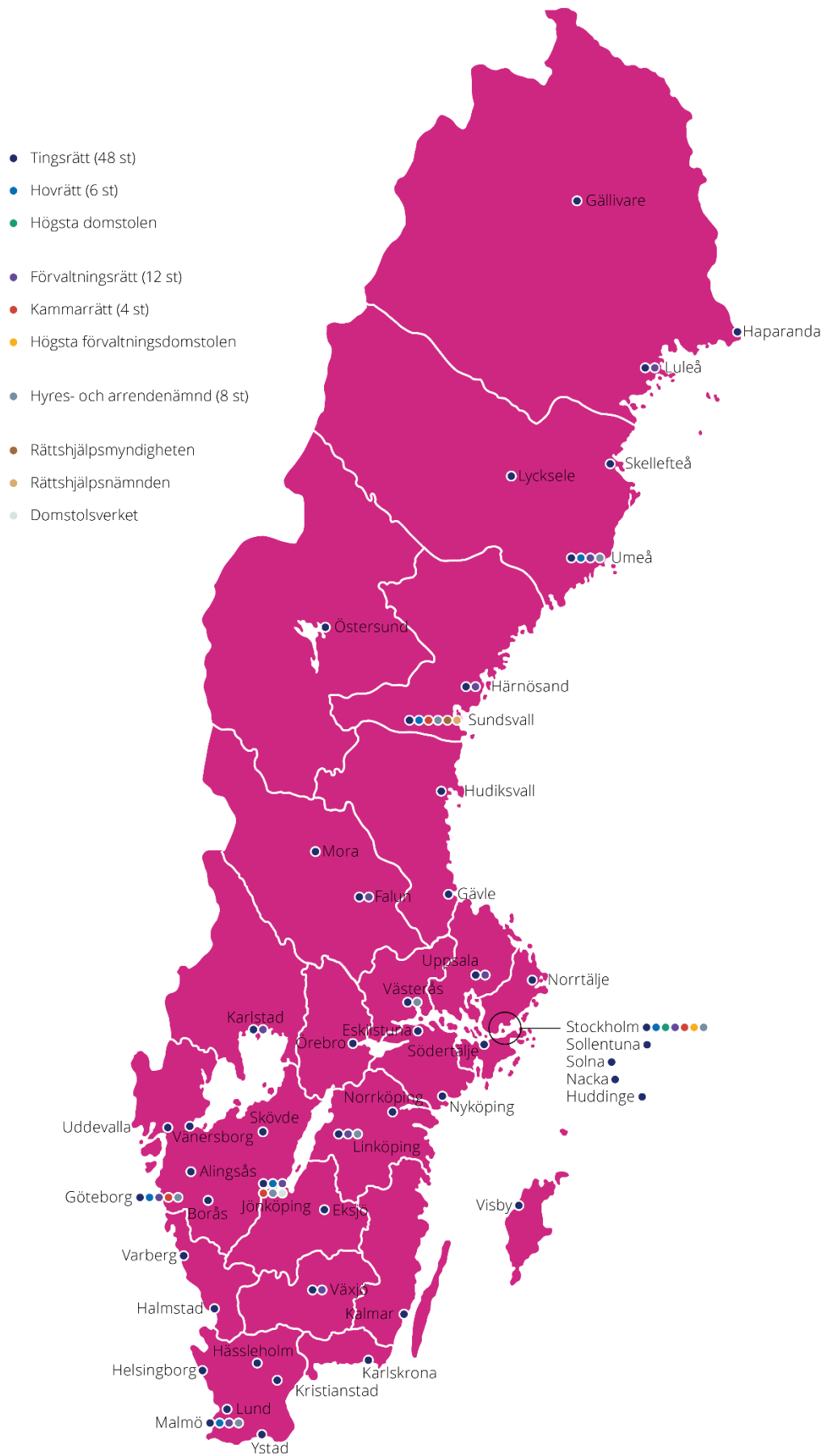
De allmänna förvaltningsdomstolarna består även de av tre instanser; förvaltningsrätter, kammarrätter och Högsta förvaltningsdomstolen. De avgör tvister, främst mellan enskilda och myndigheter. Det kan till exempel gälla skattemål, utlännings- och medborgarskapsmål (migrationsdomstolarna), tvister med Försäkringskassan eller kommunen.

Hyres- och arrendenämnderna medlar i tvister som rör bland annat hyres- och bostadsrätter, samt arrendetvister. Nämnderna fattar också beslut i vissa frågor, till exempel rätten att hyra ut en lägenhet i andra hand.

Rättshjälpsmyndigheten är en rikstäckande myndighet som fattar beslut i frågor som rör rättshjälp. Myndighetens uppgift är att verkställa ett domstolsbeslut i rättshjälpsfrågor och att fatta beslut om rättshjälp i ärenden som inte handläggs vid domstol. Besluten kan överklagas till **Rätts-
hjälpnämnden**.

Domstolsverket arbetar med en mängd uppgifter som bidrar till att ge domstolarna förutsättningar att avgöra mål och ärenden på ett rättssäkert och effektivt sätt. Bland annat erbjuder Domstolsverket kvalificerat stöd och service som avlastar domstolarna. Domstolsverket initierar och driver även utvecklingsfrågor för Sveriges Domstolar, inte minst inom digitalisering. För att säkerställa att Sveriges självständiga domstolar fungerar som helhet har Domstolsverket ett lednings- och samordningsansvar. Det ansvaret innebär bland annat att fördela budgeten, utfärda föreskrifter, prioritera utvecklingsinsatser och följa upp i vilken takt mål avgörs. Domstolsverket genomför uppdraget i nära dialog med domstolarna. Inom ramen för Domstolsverkets verksamhet finns även Domstolsakademin som självständigt ansvarar för all juridisk kompetensutveckling.

DET HÄR ÄR SVERIGES DOMSTOLAR

Mål för verksamheten

ENLIGT REGLERINGSBREV:

Verksamheten vid Sveriges Domstolar ska bedrivas med hög kvalitet och vara effektiv. Målbalanser och omloppstider ska hållas på en rimlig nivå.

För de flesta domstolsslag har regeringen fastställt verksamhetsmål för omloppstider medan Högsta domstolen och Högsta förvaltningsdomstolen sätter egna mål. För den dömande verksamheten uttrycks verksamhetsmålen för 2023 på följande sätt:

Huvuddelen (75 procent) av brottmålen, exkl. förtursmål, ska inte ta längre tid än fem månader att avgöra i tingsrätt respektive hovrätt. För tvistemålen, exkl. gemensam ansökan om äktenskapsskillnad, ska huvuddelen inte ta längre tid än sju månader att avgöra i tingsrätt. För tvistemål i hovrätt ska frågan om prövningstillstånd i huvuddelen av målen ta högst två månader att avgöra. I de mål där prövningstillstånd beviljas ska huvuddelen av målen ta högst tio månader att avgöra från den tidpunkt då målet kom in till hovrätten. För målen i förvaltnings- och kammarrätterna, exkl. förturs- och migrationsmål, ska huvuddelen inte ta längre tid än sex månader att avgöra i respektive instans.

För migrationsmålen ska merparten (90 procent) av avlägsnandemålen för ensamkommande barn ta högst två månader att avgöra. Av övriga avlägsnandemål ska merparten ta högst fyra månader att avgöra. Av verkställighetsmålen ska merparten ta högst en månad att avgöra. Av övriga migrationsmål ska merparten ta högst fem månader att avgöra. För migrationsmålen vid Migrationsöverdomstolen ska 90 procent inte ta längre tid att avgöra än två månader.

För den beslutande och rättsvårdande verksamheten ska huvuddelen (75 procent) av ärendena vid hyres- och arrendenämnderna (exkl. ärenden om avstående från besittningsskydd för bostad och lokal, medling av lokal och arrende, uppskov med avflyttning/avträde för lokal- och anläggningsarrende samt dispens av jordbruks- och anläggningsarrende) inte ta längre tid än fyra månader att avgöra.

Enligt regleringsbrevet ska domstolarna och hyres- och arrendenämnderna, i samråd med Domstolsverket även sätta egna verksamhetsmål för omloppstider. Dessa stäms av och följs upp under året vid resultatdialoger med Domstolsverket.

Sveriges Domstolar har även interna målsättningar för kvalitet och effektivitet i den gemensamma strategiska inriktningen.

Så här bedöms verksamhetens resultat

Omloppstider och målbalansens storlek är de huvudsakliga resultatindikatorerna som används vid analys och bedömning av domstolsslagens resultat och utveckling.

Såväl kvalitet som effektivitet kan i viss mån mätas i omloppstider för avgjorda mål. Om omloppstiden överstiger den fastställda målsättningen bedöms målet inte ha nåtts. Ur rättssäkerhetssynpunkt bör spridningen mellan domstolarnas omloppstider vara liten inom domstolsslaget. Omloppstiden ska vara skälig oavsett vid vilken domstol i landet som handläggningen sker. För respektive domstolsslag görs en sammantagen analys och bedömning om målsättningen för omloppstid har uppnåtts och om dess utveckling och spridning har varit positiv, negativ eller oförändrad.

Domstolarnas totala balans kan, med hjälp av en beräkningsmodell, delas upp i en s.k. arbetsbalans och överbalans. Se mer om beräkningsmodellen i avsnittet *Målutveckling*. Om domstolsslaget har en överbalans bedöms målsättningen för en rimlig balansnivå inte ha uppnåtts. För respektive domstolsslag görs en sammantagen analys och bedömning om rimlig balansnivå har uppnåtts och om balansernas utveckling har varit positiv, negativ eller oförändrad.

Resultatutvecklingen analyseras och kommenteras också med utgångspunkt i arbetsproduktivitet och kostnadsproduktivitet. Arbetsproduktiviteten definieras som antalet avgjorda mål per årsarbetskraft och kostnadsproduktiviteten definieras som kostnader för avgjorda mål och ärenden. Utvecklingen kan vara positiv, negativ eller oförändrad och indikatorerna används för att bedöma om utvecklingen går i önskad riktning för respektive domstolsslag.

Det arbete som bedrivs för att utveckla och effektivisera verksamheten inom Sveriges Domstolar redovisas inom ramen för de fem målområdena i den strategiska inriktningen. För bedömning av resultatet sker uppföljning tertialvis med stöd av kvantitativa och kvalitativa nyckeltal och resultatindikatorer samt annan information som är relevant för att bedöma måluppfyllelsen.

Resultatredovisningens indelning

Sveriges Domstolar redovisar, analyserar och bedömer verksamhetens resultat enligt förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag i förhållande till de mål, återrapporteringskrav och uppgifter som regeringen angett i regleringsbrev, instruktion eller i något annat beslut. Resultatredovisningen omfattar även annan information som bedöms vara av väsentlig betydelse för regeringens bedömning av myndigheternas resultat och genomförande av verksamheten.

Verksamhetsområden

I resultatredovisningen delas Sveriges Domstolar in i verksamhetsområden utefter vår organisation. Verksamhetsområdena är de olika domstolsslagen samt Domstolsverket som är en serviceorganisation till samtliga myndigheter inom Sveriges Domstolar.

Disposition

Resultatredovisningen är indelad i följande kapitel i syfte att ge en samlad bild av Sveriges Domstolars verksamhet och resultat:

Det inledande kapitlet *Det här är Sveriges Domstolar* beskriver uppdrag, organisation och mål för verksamheten.

I kapitel *Dömande, beslutande och rättsvårdande verksamhet* redovisas en sammanfattande analys och bedömning av verksamhetens resultat och utveckling. Därefter görs motsvarande redovisning för respektive domstolslag. I detta kapitel redovisas återrapporteringskrav för den dömande verksamheten.

I kapitel *Verksamhetsutveckling* redovisas det arbete som är centralt för Domstolsverkets uppdrag och verksamhet och som vidtagits för att utveckla och effektivisera verksamheten inom Sveriges Domstolar. Redovisningen innefattar en sammanfattande analys och bedömning av verksamhetens resultat inom ramen för de fem målområden som Sveriges Domstolar prioriterat i sin strategiska inriktning. I kapitlet återrapporteras även de uppgifter som finns i Domstolsverkets instruktion och regeringens övriga återrapporteringskrav. Återrapporteringskrav för internationella uppdrag redovisas i kapitel *Internationell verksamhet*.

I kapitel *Ekonomisk översikt* redovisas verksamhetens kostnader och intäkter samt uppbörd, avgiftsbelagd verksamhet och transfereringar.

Efter den finansiella redovisningen finns kapitlet *Intern styrning och kontroll* och därefter *Bilagor till resultatredovisningen*. Årsredovisningen avslutas med en förteckning över de olika återrapporteringskraven med sidhänvisningar till resultatredovisningen.

Dömande, beslutande och rättsvårdande verksamhet

Verksamhetens resultat och utveckling

För de av regeringen uppsatta verksamhetsmålen uppnåddes 2023 ett mål mer än året innan. Totalt uppnåddes 6 av regeringens 13 verksamhetsmål. Under året förbättrades omloppstiden för nio, försämrades för två och var oförändrat för två av målen.

Tabell 1 Omloppstider i månader för regeringens verksamhetsmål

Färgmarkering och pilar anger om verksamhetsmålet uppnås eller inte, samt riktningen för omloppstidens utveckling. En grön pil indikerar att verksamhetsmålet uppnås, medan en röd pil indikerar att det inte uppnås. En nedåtgående pil visar på förbättring från föregående år, dvs. omloppstiden minskade. En uppåtgående pil visar på försämring, dvs. omloppstiden ökade.

75 percentilen (90 percentilen för migrationsmål)		Mål	2021	2022	2023	
Tingsrätter	- Brottmål exkl. förtursmål*	5,0	4,2	3,9	3,5	↓
	- Tvistemål exkl. gem. ansökan om äktenskapsskillnad	7,0	6,6	6,5	5,9	↓
Hovrätter	- Brottmål exkl. förtursmål	5,0	6,9	8,3	8,1	↓
	- Tvistemål fram till PT-beslut	2,0	1,9	1,8	1,8	-
	- Tvistemål där PT beviljats	10,0	14,6	15,9	14,3	↓
Förvaltningsrätter	- Samtliga mål exkl. förtursmål och migrationsmål	6,0	7,8	7,9	7,3	↓
Kammarrätter	- Samtliga mål exkl. förtursmål och migrationsmål	6,0	5,8	7,0	5,1	↓
Migrationsdomstolar	- Avlägsnandemål, ensamkommande barn	2,0	4,2	5,2	3,8	↓
	- Övriga avlägsnandemål	4,0	20,1	23,0	11,8	↓
	- Verkställighetsmål	1,0	0,9	0,9	0,9	-
	- Övriga migrationsmål	5,0	5,2	6,8	6,3	↓
Migrationsöverdomstolen	- Migrationsmål, totalt	2,0	1,6	1,5	1,6	↑
Hyres- och arrendenämnder	- Ett urval av ärenden, se avsnittet om Hyres- och arrendenämnderna	4,0	10,7	7,3	7,7	↑

I tingsrätterna skedde en positiv utveckling för såväl brottmål som tvistemål. Tingsrätterna nådde fortsatt båda verksamhetsmålen. Hovrätterna uppnådde fortsatt verksamhetsmålet för tvistemål fram till beslut om prövningstillstånd. De övriga två verksamhetsmålen uppnåddes inte. I förhållande till 2022 förbättrades omloppstiden för såväl brottmål som för tvistemål där prövningstillstånd beviljats medan den var oförändrad för tvistemål fram till beslut om prövningstillstånd.

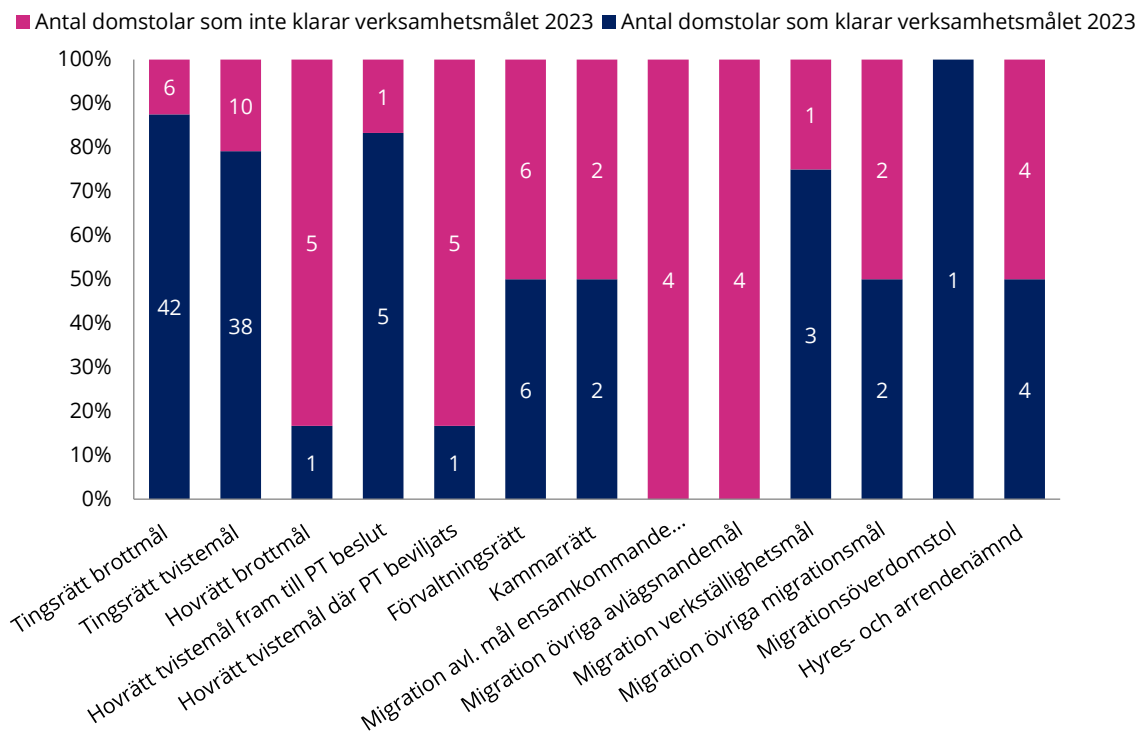
I förvaltningsrätterna uppnåddes inte verksamhetsmålet men omloppstiden förbättrades något. Till skillnad från förra året uppnådde kammarrätterna sitt verksamhetsmål och omloppstiden förbättrades förhållandevis kraftigt.

För omloppstiderna i migrationsdomstolarna var utvecklingen positiv för övriga avlägsnandemål då omloppstiden förbättrades kraftigt i förhållande till de två föregående åren. Omloppstiden förbättrades även för avlägsnandemål avseende ensamkommande barn. För verkställighetsmål var omloppstiden oförändrad medan den förbättrades något för övriga migrationsmål. Ett mål uppnåddes 2023, och det var målet för verkställighetsmål. Migrationsöverdomstolen uppnådde sitt verksamhetsmål men det skedde en marginell försämring av omloppstiden.

Verksamhetsmålet för hyres- och arrendenämnderna uppnåddes inte och det skedde en försämring av omloppstiden jämfört med 2022.

Regeringens verksamhetsmål är definierade utifrån omloppstiden för den 75 percentilen (90 percentilen för migrationsmålen). Det innebär att 75 procent av de avgjorda målen har en kortare omloppstid än de ovan redovisade resultaten. I regeringens verksamhetsmål är dessutom förtursmålen, som ska avgöras inom givna och korta tidsramar, exkluderade vilket innebär att omloppstiderna beräknas på mål som normalt sett tar längre tid att handlägga. Å andra sidan ingår de s.k. förordnandemålen i tingsrätt, mål som i regel skrivs av till följd av att en stämningsansökan inte inkommit och omloppstiden blir då kort.

Diagram 1 Antal domstolar som uppnådde resp. inte uppnådde regeringens verksamhetsmål

Även om ett domstolsslag som helhet inte uppnådde regeringens verksamhetsmål så fanns det domstolar och nämnder som uppnådde dem. På motsvarande sätt fanns det domstolar och nämnder som inte uppnådde verk-

samhetsmålen även om domstolsslaget som helhet uppnådde dem. Totalt sett, i förhållande till 2022, var utvecklingen av resultatet positiv när det gäller antalet domstolar och nämnder som uppnådde verksamhetsmålen. År 2023 uppnåddes 105 verksamhetsmål vid domstolarna och nämnderna, jämfört med 88 året innan. Mellan åren 2021 och 2022 ökade antalet uppnådda verksamhetsmål från 87 till nämnda 88. De enskilda domstolarnas och nämndernas resultat återfinns i bilaga 1. Där redovisas även Högsta domstolens och Högsta förvaltningsdomstolens egna satta mål och resultat.

Förklarande faktorer till måluppfyllelsen

Verksamhetsmålen utgör en utgångspunkt i verksamhetsplaneringen och måluppfyllelsen följs upp löpande. Under året genomförde Domstolsverket resultatdialoger med samtliga domstolar och nämnder, bland annat med avsikten att uppnå en fördjupad förståelse av vad som påverkar måluppfyllelsen.

I en enkät till domstolarna och nämnderna ställdes frågor beträffande måluppfyllelsen och vilka som var de huvudsakliga skälen till att regeringens verksamhetsmål uppnåddes eller inte, samt om några särskilda åtgärder vidtagits för att uppnå dem eller för att undvika att omloppstiderna skulle försämrats.

När det gäller försvårande omständigheter pekade många domstolar på ett högt målinflöde under senare år vilket lett till en ansträngd arbetssituation med ökande balanser. Några tingsrätter menade att följderna av pandemin fortfarande gör sig gällande. En hög andel förtursmål, långa förhandlingar och att målen blir alltmer komplexa anges som orsaker till att verksamhetsmålen inte nås. Personalbrist genom hög personalomsättning och vakanser, främst av domaranställningar, utpekades också som försvårande faktorer. Någon domstol pekade också på att de ekonomiska planeringsramarna är allt för kortsiktiga för att uppnå en effektiv verksamhet.

Som framgångsfaktorer för måluppfyllelsen nämndes bland annat ökad styrning och planering, utökning av personalstyrkan, en effektiv beredning och samordning, vikande måltillströmning, mer effektiva arbetssätt med en stor grad av delegering, en ökad digitalisering och hjälp av förstärkningsstyrkan. Vikten av lojala, engagerade och kompetenta medarbetare framhölls vidare. Ett antal tingsrätter pekade också på införandet av ”snabbare lagföring” som en bidragande orsak till att verksamhetsmålet för brottmål uppnåddes.

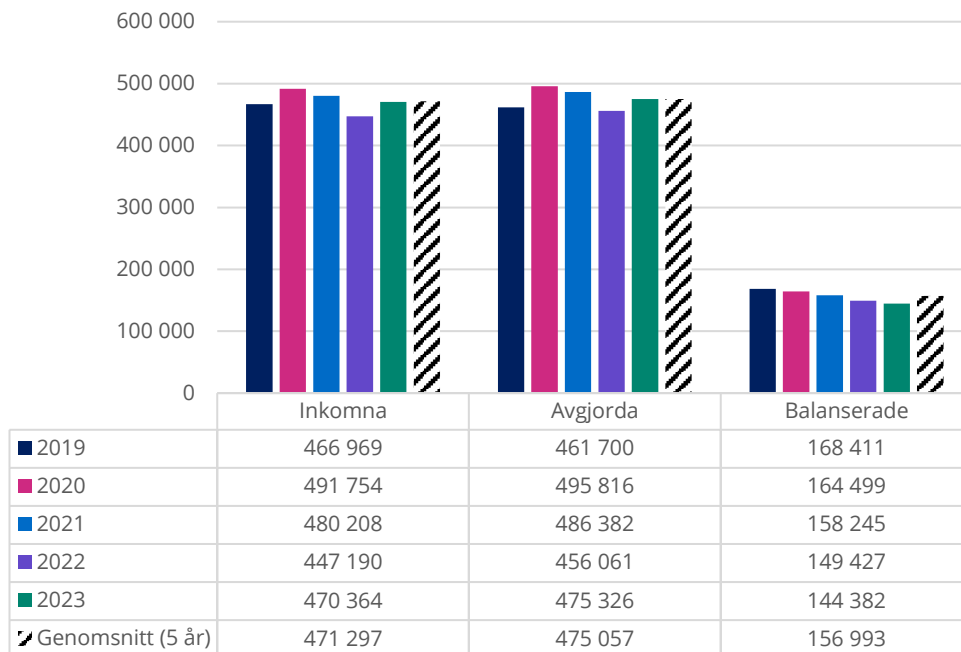
Balanssituationen är en viktig faktor för uppfyllelsen av regeringens verksamhetsmål. Det finns ett tydligt samband mellan balansernas storlek, åldersstruktur och omloppstidernas längd. De totala balanserna vid domstolarna minskade successivt under perioden 2012–2015, därefter vände utvecklingen och balansläget försämrades 2016–2019. Under åren 2020–2023 minskade de totala balanserna och balansläget förbättrades således.

När det gäller spridningen i resultat mellan olika domstolar inom samma domstolslag finns inte några uppenbara orsaker utan den kan förklaras av en mängd olika omständigheter, till exempel att det inom varje domstolslag finns domstolar av olika storlek och med skiftande förutsättningar. När äldre mål i balans avgörs ökar omloppstiderna och kan påverka domstolens omloppstider negativt under ett enskilt år för att samtidigt förbättra balansernas åldersstruktur på sikt.

Målutveckling

Diagram 2 Den totala målutvecklingen inkl. migrationsmål, samtliga domstolsslag

På grund av eftersläpningar och rättelser i registreringen av mål, överensstämmer inte alltid skillnaden mellan antalet inkomna och avgjorda mål med balansförändringen under året, till exempel kan vissa mål som avgjorts 2022 ha registrerats först 2023.

Under den senaste femårsperioden har Sveriges Domstolar haft ett genomsnitt om ca 471 000 inkomna mål per år, inklusive migrationsmål. Under år 2023 ökade antalet inkomna mål med fem procent från föregående år, ett trendbrott efter den avtagande utvecklingen sedan 2020 då nivåerna var rekordhög. Vid exkludering av migrationsmål ökade inkomna mål med fyra procent.

De avgjorda målen har i genomsnitt varit omkring 475 000 per år inklusive migrationsmål, vilket innebär fler till antal än inkomna mål. Avgjorda mål ökade år 2023 med fyra procent från föregående år, och antalet var i paritet med genomsnittet för femårsperioden. Exkluderas migrationsmål var ökningen under 2023 tre procent.

Antalet balanserade mål inklusive migrationsmål har under den senaste femårsperioden varit i genomsnitt ca 157 000 mål per år. De har haft en minskande trend sedan 2019 och balansnivåerna minskade med ytterligare tre procent under år 2023. Antalet låg under genomsnittet för femårsperioden. Balanserade mål exklusive migrationsmål minskade i samma takt, med tre procent. En utveckling i fortsatt positiv riktning för Sveriges Domstolars målbalanser.

Tabell 2 Inkomna mål vid domstolarna

Utveckling per domstolsslag	2021	2022	2023	Förändring 2022-2023	
Inkomna mål				Antal	%
Tingsrätter	213 393	209 629	220 061	10 432	5 %
Hovrätter	34 266	35 051	37 560	2 509	7 %
Högsta domstolen	8 113	8 477	9 143	666	8 %
Förvaltningsrätter exkl. migration	117 966	103 381	102 664	-717	-1 %
Kammarrätter exkl. migration	25 712	21 819	22 903	1 084	5 %
Högsta förvaltningsdomstolen	7 728	7 716	8 093	377	5 %
Summa exkl. migration	407 178	386 073	400 424	14 351	4 %
Migrationsdomstolarna	59 970	48 968	56 818	7 850	16 %
Migrationsöverdomstolen	13 060	12 149	13 122	973	8 %
Summa inkl. migration	480 208	447 190	470 364	23 174	5 %

Inflödet av mål ökade vid de flesta av domstolsslagen under 2023. Endast vid förvaltningsrätt minskade det marginellt. Totalt inklusive migration var ökningen fem procent från föregående år.

Vid tingsrätterna ökade målen till den högsta uppmätta nivån under 2000-talet. Framst tvistemål men även brottmål låg bakom ökningen. Även vid hovrätterna och Högsta domstolen ökade antalet inkomna mål till de högsta nivåerna hittills under 2000-talet, men då främst till följd av ett kraftigt ökat inflöde av brottmål.

Antalet inkomna mål vid förvaltningsrätterna exkl. migration minskade marginellt med en procent från föregående år. Den kraftigare målminskningen tidigare år från 2020 har avtagit. Inflödet till kammarrätterna exkl. migration ökade under 2023, till följd av ett något ökat utflöde från underätterna. Även vid Högsta förvaltningsdomstolen ökade de inkomna målen, där skattemål stod för den största ökningen.

Vid migrationsdomstolarna ökade antalet inkomna mål kraftigt under 2023 efter en minskande trend de tidigare två åren. Både målen rörande dröjsmålstalan och avlägsnandemål asyl ökade kraftigt från föregående års låga nivåer. Även inkomna mål till Migrationsöverdomstolen ökade 2023.

Tabell 3 Avgjorda mål vid domstolarna

Utveckling per domstolsslag	2021	2022	2023	Förändring 2022-2023	
Avgjorda mål				Antal	%
Tingsrätter	216 083	211 274	217 920	6 646	3 %
Hovrätter	33 281	35 145	36 659	1 514	4 %
Högsta domstolen	7 807	8 193	8 476	283	3 %
Förvaltningsrätter exkl. migration	121 275	108 386	110 417	2 031	2 %
Kammarrätter exkl. migration	24 436	23 759	23 398	-361	-2 %
Högsta förvaltningsdomstolen	7 532	7 826	8 108	282	4 %
Summa exkl. migration	410 414	394 583	404 978	10 395	3 %
Migrationsdomstolarna	62 733	49 265	57 352	8 087	16 %
Migrationsöverdomstolen	13 235	12 213	12 996	783	6 %
Summa inkl. migration	486 382	456 061	475 326	19 265	4 %

De avgjorda målen ökade 2023 vid alla domstolsslag bortsett från kammarrätterna. Totalt inklusive migration var ökningen fyra procent.

Tingsrätterna avgjorde något fler mål än föregående år och var åter tillbaka på rekordhög nivåer. Vid hovrätterna och Högsta domstolen fortsatte antalet avgjorda mål att öka, främst till följd av ett ökat antal avgjorda brottmål.

Antalet avgjorda mål vid förvaltningsrätterna exkl. migration ökade något från föregående år, medan de vid kammarrätterna exkl. migration minskade något. Vid Högsta förvaltningsdomstolen avgjordes fler mål än året innan.

Antalet avgjorda mål vid migrationsdomstolarna ökade kraftigt under 2023. Uppgången syntes i de flesta målkategorier. Även vid Migrationsöverdomstolen ökade målavgörandet från föregående år.

Tabell 4 Balanserade mål vid domstolarna

Utveckling per domstolsslag	2021	2022	2023	Förändring 2022-2023	
Balanserade mål				Antal	%
Tingsrätter	85 168	83 457	85 415	1 958	2 %
Hovrätter	8 823	8 735	9 635	900	10 %
Högsta domstolen	1 346	1 631	2 296	665	41 %
Förvaltningsrätter exkl. migration	40 410	35 474	27 794	-7 680	-22 %
Kammarrätter exkl. migration	8 506	6 577	6 093	-484	-7 %
Högsta förvaltningsdomstolen	2 050	1 943	1 913	-30	-2 %
Summa exkl. migration	146 303	137 817	133 146	-4 671	-3 %
Migrationsdomstolarna	10 910	10 645	10 147	-498	-5 %
Migrationsöverdomstolen	1 032	965	1 089	124	13 %
Summa inkl. migration	158 245	149 427	144 382	-5 045	-3 %

För målbalanserna syntes en positiv utveckling med en minskad nivå totalt. De allmänna förvaltningsdomstolarna stod för balansminskningen, medan de allmänna domstolarna hade ökade nivåer och då främst överrätterna.

Tingsrätternas balanssituation försämrades något under år 2023, främst på grund av ett ökat antal tvistemål i balans. Vid hovrätterna ökade balanserna i samtliga målkategorier till höga nivåer. Vid Högsta domstolen ökade balanserna kraftigt jämfört med utgången av år 2022, särskilt gällande brottmål.

Vid förvaltningsrätterna exkl. migration skedde en kraftig förbättring av balanssituationen som minskade till historiskt låga nivåer. Balansminskningen var även stor i relation till den marginella minskningen av inkomna mål. Även vid kammarrätterna syntes en balansminskning och vid Högsta förvaltningsdomstolen minskade balanserna marginellt.

Vid migrationsdomstolarna minskade balanserna trots en ökning av inkomna mål, medan Migrationsöverdomstolen hade en kraftigt ökad balansnivå, sannolikt till följd av det ökade inflödet.

Tabell 5 Balanserade mål äldre än 6 och 12 månader

	2021	2022	2023
Andel mål äldre än 6 månader	34,9 %	34,5 %	32,3 %
Andel mål äldre än 12 månader	12,0 %	12,8 %	11,9 %
Antal mål äldre än 6 månader	55 264	51 496	46 622
Antal mål äldre än 12 månader	19 007	19 160	17 146

Av den totala balansen inkl. migrationsmål (drygt 144 000 mål) fanns det vid utgången av 2023 ca 46 600 mål äldre än 6 månader och ca 17 100 mål äldre än 12 månader.

Jämfört med föregående år minskade andelen mål äldre än 6 månader samt äldre än 12 månader, en utveckling i positiv riktning då äldre mål har avarbetats.

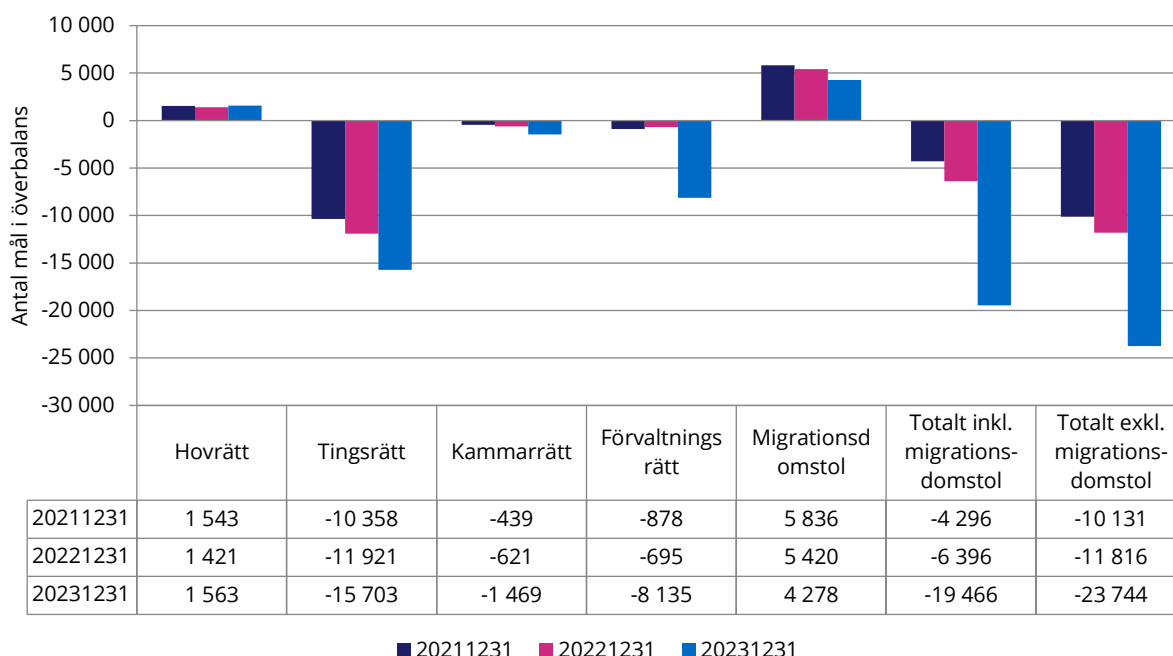
Överbalans

Domstolarnas totala balans kan, med hjälp av en beräkningsmodell, delas upp i s.k. arbetsbalans och överbalans. Med arbetsbalans avses det antal mål i balans som statistiskt är förenligt med en normal handläggning av målen. Om balansens storlek inte överstiger denna nivå kan i princip regeringens verksamhetsmål uppnås. Det antal mål som överstiger arbetsbalansen definieras som överbalans och det är den som bör avarbetas. Beräkningsmetoden baseras på att det finns ett tydligt linjärt samband mellan omloppstid och andel mål i balans. Andel mål i balans definieras som antalet balanserade mål i förhållande till antalet inkomna mål. Den optimala arbetsbalansen vid tingsrätt är för brottmål 44 procent och för tvistemål 47 procent. Vid hovrätt är den för brottmål 29 procent och tvistemål 34 procent. Vid förvaltningsrätter är den 35 procent och vid migrationsdomstolarna 17 procent. Vid kammarrätt är den 33 procent.

I diagrammet nedan visas utvecklingen av överbalanser per domstolsslag de tre senaste åren. För Högsta domstolen, Högsta förvaltningsdomstolen och Migrationsöverdomstolen finns inte motsvarande beräkning. Detta beror på att det är svårt att få ett tillförlitligt resultat från en statistisk skattning som baseras på data från endast enstaka domstolar.

Diagram 3 Sammanställning av överbalanser

Sedan 2021 exkluderas förordnandemålen från tingsrätters brottmål på grund av att de avviker från övriga brottmål när det gäller omloppstider. Stämningsansökan kan dock inkomma i efterhand, vilket särskilt berör innevarande år, men jämförelser kan ändå göras då statistiken årligen tas ut vid samma tidpunkt. För migrationsdomstolarna exkluderas viseringsmål och mål om dröjsmålstalan i överbalansberäkningen.

Vid utgången av året fanns det totalt inkl. migrationsmål en underbalans om ca -19 500 mål, en minskning med ca 13 000 mål från föregående år och en utveckling i fortsatt positiv riktning. En underbalans innebär att de balanserade målen understeg den optimala arbetsbalansen, dvs. den nivå då domstolarna bör klara regeringens verksamhetsmål gällande omloppstider.

Tingsrätterna bidrog med den största underbalansen, ca -15 700 mål, följt av förvaltningsrätterna och kammarrätterna. Hovrätterna hade en överbalans om ca 1 600 mål och denna ökade något från föregående år. Även migrationsdomstolarna hade en överbalans vid årets slut men den förbättrades jämfört med utgången av 2022. Exkluderas migrationsmålen fanns en total underbalans på ca 23 700 mål. Utvecklingen av överbalanser var följaktligen positiv och i linje med de minskade balansnivåerna.

Bedömning av resultat och utveckling

Målbalanser och omloppstider ska hållas på en rimlig nivå. Verksamheten ska bedrivas med hög kvalitet och vara effektiv. Utifrån dessa målsättningar kan domstolsslagens resultat och utveckling mellan 2022 och 2023 analyseras och bedömas med utgångspunkt i målbalansens storlek och omloppstider. Resultatutvecklingen analyseras och kommenteras också utifrån arbets- och kostnadsproduktiviteten.

OMLOPPSTIDER

Under 2023 uppnåddes ett verksamhetsmål mer än året innan. Totalt uppnåddes 6 av regeringens 13 verksamhetsmål. Under året förbättrades omloppstiden för nio, försämrades för två och var oförändrat för två av målen.

Resultatet mätt i antalet domstolar som klarade verksamhetsmålen 2023 förbättrades från föregående år. Den sammantagna bedömningen är att måluppfyllelsen förbättrades något avseende antal målsättningar som uppnåddes samt att utvecklingen av omloppstiderna gick i positiv riktning.

MÅLBALANSER

Antalet inkomna mål ökade under 2023 jämfört med 2022. Ökningen innebär ett trendbrott efter det avtagande målinflödet sedan 2020 då nivåerna var rekordhøga. Även antalet avgjorda mål ökade och var fler än antalet inkomna mål, vilket bidrog till en minskning av balanserna. Såväl under 2021 som 2022 hade domstolarna en underbalans på totalnivå, vilken förstärktes 2023. Även åldersstrukturen på målen i balans förbättrades något under året. Den sammantagna bedömningen är att den totala balansnivån för Sveriges Domstolar var rimlig.

ARBETSPRODUKTIVITET

Arbetsproduktiviteten, definierad som antalet avgjorda mål per årsarbetskraft, förbättrades marginellt för domstolarna jämfört med föregående år, från 81 till 82 mål. Antalet avgjorda mål ökade med drygt 4 procent medan årsarbetskrafterna ökade med närmare 4 procent, från 5 620 till 5 818 i domstolarna. Den största ökningen av antalet årsarbetskrafter skedde vid tingsrätterna och hovrätterna. Bland personalkategorierna var det för domstolarna totalt sett störst ökning bland notarierna.

Arbetsproduktiviteten för hyres- och arrendenämnderna, där definitionen är antal avgjorda ärenden per årsarbetskraft, förbättrades något jämfört med 2022, från 421 till 425 ärenden. Antal avgjorda ärenden minskade

marginellt med 1 procent medan antalet årsarbetskrafter minskade från 90 till 88.

KOSTNADSPRODUKTIVITET

Kostnadsproduktiviteten, definierad som kostnader för viktade avgjorda mål och ärenden, försämrades på totalnivå under året. Antalet avgjorda viktade mål ökade men kostnaderna ökade i större omfattning. Verksamhetens kostnader redovisas i *Ekonomisk översikt* och i bilaga 2 redovisas styckkostnadsberäkningar per domstolsslag och per målkategori.

I de kommande avsnitten om respektive domstolsslag kommer resultat och utveckling av målbalansens storlek, omloppstider samt arbets- och kostnadsproduktivitet bedömas och kommenteras på motsvarande sätt.

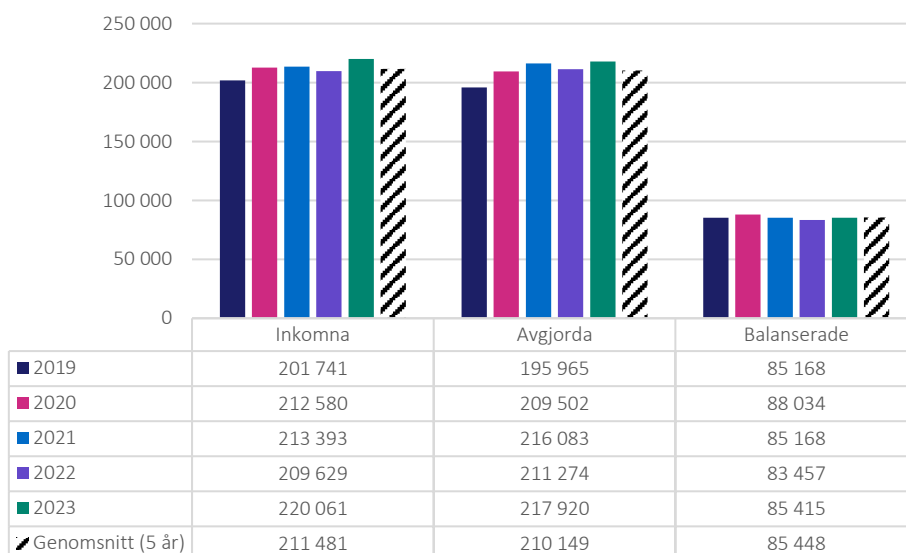
Tingsrätterna

Tabell 6 Tingsrätterna

	2021	2022	2023
Antal tingsrätter	48	48	48
Avgjorda mål per årsarbetskraft	73	71	71
Genomsnittlig förhandlingstid (timmar per mål):			
- brottmål som avgjorts efter förhandling	2,1	2,1	2,0
- tvistemål som avgjorts efter förhandling	2,6	2,7	2,7
Andelen avgjorda förtursmål (mål med häktad eller tilltalad under 18 år) av totalt avgjorda brottmål	9 %	8 %	9 %
Genomsnittlig styckkostnad för ett mål och ärende (kr)	13 011	13 698	13 817

Målutvecklingen

Diagram 4 Inkomna, avgjorda och balanserade mål vid tingsrätterna 2019–2023

Under den senaste femårsperioden har tingsrätterna haft ett genomsnitt om drygt 211 000 inkomna mål per år. Den målökning som varat sedan 2016 bröts under 2022 då antal mål minskade marginellt. Under 2023 ökade dock åter de inkomna målen, till nya högsta nivåer.

Även avgjorda mål ökade efter nedgången 2022 och slutade precis som inkomna mål på rekordhöga nivåer. Antalet avgjorda mål 2023 var dock något färre än de inkomna. Till följd av det ökade tingsrätternas balanser för första gången sedan utgången av 2020, med drygt två procent.

Tingsrätternas samlade målbalans var vid årsskiftet knappt 39 procent av årets målinflöde, ett historiskt lågt utfall. Det avspeglas i tingsrätternas underbalans om dryga -15 700 mål vilket var en fortsatt minskning om närmare -3 800 mål jämfört med 2022. Mer om överbalans kan läsas i avsnittet *Målutveckling*.

Tabell 7 Inkomna, avgjorda och balanserade mål vid tingsrätterna

Utveckling per målkategori	2021	2022	2023	Förändring 2022–2023	
Inkomna mål				Antal	%
Summa tvistemål	84 158	80 311	86 571	6 260	8 %
- varav FT-mål	19 032	17 613	21 297	3 684	21 %
- varav gemensam ansökan	19 977	19 577	18 871	-706	-4 %
- varav övriga familjemål	17 259	15 684	15 880	196	1 %
- varav övriga tvistemål	27 890	27 437	30 523	3 086	11 %
Brottmål	122 399	122 013	126 161	4 148	3 %
Miljömål	3 052	3 249	3 448	199	6 %
Fastighetsmål	1 458	1 387	1 317	-70	-5 %
PBL-mål	2 326	2 669	2 564	-105	-4 %
Summa totalt	213 393	209 629	220 061	10 432	5 %
Avgjorda mål				Antal	%
Summa tvistemål	87 289	81 325	84 379	3 054	4%
- varav FT-mål	19 952	17 080	20 441	3 361	20 %
- varav gemensam ansökan	21 322	19 540	18 886	-654	-3 %
- varav övriga familjemål	18 103	16 892	15 869	-1 023	-6 %
- varav övriga tvistemål	27 912	27 813	29 183	1 370	5 %
Brottmål	121 925	122 733	126 104	3 371	3 %
Miljömål	3 032	3 222	3 399	177	5 %
Fastighetsmål	1 438	1 387	1 425	38	3 %
PBL-mål	2 399	2 607	2 613	6	0 %
Summa totalt	216 083	211 274	217 920	6 646	3 %
Balanserade mål				Antal	%
Summa tvistemål	34 372	33 349	35 547	2 198	7 %
- varav FT-mål	4 895	5 365	6 165	800	15 %
- varav gemensam ansökan	7 687	7 638	7 545	-93	-1 %
- varav övriga familjemål	10 022	8 893	8 981	88	1 %
- varav övriga tvistemål	11 768	11 453	12 856	1 403	12 %
Brottmål	47 420	46 623	46 491	-132	0 %
Miljömål	1 731	1 771	1 821	50	3 %
Fastighetsmål	720	725	617	-108	-15 %
PBL-mål	925	989	939	-50	-5 %
Summa totalt	85 168	83 457	85 415	1 958	2 %

Under 2023 ökade åter antalet inkomna mål. Både brott- och tvistemål ökade, den senare kraftigast. Det snabbt försämrade ekonomiska läget i landet var sannolikt en orsak till tvistemålsökningen. En del av ökningen stod även de så kallade flygmålen för, mål som förekommer i relativt stor omfattning vid tingsrätter som har en större flygplats i sin domsaga. Familjemålen fortsatte dock att vara på låga nivåer, varav gemensam ansökan var på den lägsta nivån under hela 2000-talet. Något som kan ha bidragit till de låga nivåerna för övriga familjemål är den lag som kom 2022 om informationssamtal och ett krav på att föräldrar, som huvudregel, ska ha deltagit i ett sådant samtal hos socialnämnden innan de framställer ett tvistigt yrkande om vårdnad, boende eller umgänge i domstol.

Antal inkomna brottmål ökade under 2023 till nya rekordnivåer. Bidragande till målökningen var att de sista 20 tingsrätterna gick in i snabbare lagföring under året samtidigt som inkomna snabbspårsmål ökade kraftigt vid de tingsrätter som gick in under förra året. Men även mer resurskrävande mål ökade, vilket visade sig i den ökade förekomsten av mål med mer resurskrävande brottsmisstankar och höga nivåer av brottmål med förhandlingstid längre än sex timmar.

Antalet avgjorda mål ökade åter i takt med ett stigande målinflöde, men var något lägre än antalet inkomna mål främst avseende tvistemål. Balanserna ökade åter något efter att ha minskat två år i rad. Bakom ökningen låg de dispositiva tvistemålen medan balanserna av familje- och brottmålen var i princip oförändrade, för brottmålen trots det ökade inflödet.

Tabell 8 Balanserade mål äldre än 6 och 12 månader

	2019	2020	2021	2022	2023
Andel äldre än 6 månader	34 %	36 %	37 %	36 %	35 %
Andel äldre än 12 månader	12 %	13 %	14 %	15 %	15 %
Antal äldre än 6 månader	29 380	32 103	31 277	29 765	30 313
- varav brottmål	14 853	17 667	18 456	18 373	18 956
- varav tvistemål	13 320	13 215	11 635	10 240	10 186
Antal äldre än 12 månader	10 025	11 805	12 045	12 341	12 400
- varav brottmål	6 148	7 317	8 166	8 876	9 206
- varav tvistemål	3 314	3 875	3 308	2 920	2 603

Balansens åldersstruktur för andel mål äldre än sex respektive tolv månader var i stort sett oförändrad i förhållande till föregående år. Huvuddelen av de balanserade målen som var äldre än 6 månader vid utgången av 2023 var brottmål. Åldersstrukturen för brottmål har stadigt försämrats de senaste åren då antal äldre mål fortsatt öka medan det totala antalet balanserade brottmål legat stabilt. En hög andel, närmare hälften av brottmålen äldre än 6 månader, var dock förordnandemål vid utgången av 2023. Det är mål som domstolen inte aktivt kan arbeta med och en del av dessa kommer att avgöras genom avskrivning till följd av att en stämningsansökan inte inkommer. För tvistemål fortsatte åldersstrukturen att förbättras och antalet äldre mål var det lägsta på flera år.

Tabell 9 Antal och andel avgjorda mål med huvudförhandling

	2019	2020	2021	2022	2023
Andel mål med huvudförhandling	25 %	24 %	26 %	26 %	27 %
Antal mål med huvudförhandling	48 915	50 373	55 418	54 954	59 093

Antal avgjorda mål i tingsrätt var rekordhögt 2023 och det medförde även ett ökat antal avgjorda mål med huvudförhandling. Antalet ökade med knappt åtta procent till de högsta nivåerna under perioden. Även andelen mål med huvudförhandling ökade, om än marginellt. Brottmålen står för över 90 procent av mål med huvudförhandling i tingsrätt. Det var fortsatt mål med huvudförhandling under sex timmar som ökade mest. En

förklaring till utvecklingen är att domstolar anslutit till snabbare lagföring. Målen inom snabbare lagföring som avgörs med huvudförhandling har nästan uteslutande en huvudförhandlingstid en bra bit under sex timmar. Genomsnittstiden 2023 var strax under 30 minuter. Antal avgjorda större mål, de med huvudförhandling över 18 timmar, var på historiskt höga nivåer 2023 med 567 avgjorda mål 2023 (482 mål år 2022 och 554 mål 2021). Den genomsnittliga förhandlingstiden, se tabell 6, varierar i regel rätt lite mellan åren.

Tabell 10 Andel inställda huvudförhandlingar i brottmål, besvärande orsaker

	2019	2020	2021	2022	2023
Brottmål	18,9 %	22,4 %	20,0 %	18,2 %	15,4 %

Andelen inställda huvudförhandlingar i brottmål orsakat av besvärande orsaker (t.ex. bristande delgivning och parts frånvaro) minskade för tredje året i rad till drygt 15 procent. En förklaring är ökningen av mål som hantearas genom snabbare lagföring. Inställda förhandlingar ligger bland dessa på lägre nivåer än brottmål i övrigt. Användandet av tillgänglighetsdelgivning är troligen orsaken. Ett långsiktigt arbete med delgivningsfrågor har sannolikt också bidragit liksom att pandemins effekt på inställda förhandlingar nu är över. Andelen varierar dock fortsatt mycket mellan olika tingsrätter, från dryga 4 till 20 procent under år 2023. Året innan varierade andelen mellan 8 och 26 procent.

Tabell 11 Andel och antal avgjorda brottmål per avgörandetyper

Antalet mål avgjorda genom dom och slutligt beslut summerar inte till det totala antalet avgjorda mål, då en liten andel avgörs genom övrigt brottmålsavgörande, deldom, beslut under rättegång eller överlämnande.

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Slutligt beslut	29 %	30 %	32 %	34 %	35 %	37 %	39 %	38%	36 %	36 %
Dom	70 %	69 %	67 %	65 %	64 %	62 %	60 %	61 %	63 %	63 %
- varav avg med huvudförhandling	74 %	74 %	74 %	73 %	72 %	70 %	66 %	67 %	64 %	68 %
Slutligt beslut	24 297	24 784	26 589	29 314	32 616	37 428	45 241	46 156	44 742	45 656
Dom	58 939	57 853	54 926	56 070	59 692	62 255	68 854	74 924	77 442	79 860
- varav avg med huvudförhandling	43 290	43 010	40 562	41 067	43 229	43 650	45 643	50 127	49 904	54 421

Både antal brottmål som avgjordes genom dom respektive slutligt beslut ökade under 2023 till de högsta nivåerna under 2000-talet. Att ytterligare tingsrätter anslöt till snabbare lagföring under 2023 (dessa mål innehåller i stor utsträckning stämningsansökan och avgörs genom dom) bidrog till ökningen. Andelen mål som avgjordes genom dom var dock fortsatt långt under de nivåer som rådde i början av tioårsperioden. Av de närmare 80 000 brottmålen med avgörandetyper dom avgjordes drygt 54 000 med huvudförhandling. Därmed bröts den trend med minskad andel brottmål som avgörs med huvudförhandling.

Tabell 12 Andel avgjorda tvistemål (exkl. familjemål och gem. ansökan) per avgörandetyper

I tabellen nedan exkluderas indispositiva tvistemål (dvs familjemål och mål med gemensam ansökan) då majoriteten av dessa målkategorier avgörs genom dom. Dispositiv lagstiftning innebär att lagen är frivillig och går att avtala bort i del eller helhet. Indispositiv lagstiftning innebär motsatsen, att lagen är tvingande för parterna.

Avgörandetyper	2019	2020	2021	2022	2023
Dom	30 %	30 %	30 %	27 %	27 %
Slutligt beslut	37 %	39 %	34 %	32 %	31 %
Tredskodom	33 %	32 %	36 %	41 %	42 %

Antal avgjorda dispositiva tvistemål (övriga tvistemål och FT-mål) ökade kraftigt 2023 och samtliga ovan avgörandetyper ökade i antal. De fem senaste åren är det dock endast andelen dispositiva tvistemål avgjorda genom tredskodom som ökat.

I dispositiva tvistemål kan avgörandetyper ge en uppskattning om målens arbetsbelastning. Detta framgår tydligt av att mål som avgörs med dom har betydligt längre omloppstider än mål som avgörs med annan avgörandetyper. Andel dispositiva tvistemål som avgjorts genom dom har legat stabilt de senaste åren men minskade under 2022 och låg kvar på samma nivå 2023. Det trots ökningen av de så kallade flygmålen, vilka avgörs genom dom.

Även andel dispositiva tvistemål med avgörandetyper slutligt beslut fortsatte att minska under 2023. Dessa mål har under handläggningsprocessen återkallats vilket i regel görs för att parterna ingår förlikning och begär att målen ska avskrivas. Mål som avgörs med slutligt beslut kan innebära att målet har avvisats om käranden inte har betalt ansökningsavgiften.

Tredskodom kan meddelas om en part inte kommer till förhandling eller om motparten inte kommit in med något motiverat skriftligt svar. En potentiell anledning till ökningen av tredskodom kan vara ökade delgivningssvårigheter, i form av svårigheter att t.ex. delge personer som tar snabbblån och företag eller personer med hemvist utomlands.

Tabell 13 Överklagande- och ändringsfrekvens

	2019	2020	2021	2022	2023
Överklagandefrekvens					
Brottmål	10 %	9 %	10%	11 %	12 %
Tvistemål	4 %	5 %	5%	5 %	5 %
Totalt	15 %	15 %	16%	17 %	17 %
Ändringsfrekvens					
Brottmål	38 %	36 %	35%	34 %	34 %
Tvistemål	21 %	20 %	20%	19 %	18 %
Totalt	22 %	21 %	21%	22 %	22 %

Överklagandefrekvensen, dvs. andelen mål i tingsrätt som överklagats till hovrätt var 17 procent 2023, samma andel som året innan. Andelen beräknas genom antalet mål som överklagats i förhållande till samtliga mål som avgjorts i tingsrätt, dvs. även typer av mål som sällan eller aldrig överklagas

som exempelvis tvistemål som avgjorts med tredskodom. Ändringsfrekvensen, dvs. andelen mål i tingsrätt där domen ändrats av hovrätten efter överklagan, har de senaste åren legat kring drygt 20 procent.

Tabell 14 Inkomna, avgjorda och balanserade ärenden vid tingsrätterna

	2021	2022	2023	Förändring 2022-2023	
Domstolsärenden				Antal	%
Inkomna domstolsärenden	55 412	55 887	59 351	3 464	6 %
Avgjorda domstolsärenden	54 560	55 557	58 747	3 190	6 %
Balanserade domstolsärenden	12 975	13 316	14 018	702	5 %
Konkurser					
Inkomna konkursärenden	9 090	9 557	12 227	2 670	28 %
Avslutade konkurser	7 244	7 516	7 607	91	1 %
Balanserade konkurser	8 321	8 222	10 109	1 887	23 %

Domstolsärenden består av fyra olika kategorier: utsökningsärenden, skuldsanering, företagsrekonstruktion, och övriga domstolsärenden. Den sistnämnda ärendekategorin innehåller ett stort antal ärendetyper och utgör ca 80 procent av berörda domstolsärenden. Även ärenden vid Patent- och marknadsdomstolen ingår.

Antalet inkomna ärenden har ökat de senaste åren, så även 2023. De resurskrävande utsökningsärendena fortsatte att öka och nådde högsta nivån under 2000-talet. Ärenden rörande skuldsanering och företagsrekonstruktion minskade, den förstnämnda från en hög nivå medan den senare till den lägsta nivån på flera år efter en tillfällig topp under pandemin. Även antalet inkomna övriga domstolsärenden har haft en svagt stigande trend de senaste åren. En majoritet av ärendena rör föräldraskap och övrigt rörande familj och barn där en stor del rör godmanskap och särskild företrädare för barn, båda ärendegrupperna ökade under 2023.

Antalet inkomna konkursärenden ökade kraftigt i spåren av försämrat konjunkturläge med stigande inflation, räntor, hyror och energikostnader samtidigt som många företag var försvagade efter pandemiåren. Antal inkomna konkursärenden var de högsta på flera år och medförde även kraftigt ökat antal balanserade ärenden. Balanserade konkurser avser öppna ärenden där beslut om försättning i konkurs meddelats. Balansen går inte att sätta i relation till inkomna konkursärenden eftersom balansen endast avser konkurser som meddelats men ännu inte avslutats.

UNGDOMSMÅL

ÅTERRAPPORTERINGSKRAV:

Domstolsverket ska särskilt redovisa:

- handläggningstider i mål där personer under 21 år står åtalade.

Med ungdomsmål avses avgjorda brottmål med förekomst av minst en tilltalad aktör i åldern 15–20 år, i mål där stämningsansökan inkommit.

Tabell 15 Omloppstider för ungdomsmål i tingsrätt (månader)

I tingsrätt kan samma mål förekomma i båda åldersgrupperna om målet har flera tilltalade. Det innebär att summan av åldersgrupperna inte överensstämmer med totalt antal avgjorda ungdomsmål.

	2021	2022	2023
Antal avgjorda ungdomsmål	12 099	12 044	12 800
- varav 15–17 år	4 606	4 427	4 935
- varav 18–20 år	7 896	7 977	8 265
Medianomloppstid	1,3	1,2	1,2
- varav 15–17 år	0,8	0,8	0,8
- varav 18–20 år	1,7	1,6	1,5
Omloppstid för 75:e percentilen	2,8	2,4	2,2
- varav 15–17 år	1,6	1,5	1,4
- varav 18–20 år	3,5	3,0	2,8

Antal avgjorda ungdomsmål ökade 2023. Både avgjorda mål rörande gruppen ungdomar 15–17 år och mål rörande gruppen 18–20 år ökade, den förstnämnda gruppen ökade kraftigast till de högsta nivåerna sedan 2011.

Omloppstiden mätt vid 75:e percentilen förbättrades något, både totalt och för de två grupperna av mål. Utfallet var historiskt lågt och det är omloppstiderna för mål med 18–20 åringar som främst bidragit till den positiva utvecklingen. I gruppen mål med 15–17 åringar finns en andel förtursmål, vilket förklarar de kortare omloppstiderna. I de fall där det aktuella brottet kan ge fängelse i mer än sex månader ska nämligen huvudförhandling hållas inom två veckor från det att åtal väcks. Även mål med personer som är 18–20 år ska hanteras skyndsamt. Allt fler av målen i gruppen 18–20 år avgjordes inom kategorin snabbare lagföring (drygt 23 %) under året.

Under 2023 fortsatte försöksverksamheten med snabbförfarande för unga lagöverträdare under 18 år och fler mål inkom till fler tingsrätter. Läs mer om detta i avsnittet *Utvecklad målhantering*. Antalet mål var dock fortsatt få och krävde inte något förändrat arbetssätt i tingsrätt.

MARK- OCH MILJÖDOMSTOLARNA

De fem mark- och miljödomstolarna finns i Nacka, Växjö, Vänersborg, Östersund och Umeå tingsrätter och har sedan 2011 handlagt mål och ärenden inom områdena miljö, fastighet, vatten och avlopp samt plan och bygg.

Tabell 16 Inkomna, avgjorda och balanserade mål vid mark- och miljödomstolarna

MMD:s mål ingår också i tabellerna för tingsrätterna totalt. På grund av nytt uttag i förra årets årsredovisning för att få uppdelning i måltyper är summorna för 2021 inte helt jämförbara med tabell 7.

Utveckling per målkategori	2021	2022	2023	Förändring 2022-2023	
Inkomna mål				Antal	%
Miljömål	3 053	3 249	3 448	199	6 %
- varav Första instans	739	798	812	14	2 %
- varav Överklagade	2 061	2 223	2 345	122	5 %
- varav El-mål	21	32	37	5	16 %
- varav Allmänna vattentjänster	185	140	196	56	40 %
- varav Miljöärenden	47	56	58	2	4 %
Fastighetsmål	1 464	1 387	1 317	-70	-5 %
- varav Första instans	420	301	269	-32	-11 %
- varav Överklagade	1 044	1 086	1 048	-38	-3 %
PBL-mål	2 328	2 669	2 564	-105	-4 %
- varav Första instans	130	98	133	35	36 %
- varav Överklagade	2 198	2 571	2 431	-140	-5 %
Summa totalt	6 845	7 305	7 329	24	0 %
Avgjorda mål				Antal	%
Miljömål	3 022	3 222	3 399	177	5%
- varav Första instans	768	787	776	-11	-1 %
- varav Överklagade	1 940	2 194	2 379	185	8
- varav El-mål	22	32	27	-5	-16 %
- varav Allmänna vattentjänster	242	158	158	0	0 %
- varav Miljöärenden	50	51	59	8	16 %
Fastighetsmål	1 439	1 387	1 425	38	3 %
- varav Första instans	340	358	314	-44	-12 %
- varav Överklagade	1099	1 029	1 111	82	8 %
PBL-mål	2 399	2 607	2 613	6	0 %
- varav Första instans	142	121	109	-12	-10 %
- varav Överklagade	2 257	2 486	2 504	18	1 %
Summa totalt	6 860	7 216	7 437	221	3 %
Balanserade mål				Antal	%
Miljömål	1 744	1 771	1 821	50	3 %
- varav Första instans	797	808	845	37	5 %
- varav Överklagade	835	864	830	-34	-4 %
- varav El-mål	8	8	18	10	125 %
- varav Allmänna vattentjänster	90	72	110	38	53 %
- varav Miljöärenden	14	19	18	-1	-5 %
Fastighetsmål	725	725	617	-108	-15 %
- varav Första instans	306	249	203	-46	-18 %
- varav Överklagade	419	476	414	-62	-13 %
PBL-mål	927	989	939	-50	-5 %
- varav Första instans	64	41	64	23	56 %
- varav Överklagade	863	948	875	-73	-8 %
Summa totalt	3 396	3 485	3 377	-108	-3 %

Antal inkomna mål i mark- och miljödomstolarna 2023 var i paritet med året innan. Miljömålen fortsatte att öka, främst de överklagade men även de resurskrävande förstainstansmålen ökade ytterligare något. År 2022 var första året som miljömål rörande den nationella planen för vattenverksamhet började inkomma. Verksamheten var under 2023 satt på paus och endast 16 mål inkom. Den personal som tidigare anställdes för att hantera målen

har dock under tiden kunnat arbeta med redan inkomna mål enligt nationella planen, samt övrig målhantering på domstolarna. Fastighetsmålen fortsatte att minska. Antal PBL-mål minskade något efter uppgången 2022.

Förstainstansmålen ökade dock mycket kraftigt efter nedgången året innan.

Det finns variationer i målsammansättningen mellan de olika mark- och miljödomstolarna. Vissa typer av mål förekommer mer frekvent på vissa av domstolarna, exempelvis mål rörande större infrastrukturprojekt, omfattande detaljplaner, gruvprövningar och industrisatsningar.

Avgjorda mål fortsatte att öka under 2023 och var något fler än de inkomna. Till skillnad från inflödet ökade avgjorda fastighetsmål något medan PBL-målen var oförändrade till antalet. Även avgjorda miljömål fortsatte att öka.

En rad mål vid mark- och miljödomstolarna har långa handläggningstider och domstolarna arbetar med vissa mål under flera år, därmed är det av särskilt intresse att studera utvecklingen för balanserade mål. Antal balanserade mål har legat relativt stabilt de senaste åren. Under 2023 minskade balanserna något. Bakom minskningen låg främst färre fastighetsmål i balans, men även PBL-målen minskade medan antal miljömål i balans ökade något.

Huvuddelen (75 procent) av målen i mark- och miljödomstolarna avgjordes under 2023 inom 6,6 månader, vilket var samma utfall som 2022. Omloppstiden var 7,0 månader under 2021.

PATENT- OCH MARKNADSDOMSTOLEN

Patent- och marknadsdomstolen (PMD) finns i Stockholms tingsrätt.

Tabell 17 Inkomna, avgjorda och balanserade mål och ärenden vid PMD

Patent- och marknadsdomstolens mål och ärenden ingår också i tabellerna för tingsrätterna totalt.

Mål och ärendeutveckling	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Inkomna mål och ärenden	358	376	394	387	254	184	175
Avgjorda mål och ärenden	370	434	426	402	281	213	181
Balanserade mål och ärenden	285	227	193	187	157	128	122

Mål- och ärendetyperna som handläggs i patent- och marknadsdomstolen är av varierande slag i förhållande till komplexitet och omfattning. Antalet inkomna mål och ärenden minskade mycket kraftigt 2021 och 2022 och minskningen fortsatte under 2023. Av inkomna mål och ärenden var 111 tvistemål, 5 brottmål och 59 ärenden. Minskningen de senaste åren kan främst härledas till ärenden rörande informationsförelägganden som i det närmaste upphört efter att ha varit 140 ärenden per år när de var som flest. Anledningen till nedgången var sannolikt bl.a. att de flesta telebolag har ändrat sina rutiner för hur länge de sparar relevanta uppgifter, vilket har begränsat sökandens möjligheter att få bifall till en sådan talan. Besluten kan dock betecknas som rutinartade och nedgången har inte haft någon nämnvärd påverkan på arbetsbördan. Även registreringsärenden rörande varumärken minskade markant medan patentärenden åter ökade 2023. Av målen är det främst tvistemål rörande patent, marknadsföringsrätt samt

mål som registreras under måltypen övrig immaterialrätt som minskat de senaste åren. Konsumentombudsmannen har under senare tid initierat färre mål vid domstolen än tidigare. En generell orsak till minskningen kan också vara ökande processkostnader. För exempelvis marknadsföringsrättsliga mål kan de ibland avgöras i tre instanser vilket tar tid och skapar kostnader för de inblandade. Dessutom har Konsumentombudsmannen valt att direkt utfärda förelägganden vilket möjligen också minskat tillströmningen.

Antal inkomna brottmål 2023 var på de lägsta nivåerna sedan domstolens inrättande. År 2020 infördes en åtalsprövningsregel för upphovsrättsbrott vilket kan ha medfört att mindre ärenden åtalprövats bort. Att Polisen sedan 2017 fattar beslut om att inleda förundersökning kan också ha lett till att färre mål gått vidare till domstol, liksom att polisen försöker komma åt brottslingar via andra kanaler än förundersökningar, exempelvis genom skatterättsliga förfaranden. Ökad internationell koppling gör det också ofta svårt att hitta en misstänkt.

Patent- och marknadsdomstolen har under samtliga år efter inrättandet 2016 avgjort fler mål och ärenden än vad som kommit in, vilket inneburit att domstolens balanser stadigt minskat. Omloppstiden vid 75:e percentilen för avgjorda mål och ärenden vid patent- och marknadsdomstolen minskade under året, från 12,4 till 11,0 månader.

ERFARENHETER AV PATENT- OCH MARKNADSDOMSTOLSREFORMEN

Den 1 september 2016 inrättades genom patent- och marknadsdomstolsreformen två särskilda domstolar inom ramen för de allmänna domstolarna, Patent- och marknadsdomstolen vid Stockholms tingsrätt och Patent- och marknadsöverdomstolen vid Svea hovrätt.

Regeringen beslutade i december 2022 att ge Domstolsverket i uppdrag att följa upp vissa erfarenheter av reformen. Uppdraget genomfördes i dialog med Stockholms tingsrätt (Patent- och marknadsdomstolen) och Svea hovrätt (Patent- och marknadsöverdomstolen).

Syftet med reformen var att skapa en mer samlad, högkvalitativ, ändamålsenlig och effektiv prövning av immaterialrättsliga, marknadsföringsrättsliga och konkurrensrättsliga frågor i domstol.

Under genomförandet av uppdraget inhämtades synpunkter på huruvida syftet uppnåtts från Patent- och registreringsverket, Konkurrensverket, Konsumentverket och Svenskt Näringsliv. Synpunkter inhämtades också från advokatbyråer.

Inom ramen för Domstolsverkets uppdrag, och efter bedömning av vad som framkommit i samråden, har Domstolsverket kunnat konstatera att reformen i allt väsentligt har varit lyckad; de samråd som skett med berörda myndigheter, organisationer och advokatbyråer har gett en mycket positiv bild av reformen. Den valda organisationsformen med en särskild domstol inom ramen för Stockholms tingsrätt respektive Svea hovrätt och inte en specialdomstol har också varit lyckad. På så sätt har domarna bland annat utöver att fördjupa sina kunskaper inom kärnverksamheten också getts möjlighet att bredda sin kompetens.

REGIONAL AVDELNING I DEN ENHETLIGA PATENTDOMSTOLEN

Uppdraget att förbereda för inrättandet av en nordisk-baltisk avdelning av den enhetliga patentdomstolen (Unified Patent Court, UPC) har sin grund i ett regeringsuppdrag från 2015. Under 2022 inrättades faciliteter i form av lokaler samt IT-, och teknikutrustning med mera i samma byggnad som Stockholms tingsrätt har sina lokaler. I februari 2023 lämnade Domstolsverket sin redovisning av regeringsuppdraget varvid begäran gjordes om fortsatt rättsligt stöd för både Stockholms tingsrätt och Domstolsverket att tillhandahålla administrativt stöd och lokaler åt UPC. I juni 2023 trädde en ny förordning i kraft som reglerade denna fråga samtidigt som den enhetliga patentdomstolen öppnade.

Verksamhetsmål och skillnader i resultat

REGERINGENS VERKSAMHETSMÅL FÖR TINGSRÄTTERNA:

- av brottmålen, exkl. förtursmål, ska 75 procent ta högst fem månader att avgöra,
- av tvistemålen, exkl. gemensam ansökan om äktenskapsskillnad, ska 75 procent ta högst sju månader att avgöra.

Omloppstiderna vid 75:e percentilen uppgick till 3,5 månader för brottmål och 5,9 månader för tvistemål 2023, vilket innebar att tingsrätterna fortsatt nådde regeringens båda verksamhetsmål. För både brott- och tvistemål var omloppstiderna dessutom de kortaste under hela 2000-talet. Föregående år uppgick omloppstiderna för brott- respektive tvistemål till 3,9 respektive 6,5 månader.

Spridningen i måluppfyllelse ökade dock för brottmålen jämfört 2022. Omloppstiderna för brottmål varierade från 1,9 till 7,8 månader. Dock uppnådde betydligt fler tingsrätter verksamhetsmålet, 42 domstolar jämfört med 33 domstolar 2022. För tvistemål varierade omloppstiderna mellan 3,5 och 9,5 månader vilket innebar en mindre spridning jämfört med föregående år. Även för tvistemålen uppnådde fler tingsrätter regeringens verksamhetsmål, 38 domstolar jämfört med 31 året innan.

En faktor i varför måluppfyllelsen skiljer sig åt mellan tingsrätterna kan vara fortsatta balansavarbetsinsatser. När äldre mål avgörs ökar omloppstiderna och kan påverka domstolens omloppstider negativt under ett enskilt år för att samtidigt förbättra balansernas åldersstruktur på sikt. Utvecklingen vad avser balanserade mål och åldersstrukturen för avgjorda mål skiljde sig relativt mycket åt mellan tingsrätterna även under 2023, något som får påverkan på utfallet för omloppstiderna.

En annan anledning kan vara skillnader i domstolarnas målsammansättning och arbetssätt. Under 2023 ökade andelen FT-målen medan de övriga familjemålen minskade i andel av totalt avgjorda tvistemål exkl. gemensam ansökan. Det bidrog till den positiva utvecklingen då övriga familjemål generellt har längst omloppstid av de tre målkategorierna medan FT-målen i regel avgörs snabbast. En domstol med hög andel familjemål och övriga

STOCKHOLMS TINGSRÄTT

SVERIGES DOMSTOLAR

Chefsrådet Måns Wigén håller pressträff i Stockholms tingsrätt i samband med att en man döms för bland annat försök till finansiering av terrorism. Foto Oscar Olsson/TT

tvistemål i förhållande till FT-mål kan därmed potentiellt ha en högre omloppstid. Även avgörandetyp och utgång för tvistemålen kan påverka utfallet för omloppstiderna märkbart. Under 2023 ökade antalet och andelen dispositiva tvistemål med utgång avvisade och överlämnade samt mål med avgörandetypen tredskodom. Dessa mål har i regel kortare omloppstid än exempelvis tvistemål som avgörs genom dom.

Vad avser brottmålen utgjorde förordnandemålen i tingsrätt, mål som i regel skrivs av till följd av att en stämningsansökan inte inkommit, närmare en tredjedel av brottmålen inom verksamhetsmålet. Dessa har vanligtvis en kortare omloppstid, som mäts från datum för nedlagt åtal, än mål med stämningsansökan. Omloppstiden för förordnandemål var 1,2 månader vid 75:e percentilen, att jämföra med 4,5 månader för avgjorda brottmål med inkommen stämningsansökan. Utöver dessa mål förekommer även ett antal mål där stämning ej krävs, omloppstiden för dessa blev 2,4 månader 2023. Andelen förordnandemål skiljer sig åt mellan tingsrätterna, en hög andel bidrar potentiellt till kortare omloppstider för brottmålen totalt, inte minst om domstolen har välfungerande rutiner att skriva av dem kort inpå besked om uteblivet åtal. Vidare bidrar snabbare lagföring till kortare omloppstider för brottmål. Under 2023 ökade andelen snabbspårsmål av det totala antalet brottmål inom verksamhetsmålet från 20 till 27 procent. Samtliga tingsrätter var under året anslutna men andelen mål som hanterades inom snabbare lagföring skiljde sig kraftigt åt mellan domstolarna. Mål avgjorda inom snabbare lagföring hade en omloppstid på 1,4 månader att jämföra med 4,5 månader för samtliga brottmål som inte hanterades i snabbförfarandet.

Domstolsverket har i en enkät till domstolarna efterfrågat vilka orsaker som bidragit till att målen nås respektive inte nås. De vanligast förekommande orsakerna till att en tingsrätt inte nått verksamhetsmålen var hög

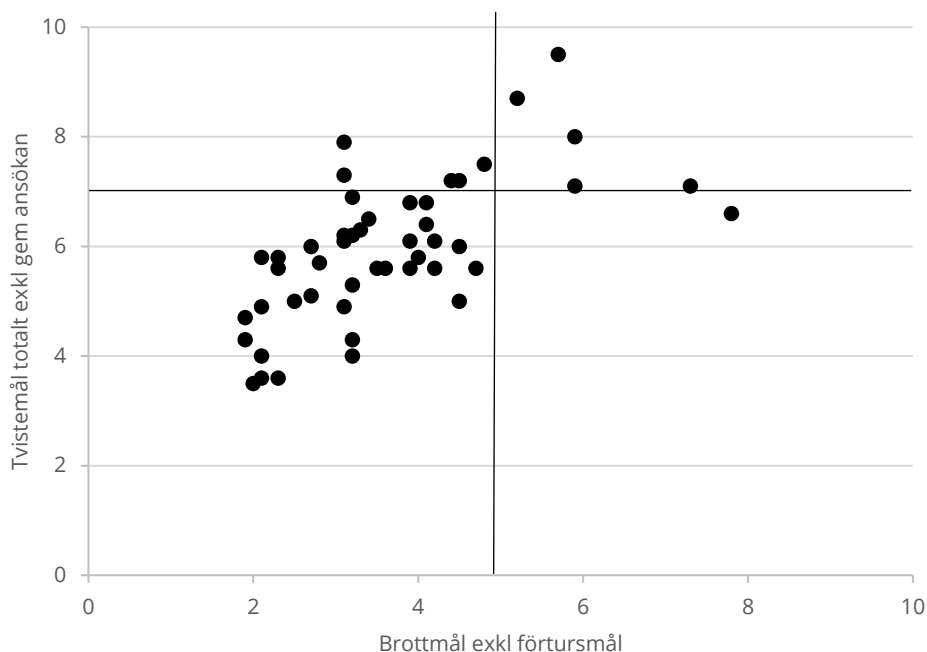
måltillströmning som ger hög arbetsbelastning, balansavarbetning av äldre mål samt personalbrist; främst genom hög omsättning och vakanser. Ett antal domstolar betonar svårigheten att fylla främst vakanta domartjänster och att personalstyrkan även när samtliga platser är tillsatta bedöms vara för liten vid domstolen. Andra orsaker som lyftes fram var faktorer som härrör till målens karaktär, som till exempel förtursmål som tränger undan övriga mål och förekomst av stora mål.

De bidragande orsaker som var vanligast förekommande till att tingsrätterna i stället uppnådde verksamhetsmålen var i hög grad interna faktorer. Domstolens personal lyfts av flertalet domstolar; lojalitet, kompetens, bra samarbete och hårt arbetande. Vidare nämndes domstolens organisering och arbetssätt med nyttjande av digitalisering, delegation, långt driven beredningsorganisation, kontinuerlig uppföljning samt verksamhetsutveckling och planering som är väl förankrad hos personalen som viktiga aspekter. Vidare betonades frånvaron av vakanser, resurser att ta in extra personal, vikten av att tingsrätten har tillgång till tillfällig personal genom Förstärkningsstyrkan och pensionerade domare, möjligheten att nyttja personal som anställts för att hantera den pausade verksamheten rörande nationella planen för vattenverksamhet samt snabbare lagföring som faktorer som bidragit till att verksamhetsmålen uppnåddes.

Diagrammet nedan visar tingsrätternas uppfyllelse av regeringens verksamhetsmål. De domstolar som ligger i den nedre vänstra fyrkanten klarade både verksamhetsmålet för brottmål och tvistemål. Sammantaget nådde 37 av 48 tingsrätter båda verksamhetsmålen, att jämföra med 27 tingsrätter 2022. Fem tingsrätter nådde inte något av de två verksamhetsmålen 2023 vilket var tre färre jämfört med föregående år.

De enskilda tingsrätternas omloppstider för regeringens verksamhetsmål redovisas i bilaga 1.

Diagram 5 Tingsrätternas uppfyllelse av regeringens verksamhetsmål 2023 (månader)

En bedömning av tingsrätternas resultat och utveckling

Under 2023 uppnådde tingsrätterna sammantaget regeringens verksamhetsmål både för brott- och tvistemål. Omloppstiderna förbättrades ytterligare till de lägsta nivåerna under 2000-talet och fler tingsrätter än tidigare uppnådde båda verksamhetsmålen. Spridningen i måluppfyllelse utvecklades i positiv riktning för tvistemålen, men i negativ riktning för brottmålen, jämfört med föregående år.

År 2023 inkom fler mål än någonsin tidigare men det möttes också av ett rekordhøgt antal avgjorda mål och balanserna ökade endast något. Andelen balanserade mål i förhållande till inkomna mål minskade, vilket medförde att underbalansen ökade. Åldersstrukturen för brottmål försämrades något, dock var en hög andel av de äldre målen förordnandemål, medan åldersstrukturen för tvistemålen var den bästa på länge. Med hänsyn till detta bedöms målsättningen för en rimlig balansnivå ha uppnåtts. Detta bör ge goda förutsättningar för tingsrätterna att uppnå verksamhetsmålen även framöver.

Arbetsproduktiviteten, definierad som antalet avgjorda mål per årsarbetskraft, var oförändrad jämfört med föregående år, 71 mål per årsarbetskraft. Antalet avgjorda mål ökade med 3 procent medan antalet årsarbetskrafter ökade med 3 procent, från 2 966 till 3 062. Administrativ personal (däribland ordningsvakter) ökade mest, därefter antalet icke ordinarie domare.

Kostnadsproduktiviteten, definierad som kostnader för avgjorda mål, försämrades marginellt under 2023. Styckkostnaden för ett genomsnittligt avgjort mål ökade med knappt en procent jämfört med föregående år. Styckkostnaderna uppdelat på olika målkategorier redovisas i bilaga 2.

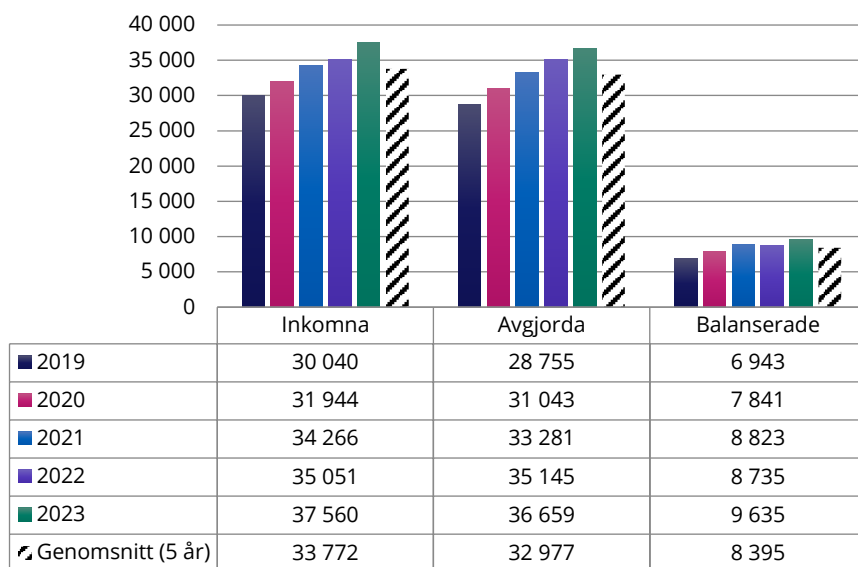
Hovrätterna

Tabell 18 Hovrätterna

	2021	2022	2023
Antal hovrätter	6	6	6
Antal avgjorda mål per årsarbetskraft	46	47	46
Genomsnittlig förhandlingstid (timmar per mål):			
- brottmål som avgjorts efter förhandling	4,3	4,0	3,9
- tvistemål som avgjorts efter förhandling	6,7	6,1	6,6
Andelen brottmål som avgjorts genom dom	70 %	69 %	69 %
Andelen tvistemål som avgjorts genom dom	19 %	19 %	17 %
Andelen avgjorda förtursmål (mål med häktade eller tilltalad under 18 år)	28 %	24 %	25 %
Genomsnittlig styckkostnad för ett mål (kr)	31 079	32 046	35 400

Målutvecklingen

Diagram 6 Inkomna, avgjorda och balanserade mål vid hovrätterna 2019–2023

Under den senaste femårsperioden har hovrätterna haft ett genomsnitt om ca 33 800 inkomna mål och ca 33 000 avgjorda mål per år. Under 2023 fortsatte inkomna mål att öka och låg på den högsta nivån under femårsperioden. I förhållande till 2022 ökade antalet inkomna mål tydligt, med drygt sju procent.

Även antalet avgjorda mål ökade under 2023, med drygt fyra procent jämfört med föregående år, vilket innebar att även nivån av avgjorda mål var den högsta under femårsperioden.

Balanserna har, med undantag för 2022, ökat årligen under den senaste femårsperioden. Utifrån nivåerna för optimal arbetsbalans, 29 procent av

inkomna brottmål och 34 procent av inkomna tvistemål, ökade hovrätternas överbalans under 2023 och ligger på ungefär samma nivå som 2021, se diagram 3.

Den totala balansen i förhållande till det årliga målinflödet uppgick till knappt 26 procent 2023, vilket var en ökning jämfört med föregående år.

Tabell 19 Inkomna, avgjorda och balanserade mål vid hovrätterna

Utveckling per målkategori	2021	2022	2023	Förändring 2022-2023	
Inkomna mål				Antal	%
Tvistemål	3 153	3 136	3 095	-41	-1 %
Brottmål	12 053	13 266	14 581	1 315	10 %
Övriga mål	16 594	16 087	17 305	1 218	8 %
Miljömål	936	1 076	1 055	-21	-2 %
Fastighetsmål	337	328	348	20	6 %
PBL-mål	1 193	1 158	1 176	18	2 %
Summa totalt	34 266	35 051	37 560	2 509	7 %
Avgjorda mål				Antal	%
Tvistemål	3 174	3 211	3 074	-137	-4 %
Brottmål	11 137	12 960	14 084	1 124	9 %
Övriga mål	16 475	16 493	17 029	536	3 %
Miljömål	955	1 000	1 000	0	0 %
Fastighetsmål	352	353	337	-16	-5 %
PBL-mål	1 188	1 128	1 135	7	1 %
Summa totalt	33 281	35 145	36 659	1 514	4 %
Balanserade mål				Antal	%
Tvistemål	968	894	913	19	2 %
Brottmål	5 165	5 465	5 951	486	9 %
Övriga mål	1 795	1 400	1 689	289	21 %
Miljömål	323	399	454	55	14 %
Fastighetsmål	155	129	140	11	9 %
PBL-mål	417	448	488	40	9 %
Summa totalt	8 823	8 735	9 635	900	10 %

Antalet inkomna mål ökade i jämförelse med föregående år och ökningen av brottmål var kraftig. Även antalet avgjorda mål ökade tydligt under 2023 och ökningen var framför allt hänförlig till brottmål. Den totala balansen ökade kraftigt. Balanserna ökade i samtliga målkategorier.

Det är krav på prövningstillstånd (PT) från tingsrätt till hovrätt för alla överklagade domar och beslut i tvistemål och domstolsärenden. Till hovrätternas inkommer dock, inom målkategorin tvistemål, vissa mål som inte kräver PT, exempelvis ansökan om resning, klagan över domvilla samt klander av skiljedomar. Under 2023 krävdes det PT i 99 procent av tvistemålen och i 47 procent av övriga mål, vilket i båda fallen var oförändrat i jämförelse med de senaste två åren. PT beviljades i 28 procent av dessa tvistemål, vilket var en ökning från 27 procent år 2022 (30% år 2021). För övriga mål

beviljades PT i 23 procent av målen, vilket var en ökning i förhållande till förra året, då 21 procent (20% år 2021) beviljades PT.

Tabell 20 Balanserade mål äldre än 6 och 12 månader

	2021	2022	2023
Andel mål äldre än 6 månader	33 %	34 %	34 %
Andel mål äldre än 12 månader	12 %	12 %	11 %
Antal mål äldre än 6 månader	2 878	2 941	3 280
- varav brottmål	1 892	2 108	2 314
- varav tvistemål	441	390	391
Antal mål äldre än 12 månader	1 040	1 084	1 108
- varav brottmål	705	805	800
- varav tvistemål	187	174	158

Balansens åldersstruktur sett till andelen balanserade mål var 2023 i stort sett oförändrad i förhållande till föregående år. Sett till antal mål ökade både balanserade mål äldre än sex respektive tolv månader. Huvuddelen (71 procent) av de balanserade målen som var äldre än sex månader vid utgången av 2023 var brottmål.

Tabell 21 Överklagandefrekvens

Andel mål som överklagats till Högsta domstolen	2021	2022	2023
Brottmål	24 %	25 %	30 %
Tvistemål	8 %	8 %	9 %
Totalt brott- och tvistemål	20 %	21 %	27 %

Överklagandefrekvensen, dvs. andelen mål som överklagats till Högsta domstolen, för brott- och tvistemål totalt ökade jämfört med föregående år. Det var främst brottmålen som stod för ökningen.

UNGDOMSMÅL

ÅTERRAPPORTERINGSKRAV:

Domstolsverket ska särskilt redovisa:

- handläggningstider i mål där personer under 21 år står åtalade.

Med ungdomsmål avses avgjorda brottmål med förekomst av minst en tilltalad aktör i åldern 15–20 år.

Tabell 22 Omloppstider för ungdomsmål i hovrätt (månader)

I hovrätt (till skillnad från tingsrätt) registreras målet endast i en åldersgrupp, även om det kan finnas tilltalade i båda åldersgrupperna.

	2021	2022	2023
Antal avgjorda ungdomsmål	1 690	1 765	2 016
- varav 15–17 år	791	829	933
- varav 18–20 år	899	936	1 083
Medianomloppstid	1,7	1,7	1,7
- varav 15–17 år	1,4	1,4	1,4
- varav 18–20 år	2,9	2,9	2,3
Omloppstid för 75:e percentilen	3,6	3,6	3,1
- varav 15–17 år	1,8	1,7	1,8
- varav 18–20 år	5,6	6,5	5,6

I hovrätterna ökade antalet avgjorda ungdomsmål kraftigt, eller med drygt 14 procent. Medianomloppstiden var oförändrad jämfört med föregående år, omloppstiden var 1,4 månader i den yngre åldersgruppen och 2,3 månader i den äldre gruppen. Omloppstiden för 75:e percentilen 2023 minskade jämfört med året innan.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Mark- och miljööverdomstolen (MMÖD) är en särskild domstol inrättad i Svea hovrätt. Domstolen har till uppgift att handlägga alla överklagade avgöranden från landets fem mark- och miljödomstolar. MMÖD är överinstans i miljörettsliga, fastighetsrettsliga och plan- och byggrettsliga mål.

Tabell 23 Inkomna, avgjorda och balanserade mål vid Mark- och miljööverdomstolen

Mark- och miljööverdomstolens mål ingår också i tabellerna för hovrätterna totalt.

Utveckling per målkategori	2021	2022	2023	Förändring 2022–2023	
Inkomna mål				Antal	%
Miljömål	936	1 076	1 055	-21	-2 %
Fastighetsmål	337	328	348	20	6 %
PBL-mål	1 193	1 158	1 176	18	2 %
Summa totalt	2 466	2 562	2 579	17	1 %
Avgjorda mål				Antal	%
Miljömål	955	1 000	1 000	0	0 %
Fastighetsmål	352	353	337	-16	-5 %
PBL-mål	1 188	1 128	1 135	7	1 %
Summa totalt	2 495	2 481	2 472	-9	0 %
Balanserade mål				Antal	%
Miljömål	323	399	454	55	14 %
Fastighetsmål	155	129	140	11	9 %
PBL-mål	417	448	488	40	9 %
Summa totalt	895	976	1 082	106	11 %

År 2023 ökade måltillströmningen vid MMÖD marginellt och det var fastighetsmålen och PBL-målen som svarade för ökningen. Antalet avgjorda mål 2023 var i stort sett oförändrat jämfört med föregående år. Balansläget försämrades och balanserna ökade i samtliga tre målkategorier.

Huvuddelen (75 procent) av målen i MMÖD avgjordes under 2023 inom 5,2 månader, vilket var en förbättring jämfört med 2022 då omloppstiden var 5,7 månader. År 2021 var motsvarande siffra densamma, 5,7 månader.

PATENT- OCH MARKNADSÖVERDOMSTOLEN

Patent- och marknadsöverdomstolen (PMÖD) finns i Svea hovrätt. Domstolen är inrättad på en specialavdelning i hovrätten som bland annat även hanterar alla hovrättens mer omfattande dispositiva tvistemål, mål om klander av skiljedomar och hyresmål.

Tabell 24 Inkomna, avgjorda och balanserade mål och ärenden vid PMÖD

Patent- och marknadsöverdomstolens mål ingår också i tabellerna för hovrätterna totalt.

	2021	2022	2023
Inkomna mål och ärenden	73	57	59
Avgjorda mål och ärenden	79	57	59
Balanserade mål och ärenden	44	44	44

Under 2023 ökade såväl antalet inkomna som antalet avgjorda mål och ärenden i överdomstolen något i förhållande till föregående år.

Huvuddelen (75 procent) av mål och ärenden i PMÖD avgjordes under 2023 inom 16,3 månader. Motsvarande siffra var 12,7 månader 2022 och 16,1 månader 2021. Variationen av omloppstiden kan förklaras av förhållandet att arbetsbelastningen, och därmed omloppstiden, i enstaka mål markant kan skilja sig åt från år till år.

Verksamhetsmål och skillnader i resultat

REGERINGENS VERKSAMHETSMÅL FÖR HOVRÄTTERNA:

- av brottmålen, exkl. förtursmål, ska 75 procent ta högst fem månader att avgöra,
- frågan om prövningstillstånd ska i 75 procent av målen ta högst två månader att avgöra,
- i de mål prövningstillstånd beviljas ska 75 procent av målen ta högst tio månader att avgöra räknat från den tidpunkt då målet kom in till hovrätten.

Tabell 25 Hovrätternas uppfyllelse av regeringens verksamhetsmål

Omloppstid i månader (75 percentilen)	Mål	2021	2022	2023
Brottmål exkl. förtursmål	5,0	6,9	8,3	8,1
Tvistemål fram till PT-beslut	2,0	1,9	1,8	1,8
Tvistemål där PT beviljats	10,0	14,6	15,9	14,3

Hovrätterna klarade ett av regeringens verksamhetsmål under 2023, omloppstiden för tvistemål fram till PT-beslut. För de andra två verksamhetsmålen förbättrades resultatet jämfört med 2022. En hovrätt, Hovrätten över Skåne och Blekinge, uppnådde samtliga tre verksamhetsmål.

Omloppstiden för brottmål förbättrades något jämfört med året innan. Omloppstiderna varierade mellan 4,6 och 16,4 månader bland hovrätterna. I förhållande till 2022 ökade spridningen med 1,8 månader. En hovrätt klarade verksamhetsmålet för brottmål.

För tvistemål fram till PT-beslut var resultatet oförändrat jämfört med föregående år. Hovrätternas omloppstider varierade mellan 1,3 månader och 3,3 månader. Spridningen mellan domstolarna ökade därmed med 0,4 månader. Fem av hovrätterna klarade målsättningen.

I tvistemål där PT beviljats var omloppstiden 1,6 månader kortare under 2023 än 2022. Hovrätternas omloppstider varierade mellan 6,8 och 18,2 månader och spridningen ökade med 2,5 månader jämfört med föregående år. En av hovrätterna klarade detta verksamhetsmål.

Domstolsverket har i en enkät till domstolarna efterfrågat vilka orsaker som bidragit till att målen nås respektive inte nås. Det påpekas att den ökade tillströmningen av mål under ett flertal år och rekryteringsproblem, främst av domare, var huvudsakliga orsaker till den bristande eller delvis bristande måluppfyllelsen. Det är främst brottmålen som ökat och det rör sig i stor utsträckning om omfattande och resurskrävande mål med frihetsberövade personer och som därmed behandlas med förtur. Det innebär i sin tur ett begränsat utrymme att handlägga andra typer av mål samt långa omloppstider. Det pekas också på att den eftersläpning resursfördelningsmodellen innebär och den tid det tar att rekrytera nya medarbetare leder till bristande måluppfyllelse. En hovrätt anger att det finns skäl att ifrågasätta om det är lämpligt att använda genomströmningstider som verksamhetsmål med hänsyn till att de, i det korta perspektivet, styrs av vilka typer av mål som domstolen väljer att prioritera för avgörande.

De enskilda hovrätternas omloppstider för regeringens verksamhetsmål redovisas i bilaga 1.

En bedömning av hovrätternas resultat och utveckling

Hovrätterna uppnådde totalt sett verksamhetsmålet för tvistemål fram till beslut om PT. De båda andra verksamhetsmålen uppnåddes inte. Omloppstiderna för brottmål och tvistemål med beviljat PT-beslut förbättrades, medan den var oförändrad för tvistemål fram till PT-beslut. Spridningen mellan hovrätterna avseende samtliga tre verksamhetsmål ökade, i varierande utsträckning, under året.

Tillströmningen av mål, framför allt brottmål, ökade kraftigt och antalet avgjorda mål ökade. Den genomsnittliga förhandlingstiden för brottmål var i princip oförändrad medan den ökade för tvistemål jämfört med föregående år. Andelen avgjorda förtursmål ökade något och antalet avgjorda ungdomsmål var avsevärt fler än 2022. Framför allt den höga tillströmningen av brottmål ledde till en tyngre arbetsbelastning. Balansläget försämrades och överbalansen ökade. Vid 2023 års utgång var den totala överbalansen ca 1 600 mål jämfört med ca 1 400 mål 2022. Målsättningen om en rimlig balansnivå bedöms därför inte ha uppnåtts.

Arbetsproduktiviteten, definierad som antalet avgjorda mål per årsarbetskraft, försämrades något jämfört med föregående år, från 47 till 46 mål. Antalet avgjorda mål ökade med 4 procent och antalet årsarbetskrafter ökade från 742 till 798. Främst ökade antalet ordinarie domare.

Kostnadsproduktiviteten, definierad som kostnader för avgjorda mål, försämrades under 2023. Styckkostnaden för ett genomsnittligt avgjort mål ökade med tio procent jämfört med föregående år. Både antalet avgjorda mål och antalet årsarbetskrafter ökade. Styckkostnaderna uppdelat på olika målkategorier redovisas i bilaga 2.

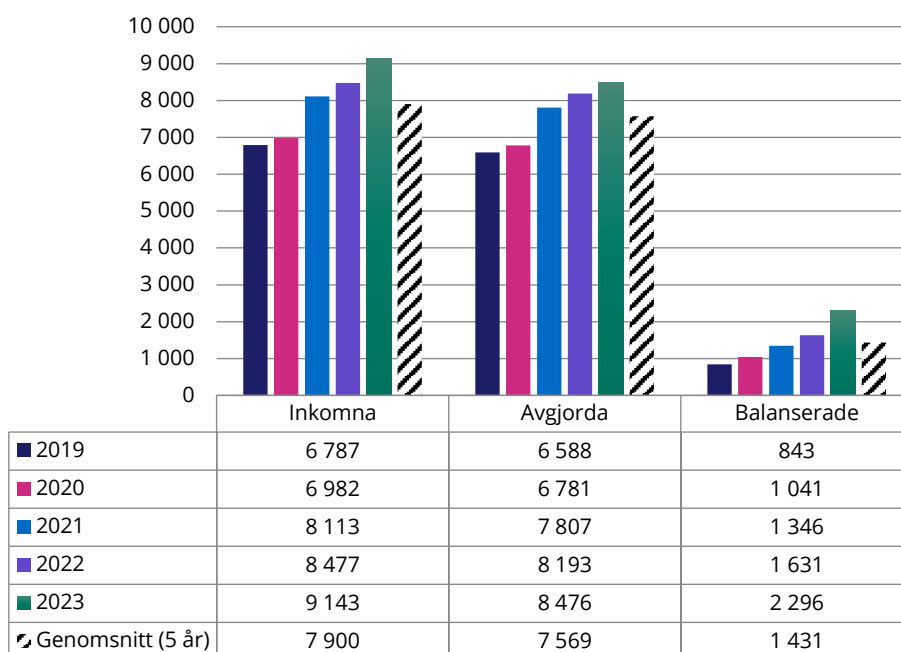
Högsta domstolen

Tabell 26 Högsta domstolen

	2021	2022	2023
Avgjorda mål per årsarbetskraft	91	88	91
Genomsnittlig styckkostnad för ett mål (kr)	18 501	19 331	19 447

Målutvecklingen

Diagram 7 Inkomna, avgjorda och balanserade mål vid Högsta domstolen 2019-2023

Under den senaste femårsperioden har Högsta domstolen haft ett genomsnitt om 7 900 inkomna mål per år. Under 2023 fortsatte inkomna mål att öka och låg på den högsta nivån under femårsperioden. I jämförelse med föregående år ökade antalet inkomna mål med åtta procent.

Även antalet avgjorda mål ökade under 2023, med tre procent jämfört med föregående år, vilket innebar att även nivån av avgjorda mål var den högsta under femårsperioden. Det avgjordes dock färre mål än vad som kom in under året och därmed fortsatte balanserna att öka. Sedan 2022 har antalet balanserade mål ökat kraftigt med 41 procent.

Tabell 27 Inkomna, avgjorda och balanserade mål vid Högsta domstolen

Utveckling per målkategori	2021	2022	2023	Förändring 2022-2023	
Inkomna mål				Antal	%
Tvistemål	257	256	285	29	11 %
Brottmål	2 650	3 185	4 295	1 110	35 %
Övriga mål	5 206	5 036	4 563	-473	-9 %
Summa totalt	8 113	8 477	9 143	666	8 %
Avgjorda mål				Antal	%
Tvistemål	245	259	261	2	1 %
Brottmål	2 591	3 066	3 764	698	23 %
Övriga mål	4 971	4 868	4 451	-417	-9 %
Summa totalt	7 807	8 193	8 476	283	3 %
Balanserade mål				Antal	%
Tvistemål	89	87	112	25	29 %
Brottmål	327	444	974	530	119 %
Övriga mål	930	1 100	1 210	110	10 %
Summa totalt	1 346	1 631	2 296	665	41 %

Antalet inkomna mål ökade vid Högsta domstolen under 2023 och var på de högsta nivåerna under 2000-talet, trots att den antalsmässigt största målkategorin, övriga mål, minskade i antal sedan föregående år. I stället var det brottmålen som ökade mycket kraftigt. Även tvistemålen ökade men från en betydligt lägre nivå.

Högsta domstolen avgjorde fler mål under 2023 jämfört med föregående år. Antalet avgjorda mål ökade för brott- och tvistemål men minskade för övriga mål. Även detta år stod brottmål för den största ökningen, såväl till antalet som procentuellt.

Antalet inkomna mål var fler än antalet avgjorda mål vilket innebar fortsatt ökade balanser. Balanserna ökade kraftigt under 2023. Samtliga målkategorier ökade men den målkategori som både till antalet och procentuellt ökade mest var brottmål. Sedan 2021 har balanserna ökat med 71 procent.

Vid årets utgång var dock de flesta balanserade mål förhållandevis nyinkomna, vilket innebar att den procentuella åldersstrukturen var relativt oförändrad även om antalet äldre balanserade mål ökat. Huvuddelen (64 procent) av de balanserade målen som var äldre än 6 månader vid utgången av 2023 var övriga mål.

Tabell 28 Balanserade mål äldre än 6 och 12 månader

	2021	2022	2023
Andel mål äldre än 6 månader	10 %	9 %	9 %
Andel mål äldre än 12 månader	1 %	1 %	1 %
Antal mål äldre än 6 månader	141	153	209
Antal mål äldre än 12 månader	7	14	20

Av de mål som Högsta domstolen avgör är målen som avgörs efter beviljat prövningstillstånd (PT) i de allra flesta fall de mest arbetskrävande. Dessa mål utgör Högsta domstolens huvuduppgift som prejudikatinstans. Trots att dessa mål utgör en liten del av det totala antalet mål har de stor betydelse för domstolens arbetsbelastning.

Tabell 29 Avgjorda mål vid Högsta domstolen

Avgjorda mål	2021	2022	2023
Avgjorda mål som beviljats PT	140	141	121
Avgjorda mål som ej har beviljats PT	6 855	7 280	7 544
Avgjorda mål som ej omfattas av PT (resningar m.m.)	812	772	811
Summa avgjorda mål	7 807	8 193	8 476

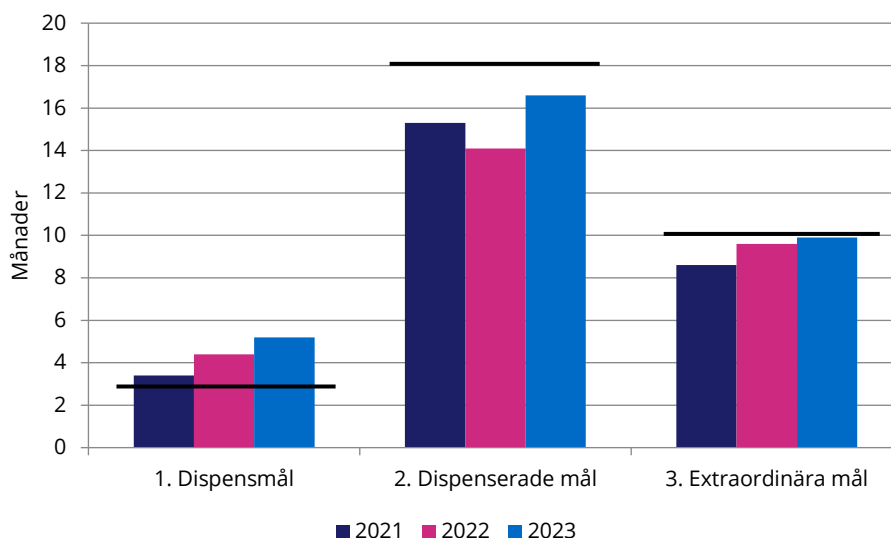
Under 2023 var antalet avgjorda mål som beviljats PT på en lägre nivå än under 2022, en minskning med 14 procent. Antalet avgjorda mål som inte beviljats PT ökade däremot med 4 procent sedan 2022 och avgjorda mål som inte omfattas av krav på PT ökade med 5 procent.

Verksamhetsmål

Högsta domstolen ska årligen sätta egna verksamhetsmål. När det gäller handläggningstider uppställs olika mål för dispensmål (frågan om PT), dispenserade mål (mål som beviljats PT) och extraordinära mål (resning, domvilla och återställande av försutten tid). För respektive kategori sätts ett mål för 90:e percentilen och målen sätts för samtliga avgjorda mål, exkl. vissa förtursmål, oavsett om det handlar om brottmål, tvistemål eller övriga mål.

Högsta domstolen uppfyllde samtliga verksamhetsmål avseende handläggningstider för 2023 förutom 90:e percentilen för dispensmål, precis som under de två senaste åren. Resultatet för 90:e percentilen per verksamhetsmål åskådliggörs i diagrammet nedan och i tabellform i bilaga 1.

Diagram 8 Högsta domstolens uppfyllelse av verksamhetsmål (90:e percentilen)

För dispensmålen var målsättningen att det inte ska ta längre tid än tre månader från att dispensmålet kommer in fram till dess att beslut fattas i PT-frågan. Utfallet för 2023 var 5,2 månader, vilket var en ökning med 0,8 månader jämfört med föregående år och med 1,8 månader jämfört med 2021. Verksamhetsmålet uppnåddes senast år 2020.

Under 2023 beviljades 118 mål prövningstillstånd vilket var en viss minskning jämfört med 2022 (127 mål) men betydligt lägre än år 2021 (151 mål). För dispenserade mål är målsättningen att de inte ska ta längre tid än 18 månader att avgöra. Verksamhetsmålet uppnåddes även om handläggningstiden förlängdes under 2023 och blev 16,6 månader jämfört med 14,1 månader föregående år, och 15,3 månader året dessförinnan.

För extraordinära mål är målsättningen att de inte ska ta längre tid än 10 månader att avgöra. Resultatet 2023 blev 9,9 månader, visserligen en ökning med 0,3 månader sedan 2022 och 1,3 månader sedan 2021 men domstolen uppnådde precis sin målsättning.

Domstolen uppställer även ett riktmärke att meddela 100 refererade prejudikat per år. Under 2023 meddelades 88 prejudikat. Detta var en minskning sedan 2022 med 7 prejudikat och sedan 2021 med 13 prejudikat.

I den enkät som Domstolsverket sänt ut till domstolarna med frågor kring måluppfyllelsen och i dialog med Högsta domstolen angavs att den omvärldsförutsättning som tydligast påverkat utfallet för verksamhetsmålen var det kraftigt ökande måltillflödet till domstolen under flera år i följd. Att de flesta verksamhetsmål uppfylldes under 2023 beror på aktiv rekrytering och kompetensförsörjning, kontinuerlig uppföljning och utveckling av arbetsformer samt ett ökat fokus på ledarskapets betydelse. Högsta domstolen har under 2023 arbetat aktivt med planeringen av en omfattande reform av beredningsorganisationen i syfte att förbättra effektiviteten, modernisera handlägningsformerna och skapa en mer bärkraftig verksamhet. Den nu nämnda organisationsförändringen är avsedd att träda i kraft under första kvartalet 2024.

Trots det kontinuerligt ökande målinflödet har Högsta domstolen låtit tidigare målsättningar stå kvar under flera år i följd, förutom för extraordinära mål som inför 2022 sänktes från 12 till 10 månader. Om målutvecklingen fortsätter kan det dock bli aktuellt för domstolen att justera målsättningarna till rådande förutsättningar.

En bedömning av Högsta domstolens resultat och utveckling

Högsta domstolen uppnådde samtliga målsättningar för 90:e percentilen gällande handläggningstiderna förutom för dispensmålen. Omloppstiden för samtliga verksamhetsmålskategorier utvecklades i negativ riktning jämfört med föregående år.

Måltillströmningen ökade, för brottmål mycket kraftigt, under det senaste året i kombination med att antalet avgjorda mål också ökade tydligt tack vare särskilda balansavarbetningsinsatser. Trots denna arbetsinsats ökade balanserna kraftigt eftersom antalet inkomna mål översteg antalet avgjorda. Arbetsbelastningen bedöms ha legat på en högre nivå 2023 än 2022. Detta kan förklara att målsättningen för verksamhetsmålet för dispensmål inte uppnåddes under 2023. Det ökade fokuset på att hantera måltillströmningen kan också ha påverkat att färre prejudikat meddelades under 2023 än föregående år. Antalet avgjorda mål där PT beviljats var också på en lägre nivå än under föregående år. För Högsta domstolen görs ingen beräkning av överbalansen. Balansnivån bedöms dock inte som tillfredsställande eftersom frågan om prövningstillstånd (dispensmålen) inte har kunnat avgöras inom tidsgränsen för det satta verksamhetsmålet.

Arbetsproduktiviteten, definierad som antalet avgjorda mål per årsarbetskraft, förbättrades under 2023. Antalet avgjorda mål per årsarbetskraft uppgick till 91, vilket var en ökning jämfört med 2022. Antalet avgjorda mål ökade med 3 procent och antalet årsarbetskrafter var oförändrade (93 åa).

Kostnadsproduktiviteten, definierad som kostnader för avgjorda mål, för-sämrades marginellt 2023. Styckkostnaden för ett genomsnittligt avgjort mål ökade med en procent jämfört med föregående år. Styckkostnaderna redovisas i bilaga 2.

Lagrådet

Högsta domstolen utför även administrativa uppgifter åt Lagrådet. I Lagrådet ingår aktiva och före detta justitieråd från Högsta domstolen och Högsta förvaltningsdomstolen. Lagrådet har till uppgift att yttra sig över lagförslag. Lagrådets kostnader ingår inte i Högsta domstolens budget. Personalkostnaderna uppgick under 2023 till 13,3 mnkr, vilket var en minskning med ca 2 mnkr sedan föregående år (14 mnkr år 2021) och berodde på lägre kostnader till följd av färre ordinarie och pensionerade domare.

Förvaltningsrätterna

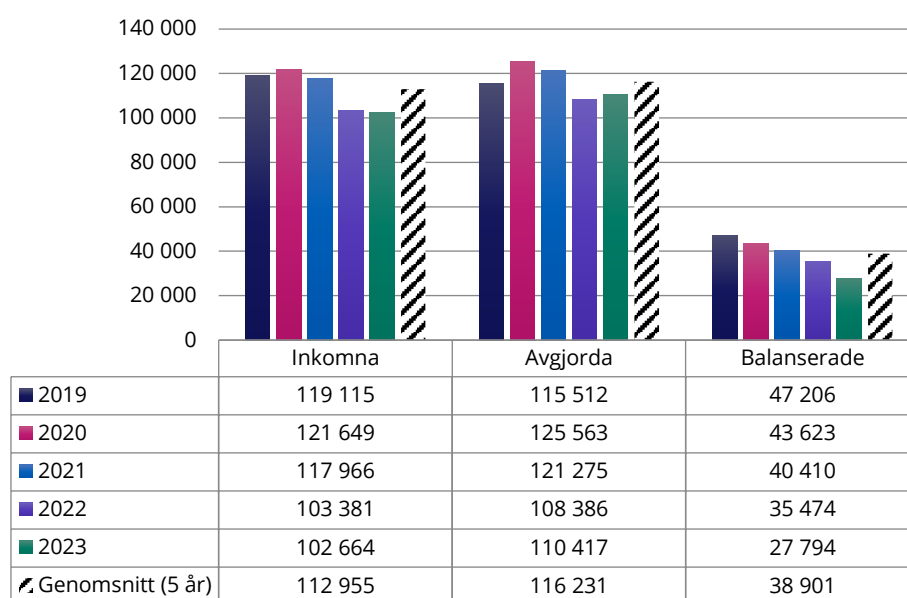
I de inledande avsnitten redovisas målutvecklingen och resultat i förvaltningsrätterna exkl. migrationsmål. Migrationsdomstolarna beskrivs avslutningsvis i ett separat avsnitt.

Tabell 30 Förvaltningsrätterna exkl. migrationsmål

	2021	2022	2023
Antal förvaltningsrätter	12	12	12
Avgjorda mål per årsarbetskraft	144	128	132
Andelen mål som avgjorts med muntlig förhandling	16 %	18 %	18 %
Andelen avgjorda förtursmål	18 %	20 %	20 %
Genomsnittlig styckkostnad för ett mål (kr)	8 179	9 496	9 883

Målutvecklingen

Diagram 9 Inkomna, avgjorda och balanserade mål vid förvaltningsrätterna 2019–2023, exkl. migrationsmål

Under den senaste femårsperioden har förvaltningsrätterna haft ett genomsnitt om cirka 113 000 inkomna mål. Under 2023 fortsatte inkomna mål att minska något och låg på den lägsta nivån under femårsperioden. Sedan 2020, då antalet inkomna mål var på den högsta nivån under 2000-talet, har inkomna mål minskat årligen.

Antalet avgjorda mål ökade däremot något under 2023, men ligger fortsatt på en betydligt lägre nivå än för perioden 2019–2021. Totalt sett avgjordes fler mål än vad som kom in under året, vilket bidrog till att antalet balanserade mål minskade för fjärde året i rad. Den samlade målbalansen uppgick till 27 procent av antalet inkomna mål 2023, vilket innebar en minskning med 7 procentenheter jämfört med 2022.

Tabell 31 Inkomna, avgjorda och balanserade mål vid förvaltningsrätterna

Utveckling per målkategori	2021	2022	2023	Förändring 2022-2023	
Inkomna mål				Antal	%
Skattemål	7 141	7 794	7 602	-192	-2 %
Trängselskattemål	239	208	214	6	3 %
Socialförsäkringsmål	14 601	10 187	10 650	463	5 %
- varav ers. för kostn. av vård i annat EU-land	149	118	189	71	60 %
Mål enl. socialtjänstlagen	27 381	24 006	23 633	-373	-2 %
Psykiatrimål	14 842	15 068	15 290	222	1 %
LVU-mål	5 387	5 545	5 685	140	3 %
LVM-mål	1 181	1 155	1 168	13	1 %
LOU-mål	2 509	2 632	2 956	324	12 %
Mängdmål	9 626	9 307	9 806	499	5 %
Övriga mål	35 059	27 479	25 660	-1 819	-7 %
- varav beslut enl lag om korttidsarbete	10 381	2 666	333	-2 333	-88 %
Summa exkl. migrationsmål	117 966	103 381	102 664	-717	-1 %
Migrationsmål	59 970	48 968	56 818	7 850	16 %
Summa inkl. migrationsmål	177 936	152 349	159 482	7 133	5 %
Avgjorda mål				Antal	%
Skattemål	7 749	7 508	8 544	1 036	14 %
Trängselskattemål	240	226	229	3	1 %
Socialförsäkringsmål	17 825	12 841	12 812	-29	0 %
- varav ers. för kostn. av vård i annat EU-land	885	119	170	51	43 %
Mål enl. socialtjänstlagen	27 961	25 214	24 894	-320	-1 %
Psykiatrimål	14 840	15 088	15 261	173	1 %
LVU-mål	5 327	5 511	5 690	179	3 %
LVM-mål	1 183	1 179	1 164	-15	-1 %
LOU-mål	2 756	2 726	2 878	152	6 %
Mängdmål	9 931	9 083	10 244	1 161	13 %
Övriga mål	33 463	29 010	28 701	-309	-1 %
- varav beslut enl lag om korttidsarbete	7 364	4 626	1 504	-3 122	-67 %
Summa exkl. migrationsmål	121 275	108 386	110 417	2 031	2 %
Migrationsmål	62 733	49 265	57 352	8 087	16 %
Summa inkl. migrationsmål	184 008	157 651	167 769	10 118	6 %
Balanserade mål				Antal	%
Skattemål	4 761	5 079	4 181	-898	-18 %
Trängselskattemål	45	28	13	-15	-54 %
Socialförsäkringsmål	10 700	8 045	5 884	-2 161	-27 %
- varav ers. för kostn. av vård i annat EU-land	58	57	76	19	33 %
Mål enl. socialtjänstlagen	8 231	7 031	5 777	-1 254	-18 %
Psykiatrimål	317	297	327	30	10 %
LVU-mål	857	893	890	-3	0 %
LVM-mål	56	32	36	4	13 %
LOU-mål	610	517	596	79	15 %
Mängdmål	1 883	2 109	1 669	-440	-21 %
Övriga mål	12 950	11 443	8 421	-3 022	-26 %
- varav beslut enl lag om korttidsarbete	3 201	1 244	74	-1 170	-94 %
Summa exkl. migrationsmål	40 410	35 474	27 794	-7 680	-22 %
Migrationsmål	10 910	10 645	10 147	-498	-5 %
Summa inkl. migrationsmål	51 320	46 119	37 941	-8 178	-18 %

Inkomna mål, exklusive migrationsmål, fortsatte att minska under 2023 om än marginellt. Den kraftiga målminskningen från 2022 har dock avtagit och för sju av tio målkategorier skedde i stället en ökning av inkomna mål.

Den största minskningen avsåg övriga mål, där mål avseende beslut om korttidsarbete minskade mycket kraftigt. Även skattemål minskade efter föregående års ökning. Mål enligt socialtjänstlagen avtog för tredje året i rad, vilket bland annat kan bero på tydligare regler i socialtjänstlagen från 2021 för vad som krävs för att få ekonomiskt bistånd samt olika statliga stöd under pandemin.

De mål som betecknas som förtursmål; LVU-, LVM- och psykiatrimål, ligger normalt relativt stabilt mellan åren, så även 2023. LVU-målen var fortsatt på en hög nivå och ökade ytterligare något under 2023. Ett större fokus på barns rättigheter, ökande psykisk ohälsa, utanförskap, hedersproblematik och missbruksproblematik påverkar inflödet av LVU-mål. En annan förklaring till ökningen kan vara att det finns ett allt större politiskt fokus att motverka kriminalitet bland unga.

Inkomna LOU-mål ökade under 2023 för andra året i rad. Utvecklingen för antalet LOU-mål påverkas starkt av seriemål som inkommer vissa år och även av enskilda domar från EU-domstolen som kan ge upphov till många överprövningsmål. Ökningen kan bero på viss återhämtning av inkomna LOU-mål efter en minskning under pandemin där färre upphandlingar än vanligt annonserades och icke nödvändiga upphandlingar sköts på framtiden.

Antalet avgjorda mål ökade under 2023 och ökningen avsåg främst skattemål och mängdmål. I och med att de inkomna målen samtidigt minskade sjönk balanserna kraftigt inom flera målkategorier. Vad gäller balanserade psykiatrimål, LVM- och LOU-mål skedde däremot en ökning.

Nya domstolsbyggnaden för Malmö tingsrätt, Hyres- och arrendenämnden i Malmö och Förvaltningsrätten i Malmö invigs. Foto Per Carlsson

Utifrån nivån för optimal arbetsbalans, 35 procent av inkomna mål, uppvisade förvaltningsrätterna en underbalans om -8 138 mål att jämföra med en underbalans om -709 mål 2022. Mer om överbalansberäkningar kan läsas i avsnittet *Målutveckling*.

Tabell 32 Balanserade mål äldre än 6 och 12 månader

	2021	2022	2023
Andel mål äldre än 6 månader	33 %	35 %	28 %
Andel mål äldre än 12 månader	8 %	11 %	7 %
Antal mål äldre än 6 månader	13 300	12 498	7 877
Antal mål äldre än 12 månader	3 338	3 832	1 964

Åldersstrukturen förbättrades bland balanserade mål under 2023 och antalet äldre mål minskade kraftigt. Bland målen äldre än sex månader var huvuddelen (56 procent) skattemål 2023.

Tabell 33 Överklagande- och ändringsfrekvens

	2021	2022	2023
Överklagandefrekvens	21 %	20 %	21 %
Ändringsfrekvens	12 %	15 %	14 %

Överklagandefrekvensen, dvs. andelen mål som överklagats till kammarrätt, var i nivå med de två föregående åren. Ändringsfrekvensen, dvs. andelen mål som ändrades av kammarrätten, minskade något jämfört med 2022, men ligger i stort sett i nivå med föregående år. Ändringsfrekvensen skiljer sig mycket åt mellan de olika målkategorierna där förtursmål generellt har låg ändringsfrekvens och skattemål hög ändringsfrekvens.

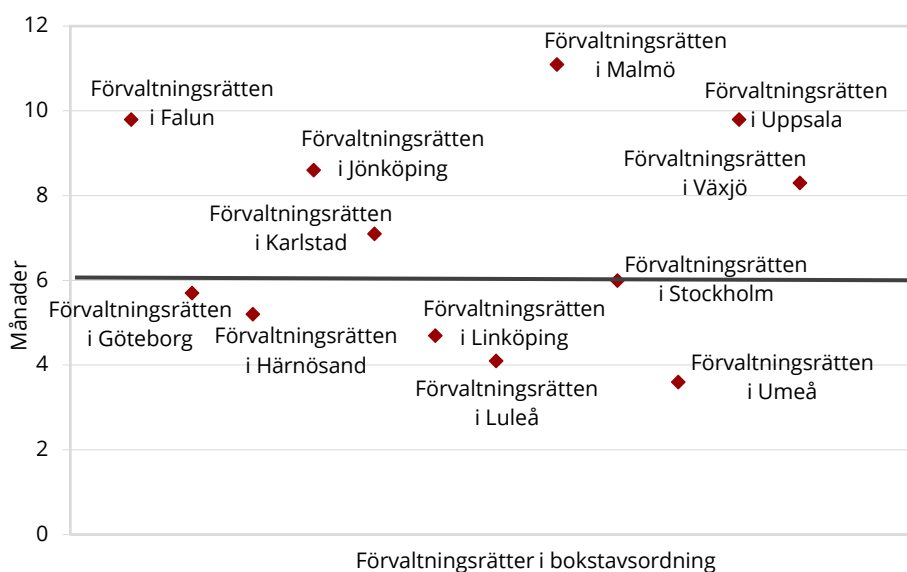
Verksamhetsmål och skillnader i resultat

REGERINGENS VERKSAMHETSMÅL FÖR FÖRVALTNINGSRÄTTERNA:

- av målen i förvaltningsrätt, exkl. förturs- och migrationsmål, ska 75 procent ta högst sex månader att avgöra.

Omloppstiden vid förvaltningsrätterna minskade under 2023, från 7,9 månader till 7,3 månader. Fortsatt var domstolsslaget därmed en bit från regeringens verksamhetsmål och endast sex förvaltningsrätter nådde målsättningen om sex månader. Vid en jämförelse med 2022, då enbart tre förvaltningsrätter nådde verksamhetsmålet, innebar det dock en fördubbling i antalet förvaltningsrätter som nådde verksamhetsmålet 2023. Skillnaderna mellan målkategorierna var i likhet med föregående år stor och liksom då var det skatte- och socialförsäkringsmål som uppvisade de längsta omloppstiderna på ca 13 månader. Jämfört med 2022 var det enbart övriga mål som hade en försämring medan samtliga övriga målkategorier förbättrades eller var oförändrade.

Diagram 10 Förvaltningsrätternas uppfyllelse av regeringens verksamhetsmål 2023

Förvaltningsrätternas omloppstider varierade mellan 3,6 och 11,1 månader, en minskad spridning jämfört med 2022. Vid åtta förvaltningsrätter minskade omloppstiden under året.

Domstolsverket har i en enkät till domstolarna efterfrågat vilka orsaker som påverkat måluppfyllelsen. De förvaltningsrätter som uppnådde verksamhetsmålen lyfte bland annat fram målminskning, stabil personalstyrka och digitalisering som viktiga bidragande orsaker medan de förvaltningsrätter som inte klarade verksamhetsmålet i stället nämnde personalomsättning, omorganisation och balansavarbetning som några av förklaringarna.

De enskilda förvaltningsrätternas omloppstider för regeringens verksamhetsmål redovisas i bilaga 1.

En bedömning av förvaltningsrätternas resultat och utveckling
Förvaltningsrätterna sammantaget uppnådde fortsatt inte regeringens verksamhetsmål. Omloppstiden förbättrades dock för domstolsslaget som helhet, åtta av tolv förvaltningsrätter minskade sina omloppstider samtidigt som fyra förvaltningsrätter gick i motsatt riktning med ökande omloppstider. Fortsatt uppnådde inte en majoritet av förvaltningsrätterna målsättningen, men ytterligare tre förvaltningsrätter nådde målet jämfört med 2022. Spridningen mellan domstolarnas omloppstider utvecklades i positiv riktning och minskade med 0,9 månader jämfört med föregående år. En lägre nivå av balanserade mål tillsammans med en förbättrad åldersstruktur ger bättre förutsättningar för fler förvaltningsrätter att klara verksamhetsmålen inför kommande år.

Inkomna mål fortsatte att minska vid förvaltningsrätterna. Antalet avgjorda mål ökade däremot och översteg inflödet, vilket lett till ett minskat antal balanserade mål. Förvaltningsrätterna hade en ökad underbalans jämfört med föregående år och en majoritet av förvaltningsrätterna hade en underbalans. Mot bakgrund av färre balanserade mål och underbalans bedömdes målsättningen för en rimlig balansnivå vara uppnådd.

Arbetsproduktiviteten, definierad som antalet avgjorda mål per årsarbetskraft, förbättrades 2023 jämfört med föregående år, från 128 till 132 mål. Antalet avgjorda mål ökade med 2 procent och antalet årsarbetskrafter minskade från 849 till 836. Främst minskade antalet föredragande medan antalet notarier ökade.

Kostnadsproduktiviteten, definierad som kostnader för avgjorda mål, försämrades under 2023. Styckkostnaden för ett genomsnittligt avgjort mål ökade med fyra procent jämfört med föregående år. Styckkostnaderna uppdelat på olika målkategorier redovisas i bilaga 2.

Migrationsdomstolarna

Tabell 34 Förvaltningsrätterna migrationsmål

	2021	2022	2023
Antal migrationsdomstolar	4	4	4
Avgjorda migrationsmål per årsarbetskraft	109	100	104
Andelen mål som avgjorts med muntlig förhandling	4 %	4 %	3 %
Genomsnittlig styckkostnad för ett mål (kr)	10 742	11 959	12 253

Förvaltningsrätterna i Stockholm, Göteborg, Malmö och Luleå är migrationsdomstolar.

Tabell 35 Inkomna, avgjorda och balanserade mål vid migrationsdomstolarna

Utveckling per målkategori	2021	2022	2023	Förändring 2022-2023	
				Antal	%
Inkomna mål					
Avlägsnandemål asyl	7 033	5 462	7 539	2 077	38 %
- varav ensamkommande barn	54	65	95	30	46 %
- varav efter ny prövning enl. 12 kap 19§	717	720	721	1	0 %
Omedelbar verkställighet	766	779	671	-108	-14 %
Uppehållstillstånd, avlägsnandemål ej asyl, statusförklaringar	11 918	12 704	14 560	1 856	15 %
- varav uppehållstillstånd	8 471	9 429	10 556	1 127	12 %
- varav avlägsnandemål ej asyl	2 551	2 431	2 939	508	21 %
- varav statusförklaringar	896	844	1 065	221	26 %
Verkställighetsmål	1 876	1 496	1 503	7	0 %
Medborgarskapsmål	3 036	3 768	3 466	-302	-8 %
Viseringsmål	1 431	8 123	8 078	-45	-1 %
Övriga migrationsmål	33 910	16 636	21 001	4 365	26 %
- varav mål rörande dröjsmålstalan	30 966	13 366	17 249	3 883	29 %
Summa migrationsmål	59 970	48 968	56 818	7 850	16 %

Utveckling per målkategori	2021	2022	2023	Förändring 2022–2023	
Avgjorda mål				Antal	%
Avlägsnandemål asyl	9 236	6 611	7 590	979	15 %
- varav ensamkommande barn	69	46	108	62	135 %
- varav efter ny prövning enl. 12 kap 19§	828	655	826	171	26 %
Omedelbar verkställighet	766	771	693	-78	-10 %
Uppehållstillstånd, avlägsnandemål ej asyl, statusförklaringar	12 720	11 996	14 652	2 656	22 %
- varav uppehållstillstånd	9 081	9 017	10 696	1 679	19 %
- varav avlägsnandemål ej asyl	2 719	2 107	2 971	864	41 %
- varav statusförklaringar	920	872	985	113	13 %
Verkställighetsmål	1 895	1 478	1 525	47	3 %
Medborgarskapsmål	2 410	3 860	3 750	-110	-3 %
Viseringsmål	1 448	8 045	8 095	50	1 %
Övriga migrationsmål	34 258	16 504	21 047	4 543	28 %
- varav mål rörande dröjsmålstalan	31 117	13 276	17 273	3 997	30 %
Summa migrationsmål	62 733	49 265	57 352	8 087	16 %
Balanserade mål				Antal	%
Avlägsnandemål asyl	4 158	3 025	2 987	-38	-1 %
- varav ensamkommande barn	7	26	12	-14	-54 %
- varav efter ny prövning enl. 12 kap 19§	290	358	258	-100	-28 %
Omedelbar verkställighet	23	32	11	-21	-66 %
Uppehållstillstånd, avlägsnandemål ej asyl, statusförklaringar	4 918	5 640	5 565	-75	-1 %
- varav uppehållstillstånd	3 199	3 618	3 496	-122	-3 %
- varav avlägsnandemål ej asyl	1 301	1 631	1 598	-33	-2 %
- varav statusförklaringar	418	391	471	80	20 %
Verkställighetsmål	39	57	36	-21	-37 %
Medborgarskapsmål	1 161	1 070	784	-286	-27 %
Viseringsmål	40	118	101	-17	-14 %
Övriga migrationsmål	571	703	663	-40	-6 %
- varav mål rörande dröjsmålstalan	347	436	415	-21	-5 %
Summa migrationsmål	10 910	10 645	10 147	-498	-5 %

Antalet inkomna migrationsmål ökade 2023 efter en kraftig minskning under 2022. Ökningen skedde främst inom avlägsnandemål asyl, uppehållstillstånd och övriga migrationsmål där en stor del av ökningen var hänförlig till mål rörande dröjsmålstalan som ökade efter en mycket kraftig minskning 2022. Dessa mål är juridiskt enkla att hantera men kräver resurser av registratur och arkiv.

Avlägsnandemålen rörande asyl är den mest arbets- och resurskrävande målgruppen. Efter föregående års minskning ökade inflödet av dessa mål under 2023 och var i nivå med inflödet 2021, men fortsatt på en betydligt lägre nivå än 2016–2019 då antalet mål ökade kraftigt till följd av flyktingkrisen. Till följd av de förhållandevis låga nivåerna av avlägsnandemål

asyl de senaste åren fortsatte även uppehållstillståndsmålen att öka. Detta till följd av att Migrationsverket kunnat omfördela resurser från avlägsnandemål asyl till uppehållstillstånd.

Även avgjorda mål ökade igen 2023 efter att ha minskat kraftigt under 2022. Även här skedde ökningen främst vad gäller avlägsnandemål asyl, uppehållstillstånd och övriga mål där en stor del av ökningen var hänförlig till mål rörande dröjsmålstalan.

Antal avgjorda migrationsmål översteg antal inkomna mål och balanserade mål minskade för samtliga målkategorier. Utifrån nivån för optimal arbetsbalans, 17 procent av inkomna mål, minskade migrationsdomstolarnas överbalans under året. Fortsatt var skillnaden dock stor mellan migrationsdomstolarna men i detta får vägas in att målstrukturen delvis ser olika ut vid migrationsdomstolarna. Exempelvis förekommer medborgarskapsmål endast vid två av migrationsdomstolarna. I överbalansberäkningen exkluderas viseringsmål och mål rörande dröjsmålstalan.

Tabell 36 Balanserade mål äldre än 6 och 12 månader

	2021	2022	2023
Andel mål äldre än 6 månader	44 %	30 %	30 %
Andel mål äldre än 12 månader	19 %	9 %	10 %
Antal mål äldre än 6 månader	4 787	3 228	3 042
Antal mål äldre än 12 månader	2 108	1 017	986

Trots fler inkomna mål kunde åldersstrukturen för balanserade mål i stort sett bibehållas, vilket i huvudsak förklarades av att migrationsdomstolen i Göteborg minskade sina balanser mycket kraftigt. Största delen av de äldre målen i balans återfanns under 2023 vid migrationsdomstolen i Malmö.

Balanserade mål äldre än sex månader bestod i likhet med föregående år till stor del av mål om uppehållstillstånd. Att äldre balanserade mål minskade påverkade omloppstiderna negativt för 2023 men är på sikt positivt.

Tabell 37 Överklagandefrekvens och ändringsfrekvens

	2021	2022	2023
Överklagandefrekvens	21 %	25 %	23 %
Ändringsfrekvens	0,4 %	0,3 %	0,3 %

Överklagandefrekvensen, liksom ändringsfrekvensen, redovisas i ledet mellan migrationsdomstolarna och Migrationsöverdomstolen. Överklagandefrekvensen minskade något under 2023. Avlägsnandemål överklagas i likhet med tidigare år i högre omfattning än andra målkategorier. Under 2023 minskade andelen överklagade avlägsnandemål något, från 58 till 57 procent.

VERKSAMHETSMÅL OCH SKILLNADER I RESULTAT

REGERINGENS VERKSAMHETSMÅL FÖR MIGRATIONSDOMSTOLARNA:

- av målen i migrationsdomstolarna ska 90 procent av avlägsnandemål avseende ensamkommande barn ta högst två månader att avgöra,
- av övriga avlägsnandemål ska 90 procent ta högst fyra månader att avgöra,
- av verkställighetsmålen ska 90 procent ta högst en månad att avgöra och
- av övriga migrationsmål ska 90 procent ta högst fem månader att avgöra.

Under 2023 nådde migrationsdomstolarna endast verksamhetsmålet för verkställighetsmål. Utfallet på 0,9 månader var oförändrat. Omloppstiden för de andra verksamhetsmålen förbättrades under 2023. Störst förbättring skedde inom verksamhetsmålet för avlägsnandemål asyl där omloppstiden minskade med 11,2 månader jämfört med 2022. Tre av fyra migrationsdomstolar nådde målsättningen för verkställighetsmål, men ingen domstol nådde målet för avlägsnandemål ensamkommande barn samt övriga avlägsnandemål asyl. Antal avgjorda mål rörande ensamkommande barn ökade, men inflödet ligger fortsatt på en historiskt låg nivå. Utfallet, 3,8 månader, var en minskning med 1,4 månader jämfört med 2022, men omloppstiden låg fortsatt betydligt högre än regeringens målsättning om två månader.

Vad avser övriga avlägsnandemål asyl minskade omloppstiden kraftigt från 23 månader till 11,8 månader, vilket dock fortsatt är långt ifrån regeringens målsättning om fyra månader. Omloppstiderna för detta verksamhetsmål skiljde sig fortsatt kraftigt åt mellan migrationsdomstolarna, från 4,4 månader till 18,2 månader, vilket förklaras av att balansläget också skiljer sig kraftigt åt mellan domstolarna.

I den enkät som Domstolsverket sänt ut gällande måluppfyllelsen lyfts ett stort målinflöde, stora ingående balanser och avgörandet av äldre mål som exempel på faktorer som påverkat omloppstiderna negativt under 2023. En utav domstolarna lyfte också fram bristen på långsiktiga ekonomiska planeringsramar vilket gjort det svårt att bedriva en långsiktig effektiv verksamhet samt inneburit att domstolen inte kunnat arbeta av äldre mål i tillräckligt stor utsträckning. Vidare menade flera migrationsdomstolar att målsättningen för verksamhetsmålen är orimliga och i princip omöjliga att uppnå. Det kan dock noterats att det skett en stor förbättring under 2023 och att enskilda domstolar nu är nära att uppnå flera verksamhetsmål, även om det för domstolsslaget som helhet fortsatt är en bit kvar.

EN BEDÖMNING AV MIGRATIONSDOMSTOLARNAS RESULTAT OCH UTVECKLING

Ett av fyra verksamhetsmål för migrationsdomstolarna uppnåddes under 2023, målsättningen för verkställighetsmålen. För tre av verksamhetsmålen minskade omloppstiderna medan omloppstiden var fortsatt oförändrad för ett verksamhetsmål. Vad avser asylmålen skedde en kraftig minskning i omloppstid, men trots det var migrationsdomstolarna fortsatt långt från regeringens målsättning. Även spridningen mellan domstolarna minskade men var ändå fortsatt stor. Ett minskat antal äldre mål i balans

talat för att omloppstiderna kan kortas framöver och att möjligheten att nå verksamhetsmålen förbättras.

Efter föregående års minskning ökade inflödet av migrationsmål igen under 2023. Även avgjorda migrationsmål ökade vilket medförde en minskning av balanserade migrationsmål totalt sett, även om det fanns enskilda migrationsdomstolar där balanserna ökade. Fortsatt skiljer sig dock situationen åt mellan migrationsdomstolarna både vad gäller balanserade mål, överbalans och omloppstider. Sammantaget bedöms målsättningen om en rimlig balansnivå inte vara uppnådd och därmed riskerar framför allt regeringens verksamhetsmål om övriga asylmål att inte uppnås framöver med tanke på de långa omloppstiderna. För övriga verksamhetsmål bedöms förutsättningarna för en förbättrad måluppfyllelse däremot vara goda.

Arbetsproduktiviteten, definierad som antalet avgjorda mål per årsarbetskraft, förbättrades jämfört med föregående år, från 100 till 104 mål. Antalet avgjorda mål ökade med 16 procent och antalet årsarbetskrafter ökade från 493 till 549. Ökningen bestod till stor del av notarier.

Kostnadsproduktiviteten, definierad som kostnader för avgjorda mål, försämrades något 2023. Styckkostnaden för ett genomsnittligt avgjort mål ökade med två procent jämfört med föregående år. Styckkostnaderna uppdelat på olika målkategorier redovisas i bilaga 2.

Kammarrätterna

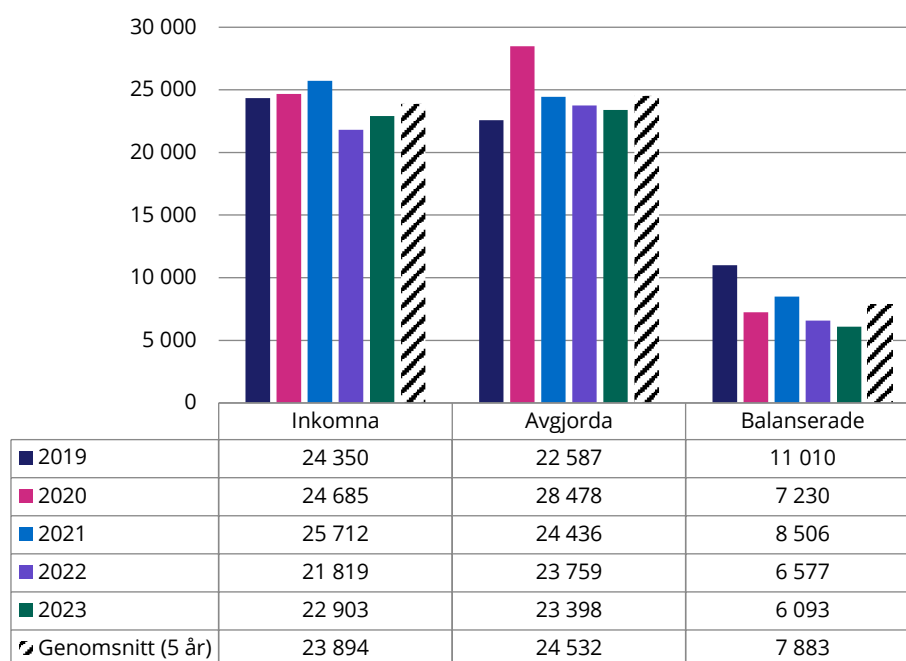
I de inledande avsnitten redovisas målutvecklingen och resultat i kammarrätterna exkl. migrationsmål. Migrationsöverdomstolen beskrivs avslutningsvis i ett separat avsnitt.

Tabell 38 Kammarrätterna exkl. migrationsmål

	2021	2022	2023
Antal kammarrätter	4	4	4
Avgjorda mål per årsarbetskraft	77	74	73
Andelen mål som avgjorts med muntlig förhandling	8 %	9 %	10 %
Andelen avgjorda förtursmål	23 %	24 %	24 %
Genomsnittlig styckkostnad för ett mål (kr)	17 651	19 260	20 331

Målutvecklingen

Diagram 11 Inkomna, avgjorda och balanserade mål vid kammarrätterna 2019–2023, exkl. migrationsmål

Under den senaste femårsperioden har kammarrätterna haft ett genomsnitt om ca 24 000 inkomna mål och närmare 25 000 avgjorda mål per år.

Under 2023 ökade återigen antalet inkomna mål efter 2022 års kraftiga minskning, som berodde både på en minskning av mål av tillfällig art såsom mål rörande ersättning för kostnad av vård i annat EU-land (de s.k. hyperhidrosfallen) och mål om korttidsarbete.

Antalet avgjorda mål har minskat årligen sedan år 2020 då det avgjordes betydligt fler mål än övriga år den senaste femårsperioden. Detta berodde på att det år 2020 avgjordes 4 700 hyperhidrosfall. Trots en marginell minskning under 2023 jämfört med året innan avgjordes fler mål än vad som kom in, vilket ledde till en fortsatt balansminskning. Under 2023

minskade balanserade mål kraftigt jämfört med föregående år och var lägre än snittet för femårsperioden. Den totala målbalansen i förhållande till antalet inkomna mål låg på 27 procent. År 2022 var motsvarande siffra 30 procent.

Utifrån nivån för optimal arbetsbalans, 33 procent av inkomna mål, hade kammarrätterna sammantaget en underbalans som fortsatt minskade under 2023, se diagram 3. Tre av kammarrätterna hade underbalans och en överbalans.

Tabell 39 Inkomna, avgjorda och balanserade mål vid kammarrätterna

Utveckling per målkategori	2021	2022	2023	Förändring 2022-2023	
				Antal	%
Inkomna mål					
Skattemål	2 317	2 463	2 509	46	2 %
Trängselskattemål	33	22	28	6	27 %
Socialförsäkringsmål	4 948	3 222	2 847	-375	-12 %
-varav ers. för kostn. av vård i annat EU-land	630	23	29	6	26 %
Mål enl. socialtjänstlagen	2 140	1 820	1 927	107	6 %
Psykiatrimål	2 280	2 432	2 243	-189	-8 %
LVU-mål	2 750	2 837	3 000	163	6 %
LVM-mål	383	382	367	-15	-4 %
LOU-mål	486	557	742	185	33 %
Mängdmål	1 327	1 135	1 402	267	24 %
Övriga mål	9 048	6 949	7 838	889	13 %
-varav beslut enl lag om korttidsarbete	1 260	338	472	134	40 %
Summa exkl. migrationsmål	25 712	21 819	22 903	1 084	5 %
Migrationsmål	13 060	12 149	13 122	973	8 %
Summa inkl. migrationsmål	38 772	33 968	36 025	2 057	6 %
Avgjorda mål				Antal	%
Skattemål	2 536	1 975	2 848	873	44 %
Trängselskattemål	30	24	29	5	21 %
Socialförsäkringsmål	4 401	4 712	2 905	-1 807	-38 %
- varav ers. för kostn. av vård i annat EU-land	68	683	22	-661	-97 %
Mål enl. socialtjänstlagen	2 203	1 855	1 901	46	2 %
Psykiatrimål	2 287	2 430	2 256	-174	-7 %
LVU-mål	2 850	2 830	2 935	105	4 %
LVM-mål	388	380	366	-14	-4 %
LOU-mål	493	575	775	200	35 %
Mängdmål	1 426	1 215	1 354	139	11 %
Övriga mål	7 822	7 763	8 029	266	3 %
-varav beslut enl lag om korttidsarbete	383	750	961	211	28 %
Summa exkl. migrationsmål	24 436	23 759	23 398	-361	-2 %
Migrationsmål	13 235	12 213	12 996	783	6 %
Summa inkl. migrationsmål	37 671	35 972	36 394	422	1 %

Utveckling per målkategori	2021	2022	2023	Förändring 2022-2023	
Balanserade mål				Antal	%
Skattemål	1 392	1 879	1 548	-331	-18 %
Trängselskattemål	4	2	1	-1	-50 %
Socialförsäkringsmål	2 598	1 109	1 052	-57	-5 %
- varav ers. för kostn. av vård i annat EU-land	668	8	15	7	88 %
Mål enl. socialtjänstlagen	422	388	414	26	7 %
Psykiatrimål	182	184	171	-13	-7 %
LVU-mål	375	382	447	65	17 %
LVM-mål	33	35	36	1	3 %
LOU-mål	105	87	54	-33	-38 %
Mängdmål	281	200	248	48	24 %
Övriga mål	3 114	2 311	2 122	-189	-8 %
-varav beslut enl lag om korttidsarbete	942	532	43	-489	-92 %
Summa exkl. migrationsmål	8 506	6 577	6 093	-484	-7 %
Migrationsmål	1 032	965	1 089	124	13 %
Summa inkl. migrationsmål	9 538	7 542	7 182	-360	-5 %

Antalet inkomna mål ökade återigen år 2023 efter en kraftig målminskning år 2022 på samtliga kammarrätter. Ökningen skedde främst på Kammarrätten i Göteborg, med nära 1 500 mål, medan Kammarrätten i Stockholm hade en mindre ökning och Kammarrätterna i Jönköping och Sundsvall en fortsatt minskning.

Framför allt var det kategorin Övriga mål som ökade totalt sett till antal, medan LOU-målen ökade mest procentuellt. De resurskrävande LVU- och psykiatrimålen ökade respektive minskade mot föregående år. Övriga mål ökade inom flertalet målgrupper, störst ökning till antal inom Allmän handling, sekretess och personuppgifter. Ökningen av LOU-målen kan i sin helhet härledas till Kammarrätten i Göteborg där dessa fortsatte att öka mycket kraftigt. Kammarrätten i Göteborg hade också en mycket kraftig ökning av skattemål, 84 procent 2023 mot 2022, medan Kammarrätten i Stockholm i stället hade en mycket kraftig minskning, därav ingen större ökning totalt sett för kammarrätterna avseende skattemålen. Socialförsäkringsmålen minskade kraftigt mot föregående år. Minskningen kunde ses hos alla kammarrätter förutom vid Kammarrätten i Göteborg.

Antalet avgjorda mål minskade marginellt i kammarrätterna under året i jämförelse med år 2022. Minskningen av avgjorda mål avsåg främst socialförsäkringsmål medan avgjorda skattemål i stället ökade kraftigt, och den ökningen kunde ses hos alla kammarrätter.

Den totala målbalansen vid kammarrätterna minskade under 2023. Balanserna minskade betydligt i flertalet målkategorier men främst avseende skattemål samt i kategorin Övriga mål. Dock ökade balanserna avseende LVU-mål.

Tabell 40 Balanserade mål äldre än 6 respektive 12 månader

	2021	2022	2023
Andel mål äldre än 6 månader	30 %	37 %	24 %
Andel mål äldre än 12 månader	5 %	12 %	10 %
Antal mål äldre än 6 månader	2 576	2 453	1 488
Antal mål äldre än 12 månader	443	808	596

Åldersstrukturen för balanserade mål förbättrades under året. Både andelen balanserade mål äldre än 6 månader respektive 12 månader minskade jämfört med föregående år. Nästan hälften (47 procent) av de balanserade målen som var äldre än 6 månader vid utgången av 2023 var skattemål.

Tabell 41 Överklagandefrekvens

	2021	2022	2023
Andel mål som överklagats till HFD	32 %	32 %	35 %

Överklagandefrekvensen, dvs. andelen mål som överklagats till Högsta förvaltningsdomstolen, ökade något mot föregående år.

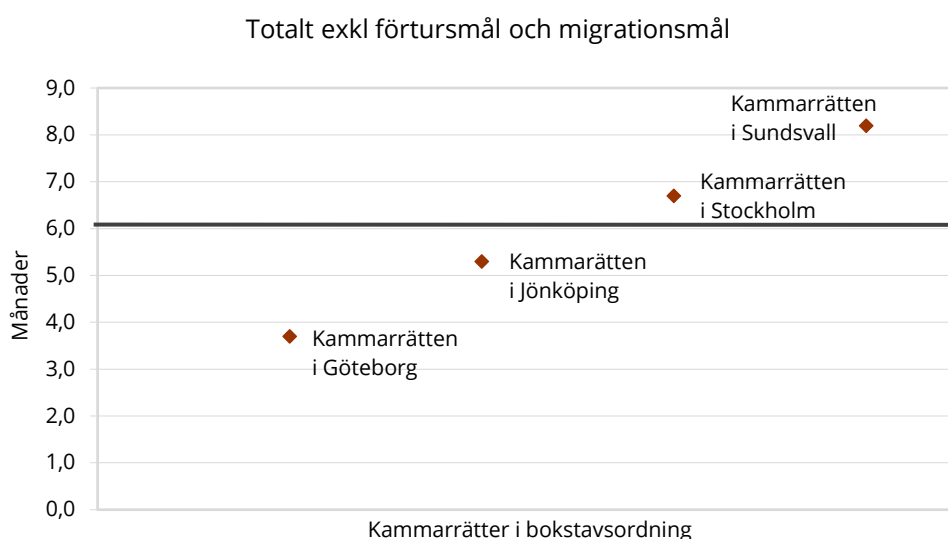
Verksamhetsmål och skillnader i resultat

REGERINGENS VERKSAMHETSMÅL FÖR KAMMARRÄTTERNA:

- av målen i kammarrätt, exkl. förturs- och migrationsmål, ska 75 procent ta högst sex månader att avgöra.

Kammarrätterna sammantaget klarade regeringens verksamhetsmål och omloppstiden förbättrades från 7,0 månader år 2022 till 5,1 månader 2023. Två av fyra kammarrätter nådde regeringens verksamhetsmål vilket även det var en förbättring jämfört mot föregående år då en kammarrätt uppnådde målet. Samtliga kammarrätter kortade sina omloppstider under året.

Diagram 12 Kammarrätternas uppfyllelse av regeringens verksamhetsmål 2023

Resultatet för de enskilda kammarrätterna varierade mellan 3,7 och 8,2 månader i omloppstid. Spridningen mellan kammarrätterna ökade 2023 jämfört med året innan.

Domstolsverket har i en enkät till domstolarna efterfrågat vilka orsaker som bidragit till att målen nås respektive inte nås. De kammarrätter som nådde verksamhetsmålet svarade att ökad styrning av vilka mål som avgörs samt effektiv beredning och samordning av målen var de starkast bidragande faktorerna till att verksamhetsmålet nåddes. De kammarrätter som inte nådde målsättningen angav som exempel vakanser i personalstyrkan på grund av tjänst- och föräldraledighet, men även avarbetning av äldre mål som bidragande orsaker. På en av kammarrätterna var avarbetning av äldre skattemål (p.g.a. ett flertal äldre skatteserier) enda anledningen till att det totala verksamhetsmålet inte nåddes. Fluktuationen i måltillströmningen till kammarrätterna nämndes också i enkätsvaren som en försvårande faktor för måluppfyllnad då resurstilldelningen korrelerar med målinflödet.

De enskilda domstolarnas omloppstider för regeringens verksamhetsmål redovisas i bilaga 1.

En bedömning av kammarrätternas resultat och utveckling

Kammarrätterna uppnådde totalt sett regeringens verksamhetsmål för omloppstiden. Även om spridningen mellan kammarrätterna ökade jämfört med föregående år, förbättrade alla kammarrätter sina omloppstider.

Måltillströmningen ökade under 2023 och skillnaderna mellan kammarrätterna var stora. Avgjorda mål minskade marginellt, men det avgjordes fler än vad som kom in och antal balanserade mål minskade därmed. Mål av tillfällig art, såsom hyperhidros och mål rörande korttidsarbete, utgjorde precis som tidigare år, en betydande del av förklaringarna till skillnaderna mellan åren. Kammarrätterna hade en ökande underbalans under 2023 samtidigt som åldersstrukturen förbättrades. Målsättningen om en rimlig balansnivå bedöms därför ha uppnåtts.

Arbetsproduktiviteten, definierad som antalet avgjorda mål per årsarbetskraft, försämrades något från 74 till 73 mål. Antalet avgjorda mål minskade med två procent medan antalet årsarbetskrafter ökade marginellt från 320 till 322.

Kostnadsproduktiviteten, definierad som kostnader för avgjorda mål, försämrades under 2023. Styckkostnaden för ett genomsnittligt avgjort mål ökade med sex procent jämfört med föregående år. Styckkostnaderna uppdelat på olika målkategorier redovisas i bilaga 2.

Migrationsöverdomstolen

Migrationsöverdomstolen finns vid Kammarrätten i Stockholm.

Tabell 42 Migrationsöverdomstolen

	2021	2022	2023
Avgjorda migrationsmål per årsarbetskraft	144	153	162
Genomsnittlig handläggningstid för avlägsnandemål (mån)	1,0	1,0	1,0
Genomsnittlig styckkostnad för ett mål (kr)	9 470	9 198	9 181

Inkomna migrationsmål ökade 2023 efter flera års målminskning och målökningen skedde i flertalet målkategorier, med undantag för främst viseringsmål. Den största och mest resurskrävande målkategorin, avlägsnandemål asyl, var den målkategori som antalsmässigt ökade mest, efter att ha minskat kraftigt i flera år.

Även antalet avgjorda mål ökade jämfört med föregående år, men var till antalet marginellt färre än de inkomna vilket fick balanserna att öka med 13 procent, efter flera år med balansminskning.

Den totala balansen i förhållande till antalet inkomna mål uppgick till 8,3 procent, vilket var i princip oförändrat mot föregående år då den var 7,9 procent. Av de nära 1 100 målen i balans, var endast ett mål äldre än 6 månader och inga mål var äldre än 12 månader.

Vid Migrationsöverdomstolen kräver i princip alla mål prövningstillstånd (PT) för att tas upp till prövning. Under året meddelades PT i 46 mål, vilket var en ökning sedan 2022 då PT meddelades i 41 mål men minskning sedan 2021 då PT meddelades i 51 mål. Dessa mål fanns 2023 främst i gruppen uppehållstillstånd samt avlägsnandemål asyl.

Tabell 43 Inkomna, avgjorda och balanserade mål vid Migrationsöverdomstolen

Utveckling per målkategori	2021	2022	2023	Förändring 2022-2023	
Inkomna mål				Antal	%
Avlägsnandemål asyl	6 407	4 833	5 293	460	10 %
- varav ensamkommande barn	52	32	72	40	125 %
- varav efter ny prövning enl. 12 kap 19§	594	430	496	66	15 %
Omedelbar verkställighet	60	59	63	4	7 %
Uppehållstillstånd, Avlägsnandemål ej asyl, Statusförklaringar	3 499	3 218	3 575	357	11 %
- varav uppehållstillstånd	2 227	2 230	2 222	-8	0 %
- varav avlägsnandemål ej asyl	996	698	1 025	327	47 %
- varav statusförklaringar	276	290	328	38	13 %
Verkställighetsmål	973	684	678	-6	-1 %
Medborgarskapsmål	366	669	713	44	7 %
Viseringsmål	228	1 149	1 090	-59	-5 %
Övriga migrationsmål	1 405	1 434	1 575	141	10 %
Särskilda rättsmedel	122	103	135	32	31 %
Summa migrationsmål	13 060	12 149	13 122	973	8%
Avgjorda mål				Antal	%
Avlägsnandemål asyl	6 570	4 941	5 232	291	6 %
- varav ensamkommande barn	60	29	74	45	155 %
- varav efter ny prövning enl. 12 kap 19§	616	440	503	63	14 %
Omedelbar verkställighet	64	55	66	11	20%
Uppehållstillstånd, Avlägsnandemål ej asyl, Statusförklaringar	3 537	3 257	3 474	217	7 %
- varav uppehållstillstånd	2 242	2 261	2 183	-78	-3 %
- varav avlägsnandemål ej asyl	1 005	718	965	247	34 %
- varav statusförklaringar	290	278	326	48	17 %
Verkställighetsmål	980	675	685	10	1 %
Medborgarskapsmål	355	629	745	116	18 %
Viseringsmål	198	1 114	1 099	-15	-1 %
Övriga migrationsmål	1 410	1 435	1 566	131	9 %
Särskilda rättsmedel	121	107	129	22	21 %
Summa migrationsmål	13 235	12 213	12 996	783	6 %
Balanserade mål				Antal	%
Avlägsnandemål asyl	545	436	496	60	14 %
- varav ensamkommande barn	1	4	2	-2	-50 %
- varav efter ny prövning enl. 12 kap 19§	52	42	35	-7	-17 %
Omedelbar verkställighet	1	6	3	-3	-50 %
Uppehållstillstånd, Avlägsnandemål ej asyl, Statusförklaringar	311	269	369	100	37 %
- varav uppehållstillstånd	210	178	216	38	21 %
- varav avlägsnandemål ej asyl	76	56	116	60	107 %
- varav statusförklaringar	25	35	37	2	6 %
Verkställighetsmål	46	55	49	-6	-11 %
Medborgarskapsmål	51	91	59	-32	-35 %
Viseringsmål	38	73	63	-10	-14 %
Övriga migrationsmål	27	26	35	9	35 %
Särskilda rättsmedel	13	9	15	6	67 %
Summa migrationsmål	1 032	965	1 089	124	13 %

Verksamhetsmål

REGERINGENS VERKSAMHETSMÅL FÖR MIGRATIONSÖVERDOMSTOLEN:

- av målen i Migrationsöverdomstolen ska 90 procent ta högst två månader att avgöra.

Migrationsöverdomstolen ökade sina omloppstider under 2023 men klarade fortsatt regeringens verksamhetsmål på 2 månader. Under året avgjordes merparten (90 procent) av målen inom 1,6 månader mot 1,5 månader år 2022. Omloppstider för regeringens verksamhetsmål redovisas även i bilaga 1.

EN BEDÖMNING AV MIGRATIONSÖVERDOMSTOLENS RESULTAT OCH UTVECKLING

Migrationsöverdomstolen klarade fortsatt regeringens verksamhetsmål även om omloppstiderna ökade under 2023. De flesta målkategoriernas omloppstid ökade marginellt, medan omloppstiden för avlägsnandemål ensamkommande barn ökade från 1,3 till 1,7 månader. Antalet inkommande mål i denna kategori mer än fördubblades i jämförelse med 2022.

Även inflödet av migrationsmål ökade under 2023, inte minst av de mest arbetskrävande målen rörande asyl, och den tydliga trenden med en period av målminskningar, bröts därmed. Viseringsmålen, som ökade mycket kraftigt under 2022 till följd av att pandemins effekter på samhället avtagit och resandet ökat, minskade under 2023. Ställt mot den kraftiga ökningen 2022, kan minskningen dock ses som marginell.

Antalet avgjorda mål ökade med sex procent i jämförelse med föregående år, men var samtidigt färre än inkomna mål vilket för första gången på fleråret år ledde till en balansökning. Åldersstrukturen för balanserade mål förbättrades dock mot föregående år. I balansen fanns nu endast ett mål äldre än 6 månader (tre mål 2022 och två mål 2021) och detta var ett prejudikat, vilket är vägledande för migrationsdomstolar och myndigheter. För Migrationsöverdomstolen görs ingen beräkning av överbalans men balansnivån bedöms ändå som rimlig eftersom målen kunde avgöras inom tidsgränsen för det satta verksamhetsmålet.

Arbetsproduktiviteten, definierad som antalet avgjorda mål per årsarbetskraft, förbättrades jämfört med föregående år, från 153 till 162 mål. Antalet avgjorda mål ökade med 6 procent medan antalet årsarbetskrafter var oförändrat på 80 st.

Kostnadsproduktiviteten, definierad som kostnader för avgjorda mål, var i princip oförändrad 2023. Styckkostnaden för ett genomsnittligt avgjort mål minskade med 0,2 procent jämfört med föregående år. Styckkostnaderna uppdelat på olika målkategorier redovisas i bilaga 2.

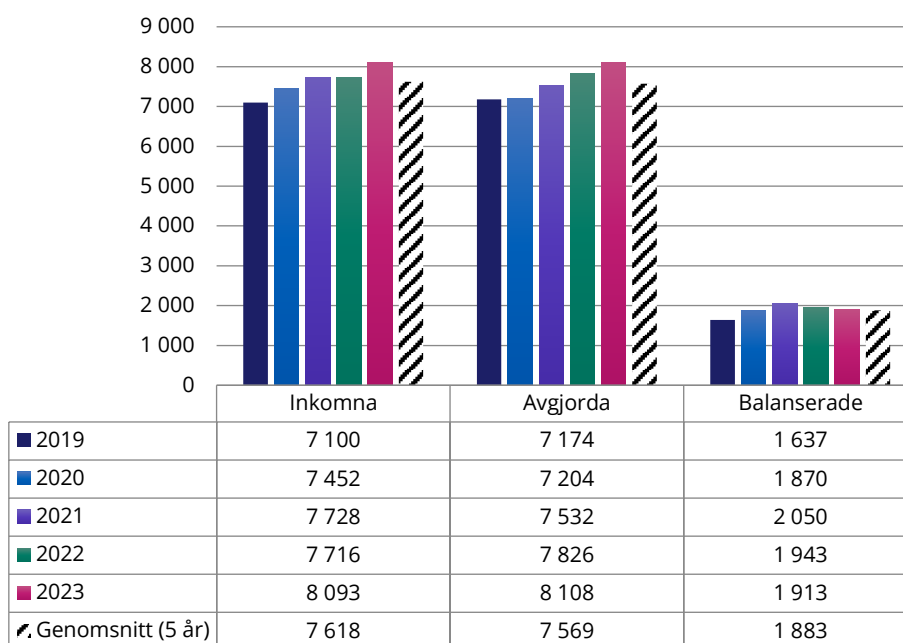
Högsta förvaltningsdomstolen

Tabell 44 Högsta förvaltningsdomstolen

	2021	2022	2023
Antal avgjorda mål per årsarbetskraft	98	100	104
Genomsnittlig styckkostnad för ett mål (kr)	16 576	16 526	17 305

Målutvecklingen

Diagram 13 Inkomna, avgjorda och balanserade mål vid Högsta förvaltningsdomstolen 2019–2023

Under den senaste femårsperioden har Högsta förvaltningsdomstolen haft i genomsnitt ca 7 600 inkomna mål per år. Trenden med ett ökat antal inkomna mål återupptogs under 2023 efter förra årets oförändrade målinflöde. Antalet inkomna mål var klart över snittet för femårsperioden.

Även antalet avgjorda mål fortsatte att öka och låg över snittet för femårsperioden. De avgjorda målen var något fler än antalet inkomna vilket ledde till en minskad balans sedan förra årsskiftet. Den totala balansen i förhållande till antalet inkomna mål minskade till strax under 24 procent i förhållande till förra årets 25 procent.

Tabell 45 Inkomna, avgjorda och balanserade mål vid Högsta förvaltningsdomstolen

Utveckling per målkategori	2021	2022	2023	Förändring 2022-2023	
Inkomna mål				Antal	%
Skattemål	1 019	848	1 296	448	53 %
Trängselskattemål	9	6	6	0	0 %
Socialförsäkringsmål	1 387	1 258	933	-325	-26 %
Mål enl. socialtjänstlagen	527	473	500	27	6 %
Psykiatrimål	688	757	705	-52	-7 %
LVU-mål	1 068	1 057	1 087	30	3 %
LVM-mål	88	78	82	4	5 %
LOU-mål	163	170	244	74	44 %
Mängdmål	329	469	363	-106	-23 %
Övriga mål	2 450	2 600	2 877	277	11 %
Summa totalt	7 728	7 716	8 093	377	5 %
Avgjorda mål				Antal	%
Skattemål	1 016	991	885	-106	-11 %
Trängselskattemål	9	6	5	-1	-17 %
Socialförsäkringsmål	1 308	1 374	1 094	-280	-20 %
Mål enl. socialtjänstlagen	515	484	520	36	7 %
Psykiatrimål	747	713	714	1	0 %
LVU-mål	1 074	1 059	1 108	49	5 %
LVM-mål	91	82	77	-5	-6 %
LOU-mål	159	190	258	68	36 %
Mängdmål	327	479	348	-131	-27 %
Övriga mål	2 286	2 448	3 099	651	27 %
Summa totalt	7 532	7 826	8 108	282	4 %
Balanserade mål				Antal	%
Skattemål	373	232	643	411	177 %
Trängselskattemål	0	0	1	1	-
Socialförsäkringsmål	422	306	145	-161	-53 %
Mål enl. socialtjänstlagen	102	91	71	-20	-22 %
Psykiatrimål	47	91	82	-9	-10 %
LVU-mål	150	148	127	-21	-14 %
LVM-mål	9	5	10	5	100 %
LOU-mål	45	25	11	-14	-56 %
Mängdmål	66	56	66	10	18 %
Övriga mål	836	989	757	-232	-23 %
Summa totalt	2 050	1 943	1 913	-30	-2 %

Antalet inkomna mål till Högsta förvaltningsdomstolen ökade under 2023. Den största ökningen stod skattemålen för, men även kategorierna LOU-mål och övriga mål ökade kraftigt procentuellt. Trenden med ett minskat antal socialförsäkringsmål fortsatte även i år. Mängdmålen uppvisar också en stor minskning.

Högsta förvaltningsdomstolen avgjorde under året nära 300 mål fler än under 2022. Ökningen skedde till stora delar i kategorierna LOU-mål och

övriga mål medan antalet avgjorda socialförsäkringsmål minskade till följd av färre inkommande mål. Trots ökningen av inkomna skattemål minskade antalet avgjorda skattemål. Detta beror främst på att många av skattemålen kom in under andra delen av 2023 och är så nya att de inte kunnat avgöras ännu. Ett skäl till det ökade antalet avgjorda mål var ett mycket aktivt digitaliseringsarbete, vilket effektiviserade arbetet. Ett annat skäl är att beredningsjuristerna kunnat bereda enkla mål och därmed skapa utrymme för justitiesekreterarna att föredra äldre och prejudikatsintressanta mål, vilka annars skulle ha behövts prioriteras. En ytterligare förklaring var att domstolen hade ett högt tryck i rekryteringarna av främst justitiesekreterare och på sätt minskat antalet vakanser.

Antalet mål i balans minskade marginellt mellan 2022 och 2023. Minskningen bestod i huvudsak av socialförsäkringsmål och övriga mål och berodde vad gäller socialförsäkringsmålen framför allt på ett minskat inflöde. I kategorin övriga mål ökade inflödet och antalet avgjorda mål ökade kraftigt och ledde till minskade balanser.

Tabell 46 Balanserade mål äldre än 6 respektive 12 månader

	2021	2022	2023
Andel mål äldre än 6 månader	16 %	25 %	22 %
Andel mål äldre än 12 månader	2 %	4 %	4 %
Antal mål äldre än 6 månader	321	493	412
Antal mål äldre än 12 månader	35	73	72

Åldersstrukturen för balanserade mål förbättrades under året. Framför allt var mål äldre än sex månader färre eftersom många äldre mål ur kategorin övriga mål avgjorts under året. Balansen av skattemål blev dock äldre, vilket i huvudsak förklaras av att domstolen har ett större antal mål som väntar på förhandsavgörande från EU-domstolen. I balansen ligger även en del större serier av mål. Merparten av dessa serier kommer att avgöras i början av 2024. Av de balanserade målen som var äldre än sex månader vid utgången av 2023 var huvuddelen övriga mål (48 %) och skattemål (44 %).

Tabell 47 Avgjorda mål vid Högsta förvaltningsdomstolen

	2021	2022	2023
Mål som har avgjorts slutligt efter att ha beviljats PT (Dispenserade mål)	95	69	97
Mål som ej har beviljats PT (Ej beviljade dispenser)	7 164	7 457	7 685
Mål som ej omfattas av PT (Rättsprövningar m.m)	273	300	326
Summa avgjorda mål	7 532	7 826	8 108

Av de mål som Högsta förvaltningsdomstolen avgör är målen som avgörs efter beviljat prövningstillstånd (PT) i de allra flesta fall de mest arbetskrävande. Dessa mål utgör domstolens huvuduppgift som prejudikatinstans. De allra flesta, 95 procent, av de inkomna målen under året krävde PT för att tas upp för prövning av domstolen. I de mål där domstolen tog ställning

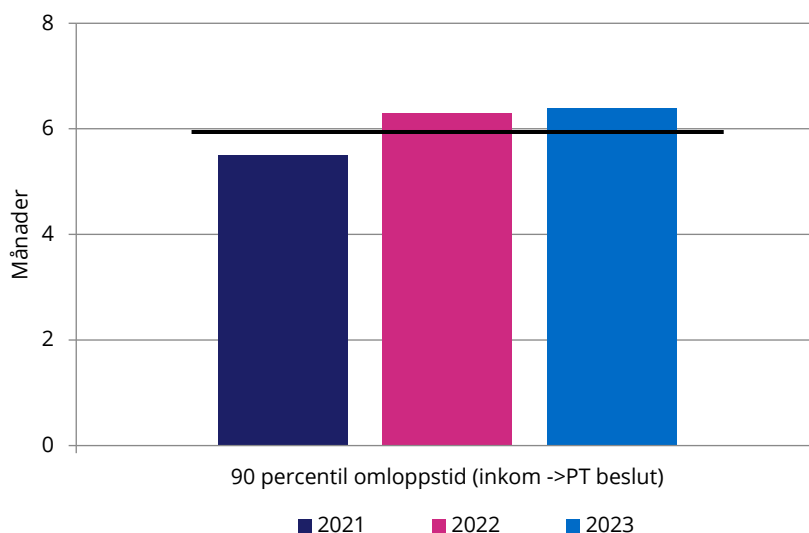
till om PT skulle meddelas eller inte, meddelades prövningstillstånd i drygt en procent av målen, vilket var i princip oförändrat jämfört med förra året.

Antalet mål som avgjordes slutligt efter beviljat PT var fler än året innan och är ett resultat av att äldre mål avgjorts. Även en serie om drygt 20 skattemål avgjordes vilket också bidrog till den högre siffran för 2023.

Verksamhetsmål

Högsta förvaltningsdomstolen ska årligen sätta egna verksamhetsmål. Domstolen har ett verksamhetsmål som beräknas på omloppstiden från det att ett mål kommer in fram till beslut fattats om PT ska medges eller inte. Domstolens målsättning är att ställningstagande till ansökan om PT ska meddelas inom sex månader i 90 procent av målen. Under 2023 uppgick omloppstiden till 6,4 månader vilket var en fortsatt ökning i förhållande till tidigare år. Måluppfyllelsen redovisas i tabellform i bilaga 1.

Diagram 14 Högsta förvaltningsdomstolens uppfyllelse av verksamhetsmål

Högsta förvaltningsdomstolen klarade därmed inte årets målsättning. Detta förklaras bland annat av att resurser behövde läggas på äldre mål, vilket påverkat omloppstiderna negativt.

Högsta förvaltningsdomstolen har även ett verksamhetsmål avseende omloppstider för de mål som avgörs fullsuttet, dvs avgörs av fullsutten sits. Detta handlar om mål där PT beviljats samt förhandsbesked och rättsprövningar. Domstolens målsättning för året var att 75 procent av dessa mål ska avgöras inom 14 månader från det att de kommit in. Resultatet för 2023 blev 16 månader, vilket var en försämring sedan 2022 då 75 procent av målen avgjordes inom 15 månader.

I den enkät som sänts ut till domstolarna med frågor kring måluppfyllelsen angav Högsta förvaltningsdomstolen att omloppstiderna påverkats av satsningar på att avgöra de äldsta målen i balans. I ett sådant läge ökar omloppstiderna tillfälligt men ger bättre förutsättningar att korta omloppstiderna framöver. Den påbörjade utökningen av antalet justitiesekreterare kommer också att ge effekt på målagörandet. Under året tog en arbetsgrupp fram förslag till ytterligare effektiviseringar i målhanteringen i både avgörandet av PT-frågan samt i de mål som beviljats PT, med en allmän strävan att korta omloppstiderna särskilt i mål som beviljats PT. Åtgärderna planeras att genomföras under 2024. De egensatta verksamhetsmålen ska också ses över under det kommande året

En bedömning av Högsta förvaltningsdomstolens resultat och utveckling

Högsta förvaltningsdomstolen nådde under 2023 inte någon av sina målsättningar för omloppstiderna, sedan dessa fortsatt att utvecklas i negativ riktning.

Antalet avgjorda mål fortsatte att öka och balanserna minskade. För Högsta förvaltningsdomstolen görs ingen beräkning av överbalans men balansnivån bedöms ändå som något för hög i och med att målen inte kunnat avgöras inom tidsramen för verksamhetsmålen. Den huvudsakliga förklaringen till att målsättningarna inte kunde nås var att många äldre mål avgjordes under året. Det arbete som lagts ner under året skapade dock goda förutsättningar att nå verksamhetsmålen framöver.

Arbetsproduktiviteten, definierad som antalet avgjorda mål per årsarbetskraft, förbättrades jämfört med förra året, från 100 till 104 mål. Antalet avgjorda mål ökade med 4 procent medan antalet årsarbetskrafter var oförändrat om 78 st.

Kostnadsproduktiviteten, definierad som kostnader för avgjorda mål, försämrades 2023. Styckkostnaden för ett genomsnittligt avgjort mål ökade med fem procent jämfört med föregående år. Styckkostnadsutvecklingen redovisas i bilaga 2.

Hyres- och arrendenämnderna

Tabell 48 Hyres- och arrendenämnderna

	2021	2022	2023
Antal avgjorda ärenden per årsarbetskraft	425	421	425
Genomsnittlig styckkostnad för ett ärende (kr)	3 201	3 436	3 491

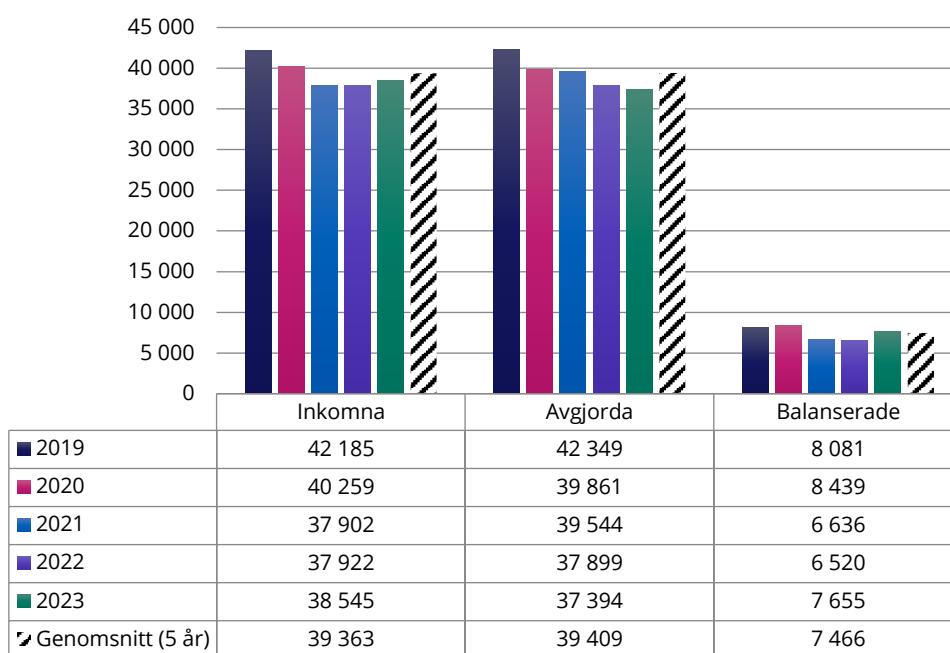
Av landets åtta hyres- och arrendenämnder är fem administrativt knutna till tingsrätten på samma ort och lagmannen vid tingsrätten är chef även för hyres- och arrendenämnden. Hyres- och arrendenämnderna i Stockholm, Göteborg och Malmö är administrativt självförsörjande och har varsin egen chef.

De åtta nämnderna är sinsemellan olika och skiljer sig åt vad gäller storlek, geografiskt verksamhetsområde och ärendetyper, bl.a. beroende på hur hyres- och arrendemarknaden ser ut i olika delar av landet. Nämnden i Stockholm svarar för knappt 45 procent av det totala antalet inkomna ärenden.

Ärendeutvecklingen

Diagram 15 Inkomna, avgjorda och balanserade ärenden vid hyres- och arrendenämnderna 2019–2023

På grund av eftersläpningar och rättelser i registreringen av ärenden överensstämmer inte alltid skillnaden mellan antalet inkomna och avgjorda ärenden med balansförändringen under året, till exempel kan vissa ärenden som avgjorts ett år ha registrerats först året efter.

Under den senaste femårsperioden har hyres- och arrendenämnderna haft ett genomsnitt om ca 39 000 inkomna och avgjorda ärenden per år. År 2023 skedde marginella förändringar vad gäller inkomna och avgjorda ärenden jämfört med året innan. Balanserade ärenden ökade kraftigt jämfört med år 2022 och var något högre än genomsnittet för femårsperioden. Den totala balansen i förhållande till det årliga ärendeinflödet uppgick till 20 procent 2023, vilket var en ökning med tre procentenheter jämfört med 2022.

Utifrån nivån för optimal arbetsbalans, 27 procent av inkomna ärenden (exklusive avstående, medling, uppskov och dispens), uppvisade hyres- och arrendenämnderna 2023 en överbalans om ca 1 500 ärenden att jämföra med en överbalans om ca 1 300 ärenden vid utgången av 2022. Fyra av åtta nämnder hade överbalans, vilket var en nämnd färre jämfört med 2022.

Tabell 49 Inkomna, avgjorda och balanserade ärenden vid hyres- och arrendenämnderna

Utveckling per ärendeslag	2021	2022	2023	Förändring 2022-2023	
Inkomna ärenden				Antal	%
Hyresnämndsärenden	6 412	6 504	8 923	2 419	37 %
- varav ärenden enl. 12 kap. JB	5 212	5 305	5 686	381	7 %
- varav ärenden enl. hyresförhandlingslagen	323	265	2 193	1 928	728 %
- varav övriga hyresnämndsärenden	877	934	1 044	110	12 %
Arrendenämndsärenden	1 248	1 519	1 487	-32	-2 %
- varav bostadsarrenden	697	897	586	-311	-35 %
- varav jordbruksarrenden	90	72	62	-10	-14 %
- varav övriga arrendenämndsärenden	461	550	839	289	53 %
Bostads- och lokalavstående	26 513	26 184	24 227	-1 957	-7 %
Ärenden om lokalmedling	3 729	3 715	3 908	193	5 %
Summa totalt	37 902	37 922	38 545	623	2 %
Avgjorda ärenden				Antal	%
Hyresnämndsärenden	7 407	6 657	7 456	799	12 %
- varav ärenden enl. 12 kap. JB	6 045	5 468	5 574	106	2 %
- varav ärenden enl. hyresförhandlingslagen	436	313	820	507	162 %
- varav övriga hyresnämndsärenden	926	876	1 062	186	21 %
Arrendenämndsärenden	1 659	1 133	2 178	1 045	92 %
- varav bostadsarrenden	1 107	547	1 306	759	139 %
- varav jordbruksarrenden	74	74	66	-8	-11 %
- varav övriga arrendenämndsärenden	478	512	806	294	57 %
Bostads- och lokalavstående	26 408	26 504	23 921	-2 583	-10 %
Ärenden om lokalmedling	4 070	3 605	3 839	234	6 %
Summa totalt	39 544	37 899	37 394	-505	-1 %
Balanserade ärenden				Antal	%
Hyresnämndsärenden	2 408	2 266	3 734	1 468	65 %
- varav ärenden enl. 12 kap. JB	2 013	1 853	1 967	114	6 %
- varav ärenden enl. hyresförhandlingslagen	236	195	1 568	1 373	704 %
- varav övriga hyresnämndsärenden	159	218	199	-19	-9 %
Arrendenämndsärenden	851	1 233	544	-689	-56 %
- varav bostadsarrenden	721	1 066	349	-717	-67 %
- varav jordbruksarrenden	35	33	25	-8	-24 %
- varav övriga arrendenämndsärenden	95	134	170	36	27 %
Bostads- och lokalavstående	958	490	778	288	59 %
Ärenden om lokalmedling	2 419	2 531	2 599	68	3 %
Summa totalt	6 636	6 520	7 655	1 135	17 %

Under 2023 ökade antalet inkomna ärenden marginellt jämfört med föregående år. Förändringarna i antalet inkomna ärenden varierade dock mellan de olika hyres- och arrendenämnderna från en nedgång om 8 procent till en ökning om 20 procent.

Medan hyresnämndsärenden ökade mycket kraftigt minskade arrendenämndsärenden något. Därutöver skedde en minskning av bostads- och lokalavståenden, vilket gällande bostadsavståenden verkar vara en trendmässig nedgång. Bostadsavståenden avgörs i regel snabbt, men är administrativt tidskrävande.

Ökningen av hyresnämndsärenden berodde på en mycket kraftig ökning av inkomna ärenden enligt hyresförhandlingslagen som huvudsakligen var hänförlig till ny lagstiftning, där hyresnämnden på ansökan av part ska utse skiljeman. Ansökningar om särskild skiljeman tar lång tid att registrera, eftersom det ska vara ett ärende per fastighetsägare, och fick därmed stor påverkan för nämndernas verksamhet under 2023. Det försämrade ekonomiska läget under 2023 bidrog till att många hyresvärdar och hyresgästföreningar sökte sig till nämnderna för att nå uppgörelser i hyresförhandlingar då det var angeläget för båda parter att förhandlingarna inte drog ut på tiden. Även ärenden enligt 12 kap jordabalken ökade, då ett stort antal ansökningar om återbetalning av hyra kom in till Hyres- och arrendenämnden i Stockholm. Dessa ärenden är tidskrävande och kan sällan avgöras utan sammanträde.

Minskningen av arrendenämndsärenden härleds framför allt till ett minskat antal bostadsarrenden även om antalet övriga arrendenämndsärenden ökade mycket kraftigt. Bostadsarrenden kommer ofta in i femårs-cykler där antalet 2023 var det lägsta under femårsperioden. Det kan förväntas att dessa ärenden ökar under 2024.

Antalet avgjorda ärenden minskade totalt sett marginellt jämfört med föregående år. Den kraftiga minskningen av antalet avgjorda bostads- och lokalavståenden vägdes upp av en kraftig ökning av avgjorda hyresnämnds- och arrendenämndsärenden. Ökningen berodde främst på avgjorda ärenden enligt hyresförhandlingslagen och bostadsarrenden. Förändringarna i antalet avgjorda ärenden varierade mellan de olika hyres- och arrendenämnderna från en nedgång om 12 procent till en ökning om 12 procent.

Balanserna vid hyres- och arrendenämnderna ökade kraftigt under året. Det berodde främst på en mycket kraftig ökning av balanserade hyresnämndsärenden, främst av ärenden enligt hyresförhandlingslagen och i synnerhet inkomna ärenden om att utse särskild skiljeman. Det fanns en stor variation av balanserade ärenden mellan de olika hyres- och arrendenämnderna där sex av åtta nämnder hade en ökad balans.

Tabell 50 Balanserade ärenden äldre än 6 respektive 12 månader

	2021	2022	2023
Andel ärenden äldre än 6 månader	44 %	38 %	25 %
Andel ärenden äldre än 12 månader	17 %	12 %	5 %
Antal ärenden äldre än 6 månader	2 837	2 505	1 886
Antal ärenden äldre än 12 månader	1 136	771	376

Åldersstrukturen för balanserade ärenden förbättrades både vad gäller andel och antal ärenden i balans. Huvuddelen av balansen äldre än 6 månader (65 %) utgörs av ärenden om lokalmedling 2023.

Verksamhetsmål och skillnader i resultat

REGERINGENS VERKSAMHETSMÅL FÖR HYRES- OCH ARRENDENÄMNDERNA:

- av ärendena vid hyres- och arrendenämnderna, exkl. ärenden om avstående av besittningsskydd (bostad och lokal), medling (lokal och arrende), uppskov med avflyttning/avträde (lokal och anläggningsarrende) och dispens (jordbruks- och anläggningsarrende), ska 75 procent ta högst fyra månader att avgöra.

Tabell 51 Omloppstider 75 percentilen*

Omloppstiderna nedan är exklusive de ärendetyper som är exkluderade i verksamhetsmålet ovan.

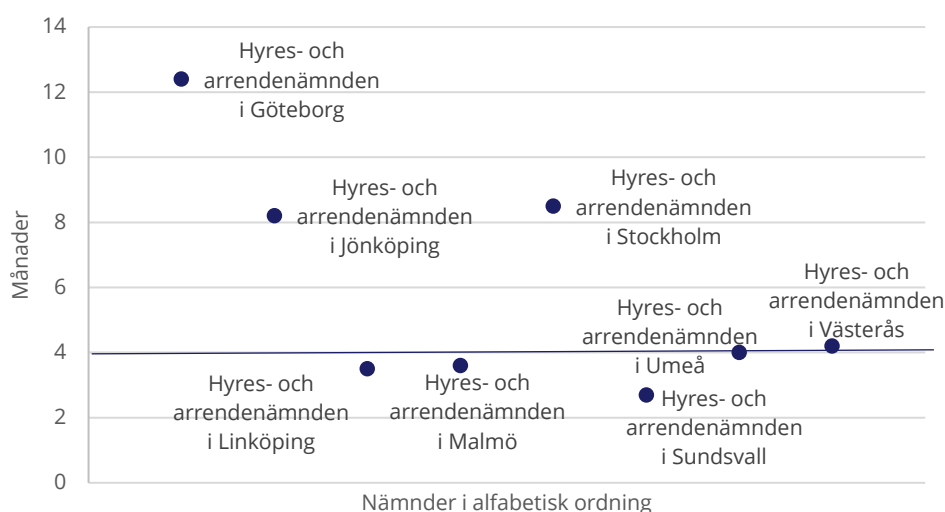
Omloppstider 75 percentilen	2021	2022	2023
Hyresnämndsärenden	9,8	6,5	4,9
- varav ärenden enl. 12 kap. JB	11,5	6,9	5,4
- varav ärenden enl. hyresförhandlingslagen	14,6	27,5	4,0
- varav övriga hyresnämndsärenden	2,9	2,6	3,2
Arrendenämndsärenden	12,7	28,5	20,4
- varav bostadsarrenden	12,7	28,5	20,7
- varav jordbruksarrenden	5,8	8,5	10,8
- varav övriga arrendenämndsärenden	5,3	3,7	4,1
Totalt	10,7	7,3	7,7

Omloppstiden för regeringens verksamhetsmål för hyres- och arrendenämnderna uppgick till 7,7 månader för 75:e percentilen under 2023, vilket var en försämring med 0,4 månader jämfört med 2022. Emellertid förbättrades omloppstiden både för hyresnämndsärenden och arrendenämndsärenden. En förklaring till att den totala omloppstiden försämrades var att det var fler avgjorda ärenden som hade en sämre åldersstruktur under 2023 jämfört med året innan.

Orsaken till att omloppstiden för hyresnämndsärenden förbättrades berodde huvudsakligen på att omloppstiden för ärenden enligt 12 kap JB förbättrades med 1,5 månader och att dessa ärenden stod för 74 procent av de avgjorda hyresnämndsärendena. Omloppstiden för ärenden enligt hyresförhandlingslagen kortades med 23,5 månader men då dessa ärenden bara utgjorde en minde del av de avgjorda ärendena påverkade de inte omloppstiden för hyresnämndsärenden lika mycket.

Att omloppstiden för arrendenämndsärenden förbättrades berodde på att nästan dubbelt så många bostadsarrenden avgjordes 2023 jämfört med 2022 och att dessa inte legat lika länge i balans. Bostadsarrendena stod för 89 procent av de avgjorda arrendenämndsärenden som regeringen satt upp verksamhetsmål för. Nämnderna har svårt att påverka omloppstiden för bostadsarrenden, vilket beror på att det oftast prövas en stor mängd ärenden samtidigt och det tar tid för nämnden att kalla och delge parter. Ärendena måste därför sättas ut ganska långt fram i tiden för att alla åtgärder ska hinnas med.

Diagram 16 Hyres- och arrendenämndernas uppfyllelse av regeringens verksamhetsmål 2023

Resultatet för de enskilda nämndernas omloppstider varierade mellan 2,7 och 12,4 månader. Fyra nämnder uppfyllde regeringens mål för 2023 vilket även var fallet 2022. Variationen mellan nämndernas resultat kan till viss del förklaras av olikheter mellan nämnderna beträffande ärendesammansättning, storlek och geografiskt verksamhetsområde.

I den enkät som sändes ut till nämnderna med frågor kring måluppfyllelsen angavs att en orsak till att målet inte nåddes var karaktären på nämndernas verksamhet och läge. Arrendenämnderna ska ofta bestämma avgifter för bostadsarrenden i områden med en stor mängd arrendetomter och omloppstiderna påverkas negativt om besiktningar inte kan genomföras under vintertid. Det är inte heller ovanligt att nämnderna avgör några pilotärenden och avvaktar hovrättens bedömning innan återstoden av ärendena avgörs, varför de kvarvarande ärenden kan bli över tolv månader gamla innan arrendenämnden avgör dem. För arrendenämnderna är den totala målsättningen om fyra månader svår att nå och det förespråkas en uppdelning av verksamhetsmålet, ett för hyresnämndsärenden och ett för

arrendenämndsärenden. Andra orsaker som gavs som förklaring till att verksamhetsmålet inte nåddes var ett ökat antal inkomna ärenden och minskad bemanning under viss del av året. Viktiga förutsättningar för en god avarbetning och uppfyllelse av regeringens verksamhetsmål är väl fungerande rutiner, god personalförsörjning och engagerade medarbetare.

De enskilda nämndernas omloppstider för regeringens verksamhetsmål redovisas i bilaga 1.

En bedömning av hyres- och arrendenämndernas resultat och utveckling

Hyres- och arrendenämnderna uppnådde inte regeringens verksamhetsmål och omloppstiden försämrades under 2023. Spridningen i måluppfyllelse mellan de olika nämnderna ökade jämfört med föregående år.

Antalet inkomna ärenden ökade något under 2023. Hyresnämndsärenden, i synnerhet ärenden enligt hyresförhandlingslagen, ökade mycket kraftigt medan arrendenämndsärenden minskade något. En positiv utveckling under 2023 var att åldersstrukturen på balanserade ärenden förbättrades. Överbalansen fortsatte dock att öka jämfört med 2022. Eftersom det finns en överbalans är bedömningen att målsättningen för en rimlig balansnivå inte har uppnåtts.

Den förbättring som skett under året vad gäller åldersstrukturen på balanserade ärenden ger förutsättningar för kortare omloppstider nästa år men om anstormningen av ärenden enligt hyresförhandlingslagen fortsätter, i synnerhet inkomna ärenden om att utse särskild skiljeman och återbetalning av hyra, kommer nämndernas resultat att påverkas negativt.

Arbetsproduktiviteten, definierad som antalet avgjorda ärenden per årsarbetskraft, förbättrades jämfört med föregående år, från 421 till 425 ärenden. Antalet avgjorda ärenden minskade med 1 procent medan antalet årsarbetskrafter minskade från 90 till 88.

Kostnadsproduktiviteten, definierad som kostnader för avgjorda ärenden, försämrades något under 2023. Styckkostnaden för ett genomsnittligt avgjort ärende ökade med två procent jämfört med föregående år. Styckkostnaderna redovisas i bilaga 2.

Rättshjälpsmyndigheten

Rättshjälpsmyndigheten handlägger ansökningar om rättshjälp. I rättshjälpsärenden som beslutas av domstol eller hyres- och arrendenämnd hanterar Rättshjälpsmyndigheten utbetalningar och avräkningar mot biträde och sökande. Avräkningen innebär att myndigheten, till den rättssökande och biträdet, redovisar kostnaderna för rättshjälp samt hur mycket som den enskilde själv ska betala. Rättshjälpsmyndigheten kräver också in betalning när domstol beslutat om återbetalningsskyldighet i rättshjälpsärenden eller för statens kostnader i brottmål för exempelvis offentlig försvarare. Därtill prövar Rättshjälpsmyndigheten frågor om ersättning till rättsliga biträden som yrkar ersättning för lämnad rådgivning. Sådan ersättning kan betalas ut när den enskilde av ekonomiska skäl inte själv ska behöva betala hela kostnaden för lämnad rådgivning.

Rättshjälpsmyndighetens handläggningssystem är tekniskt föråldrat. Domstolsverket bedriver ett projekt där ett nytt system ska tas fram, läs mer om detta i avsnittet *Utvecklad målhantering*. Rättshjälpsmyndighetens deltagande i projektet tog under året stora resurser i anspråk.

Tabell 52 Inkomna ärenden

	2021	2022	2023
Inkomna ärenden	31 554	31 326	25 511
Balanserade ärenden	1 160	117	179

Rättshjälpsmyndighetens ärenden delas upp i följande grupper: inkomna ärenden om rättshjälp, avräkningsärenden, återkravsärenden och begäran om ersättning för nedsatt rådgivningsavgift.

Det totala antalet ärenden har minskat något under de senaste åren. Den största enskilda förändringen utgörs av att inkomna ärenden om begäran om ersättning för nedsatt rådgivningsavgift har minskat. Det kan till stor del förklaras med praxisändringar under de senaste åren och nya föreskrifter som trädde i kraft hösten 2022.

Tabell 53 Inkomna ansökningar om rättshjälp

	2021	2022	2023
Inkomna ärenden	747	678	517

Antalet ansökningar om rättshjälp som inkommer till Rättshjälpsmyndigheten har under de senaste åren minskat något. Detta beror sannolikt på att gränsen för det ekonomiska underlag, då rättshjälp kan beviljas, inte har ändrats sedan 1999.

Tabell 54 Avräknade ärenden i vilka rättshjälp beviljats

	2021	2022	2023
Avräknade ärenden – RHM	507	573	623
Avräknade ärenden – domstol	5 814	6 100	4 625

Avräkning görs när rättshjälpsärendet avslutas. Antalet avräknade ärenden beror, med viss eftersläpning, på hur många rättshjälpsärenden som beviljats av Rättshjälpsmyndigheten och domstolarna. Om antalet beviljade rättshjälpsärenden minskar blir följden att antalet avräknade ärenden blir färre.

Fram till september 2022 underrättade domstolarna Rättshjälpsmyndigheten när rättshjälp beviljades i ett mål eller ärende vid domstol. Utifrån dessa underrättelser lade Rättshjälpsmyndigheten upp nya ärenden i sitt system. Respektive ärende låg sedan som pågående hos myndigheten till dess att domstolen informerat myndigheten om att ett slutligt ersättningsbeslut fattats i domstolens mål eller ärende. Rättshjälpsmyndighetens ärende avslutades då genom avräkning. Sedan nya föreskrifter trädde ikraft i september 2022 meddelar domstolarna numera Rättshjälpsmyndigheten om beviljad rättshjälp först i samband med att ett beslut om ersättning fattats i domstolens mål eller ärende.

Rättshjälpsmyndigheten har under de senaste två åren kunnat arbeta mer aktivt med att följa upp och avsluta pågående äldre ärenden. Ökningen av antalet avräknade ärenden de senaste två åren beror delvis av att sådana äldre ärenden har avslutats under åren.

Tabell 55 Återkravsärenden

	2021	2022	2023
Tvistemål			
Antal ärenden	147	186	236
Utställda krav (mnkr)	4,2	5,8	7,9
Inbetalt (mnkr)	2,3	3,0	3,7
Brottmål			
Antal ärenden	17 111	18 780	19 505
Utställda krav (mnkr)	77,8	101,3	113,7
Inbetalt (mnkr)	73,1	88,6	102,5

Återkravsärendena ökade under året. Antalet beror på hur många rättshjälpsärenden som beviljats och hur många brottmål som avgjorts i domstolarna.

Under året gick Rättshjälpsmyndigheten över till ett nytt kravsystem för återkrav i tvistemål. I det nya kravsystemet är det inte möjligt att skilja på krav som riktas mot enskilda respektive krav som riktas mot rättsliga biträden. 2023 års siffror omfattar därför, till skillnad från tidigare årsredovisningar, även återkrav mot biträden. Årets ökning av antalet krav består delvis av sådana krav.

Tabell 56 Inkomna ärenden angående ersättning för nedsatt rådgivningsavgift

	2021	2022	2023
Antal nedsatta rådgivningar	7 228	5 099	1 959

Begäran om ersättning för nedsatt rådgivningsavgift har minskat, vilket till stor del antas bero på praxisändringar under de senaste åren och på att nya föreskrifter började gälla i september 2022. I den nya föreskriften har det bland annat gjorts tydligare vilka krav som ställs på en ansökan om ersättning för nedsatt rådgivningsavgift.

Rättshjälpsnämnden

Rättshjälpsnämnden vänder man sig till om man vill överklaga Rättshjälpsmyndighetens beslut i rättshjälpsfrågor. Nämndens beslut får inte överklagas.

Hovrätten för Nedre Norrland utför administrativa uppgifter åt Rättshjälpsnämnden och tillhandahåller sammanträdeslokaler. Kostnaderna för Rättshjälpsnämnden belastar hovrätten och uppgår till omkring 0,5 mkr årligen.

Tabell 57 Inkomna, avgjorda och balanserade ärenden

	2021	2022	2023
Antal inkomna ärenden	68	87	83
Antal avgjorda ärenden	64	78	96
Antal balanserade ärenden	12	21	8
Antalet ändrade beslut (inkl. återförvisade ärenden)	13	8	21
Ändringsfrekvens (inkl. återförvisade ärenden)	20 %	10 %	22 %

Av de under året avgjorda ärendena har Justitiekanslern inte överklagat i något fall. Att ärenden som nämnden återförvisat till Rättshjälpsmyndigheten jämställs med ändrade beslut beror på att nämnden — när nämnden inte godtagit Rättshjälpsmyndighetens avslagsgrund — oftast återförvisat ärendet till Rättshjälpsmyndigheten för prövning av om övriga förutsättningar för rättshjälp är uppfyllda.

Verksamhetsutveckling

Att ständigt arbeta med att utveckla verksamheten är en förutsättning för att förbättra och vidmakthålla kvalitet och effektivitet i Sveriges Domstolar. Den verksamhetsutveckling som görs utgår ifrån de regeringsuppdrag som Sveriges Domstolar tilldelas, ny lagstiftning, domstolarnas, parternas och allmänhetens behov samt teknisk följsamhet. Den strategiska inriktningen som är gemensam för alla domstolar och myndigheter inom Sveriges Domstolar innehåller fem strategiska målområden. För varje målområde finns en beskrivning av det önskade läget som verksamheten vill nå på några års sikt och vilka arbeten som prioriteras för att nå dit. Den strategiska inriktningen är utgångspunkt för planeringen av verksamheten.

Den strategiska inriktningen följs upp regelbundet i syfte att säkerställa att det som görs inom Sveriges Domstolar bidrar till att uppfylla de interna målsättningarna. För bedömning av måluppfyllelsen sker uppföljning tertiälvvis med stöd av kvantitativa och kvalitativa nyckeltal och resultatindikatorer samt annat strategiskt arbete som är relevant för att bedöma måluppfyllelsen. Nyckeltalen har valts ut som viktigast att styra och följa upp verksamheten på för Sveriges Domstolar som helhet men de flesta kan även användas för uppföljning på den enskilda domstolen.

SAMMANFATTANDE MÅLANALYS OCH RESULTAT

Nedan redovisas resultat och målnivåer för nyckeltalen, tillsammans med sammanfattande analyser av resultatet i förhållande till målen i den strategiska inriktningen.

Nyckeltalen uppvisade ett bättre resultat 2023 jämfört med föregående år genom att ytterligare ett nyckeltal, Ambassadörskap, visade grönt 2023. Nyckeltalet **Brukarnas förtroende** visade att de som har medverkat vid en förhandling har ett högt förtroende för domstolen, 73 procent. **Allmänhetens förtroende** visar att 39 procent har ett mycket eller ganska stort förtroende för domstolarna. Resultatet var två procentenheter sämre jämfört med föregående år men minskningen var å andra sidan mindre än för rättsväsendets myndigheter i övrigt. Över tid ligger allmänhetens förtroende på en relativt jämn nivå. **Processuell rättvisa** visar att de som deltagit i en förhandling har ett högt förtroende för domarens bemötande i

rättssalen, det vill säga att de fått komma till tals och har blivit lyssnade på. Ett värde på 77 procent visar på en hög kvalitet vad gäller den processuella rättvisan. **Omloppstider verksamhetsmål** visar att andelen domstolar som klarar regeringens verksamhetsmål ökade med elva procentenheter sedan föregående år även om den önskvärda målnivån inte ännu nås. Andelen **Inställda möten** (exempelvis förhandlingar och föredragningar) minskade med två procentenheter jämfört med föregående år och med drygt fyra procentenheter de senaste tre åren. Nöjda medarbetare mäts med stöd av nyckeltalet **Ambassadörskap** som visar en ökning med tre procentenheter de senaste tre åren. **Medarbetarskap - Balans** har ökat något de senaste tre åren men uppnår ännu inte målnivån. **Produktivitet** kommer att utgå som nyckeltal och planeras att ersättas under 2024 med ett nyckeltal som mäter den genomsnittliga styckkostnaden för mål och ärenden för hela Sveriges Domstolar. Styckkostnaden tas fram och redovisas redan idag på domstolsslagsnivå i bilaga 2. Styckkostnad bedöms som lättare att analysera och förstå. Något värde för detta nyckeltal har därför inte tagits fram.

Tabell 58 Resultat och målnivåer för nyckeltal

Nyckeltal	Målnivå 2023	Resultat 2023	Resultat 2022	Resultat 2021	Kommentarer
Högt förtroende					
Allmänhetens förtroende	44 %	39 %	41 %	41 %	Andel som svarat att de har mycket eller ganska stort förtroende för domstolarnas sätt att bedriva sitt arbete i Brås Nationella trygghetsundersökning. Grönt vid 100% måluppfyllelse.
Brukarnas förtroende	80 %	73 %	73 %	71 %	Andel positiva svar på fråga om förtroende för domstolen i Sveriges Domstolars gemensamma brukarenkät. Grönt vid 70% måluppfyllelse.
Hög kvalitet					
Processuell rättvisa – bemötandet i rättssalen	90 %	77 %	77 %	77 %	Andel positiva svar på fråga om domarens bemötande i rättssalen i brukarenkäten. Grönt vid 70% måluppfyllelse.
Korta handläggningstider					
Omloppstider verksamhetsmål	80 %	68 %	57 %	55 %	Andel domstolar som klarar regeringens verksamhetsmål för omloppstider. Grönt vid 90% måluppfyllelse, gult mellan 80-90% måluppfyllelse.
Inställda möten	15 %	12,1 %	14,1 %	14,4 %	Andel inställda möten i förhållande till totalt antal möten. Grönt vid 90% måluppfyllelse, gult mellan 80-90% måluppfyllelse.
Nöjda medarbetare					
Ambassadörskap	18	20	-	18	Andel ambassadörer bland medarbetarna i Sveriges Domstolars medarbetarundersökning. Grönt vid värde över 0.
Medarbetarskap - Balans	70	67	-	65	Medarbetarnas upplevelser av arbetsbelastning, balans mellan arbete och privatliv, avkoppling och återhämtning. Grönt vid 70% måluppfyllelse.
Hög effektivitet					
Produktivitet					Nyckeltalet produktivitet planeras att ersättas av Styckkostnad för mål och ärenden som mätt på effektiviteten.

Många insatser har gjorts och flera pågår inom ramen för målen, men bedömningen är att det finns en hel del att fortsatt arbeta med inom Sveriges Domstolar för att nå en högre måluppfyllelse.

Domstolen i samhället: Många insatser pågår, bland annat det systematiska arbetet med att kommunicera kring den viktiga roll som domstolen i samhället, i syfte att verksamheten ska bli mer känd och synlig. Målet bedöms som gult, det vill säga åtgärder pågår men effekterna syns ännu inte fullt ut.

Utvecklad målhantering: Stora kliv har tagits under de senaste åren vad gäller digitaliseringen av målhanteringen. Mycket arbete har gjorts och pågår med att fortsatt utveckla denna men det finns förväntningar i organisationen på en ännu högre utvecklingstakt, vilket bland annat uttrycks av domstolarna i deras riskanalyser. Den samlade bedömningen av måluppfyllelsen är därför fortsatt gul.

Stärkt förtroende och ökad trygghet: Brukarnas förtroende för domstolarna är högt. Arbetet med förtroendefrågor fortsatte under året. Många insatser har också gjorts och görs för att bland annat utveckla domstolarnas lokaler med fokus på en hög säkerhetsnivå och för att stärka förmåga att stoppa cyberangrepp. Målet bedöms som gult på väg mot grönt.

Den attraktiva arbetsplatsen: Värdena för Medarbetarskap, Ledarskap och Ambassadörskap från den genomförda medarbetarundersökningen under året visar totalt för Sveriges Domstolar grönt och förbättringar med flera procentenheter i förhållande till föregående mätning. Resultaten ser dock lite olika ut inom organisationen liksom möjligheterna till att rekrytera framför allt ordinarie domare. Även om situationen ser olika ut för domstolarna bedöms målet som rött för Sveriges Domstolar som helhet, det vill säga ytterligare åtgärder behövs. I den kompetensförsörjningsplan som Sveriges Domstolar tog fram under 2023 presenteras de åtgärder som behöver vidtas för att skapa bättre förutsättningar för domstolarna att kunna attrahera, rekrytera och behålla och utveckla rätt kompetens. Se vidare under avsnittet *Kompetensförsörjning*.

En hållbar organisation: Målet bedöms som gult. Effekterna av det som gjorts har inte fått tillräcklig effekt ännu. Ytterligare åtgärder behövs för att samverkan mellan domstolarna ska bli effektiv och för att öka domstolarnas bärkraftighet.

Nedan beskrivs de fem målområdena med målbeskrivning och prioriterat arbete. Under varje område redovisas det arbete som bedrivits under året för att effektivisera verksamheten. Inom ramen för de fem målområdena redovisas även de uppgifter som finns i Domstolsverkets instruktion och de mål och krav som regeringen angett i regleringsbrev eller i något annat beslut.

Domstolen i samhället

Målbeskrivning

Domstolarnas roll i samhället är känd och domstolarna har ett starkt oberoende. Allmänhet och media förstår varför domstolarna dömer och beslutar som de gör. Domstolarna avgör mål och ärenden snabbt och med hög kvalitet.

Prioriterat arbete

- Arbeta för domstolarnas oberoende
- Kommunera domstolens roll i samhället
- Arbeta med att minska risken för otillåten påverkan

Med bättre kunskap om domstolarnas och nämndernas roll och uppdrag i det demokratiska samhället blir det enklare för parter, vittnen, allmänhet och medborgare att ha rätt förväntningar på domstolarna och att förstå domar och beslut.

Den nuvarande samhällsutvecklingen där välfärden och rättsväsendet är påverkade av internationella konflikter, inflation och nationella händelser märks hos Sveriges Domstolar. I Kantar Publics anseendemätning 2023 uppgav 50 procent av respondenterna att de hade läst eller hört övervägande negativa saker om Sveriges Domstolar. Det var en ökning med 22 procentenheter jämfört med föregående år.

Domstolarnas anseende påverkas i hög grad av den bild som medierna – såväl de traditionella som sociala – förmedlar. Kantar Publics anseendemätning 2023 visar också att Sveriges Domstolar, liksom flera myndigheter inom rättskedjan, tappat i anseende. Sveriges Domstolar tappade tio punkter från 36 till 26 jämfört med 2022. Det är den lägsta nivån sedan 2018.

Högsta domstolens ordförande, Anders Eka, lämnar över slutbetänkandet av 2020 års grundlagskommitté till justitieminister Gunnar Strömmer. Foto: Christine Olsson/TT

Anseendetappet var störst bland yngre, bland män och i storstäderna. Genomsnittet för samtliga myndigheter 2023 var 37 punkter.

I Brås Nationella trygghetsundersökning (NTU) var det 39 procent av befolkningen (16–84 år) som uppgav att de har stort förtroende för domstolarnas sätt att bedriva sitt arbete, vilket var på en något lägre nivå än 2022 (41 %). Även Kantar Public och Medieakademins förtroendebarmeter 2023 visade att förtroendet för Sveriges Domstolar minskar. 2023 var det 64 procent som angav att de har mycket/ganska stort förtroende för Sveriges Domstolar, en minskning med två procentenheter jämfört med föregående år.

Förtroendet förtjänas dock främst genom att bedriva verksamheten med hög kvalitet och utveckla den i takt med tiden och omvärldens krav. Detta omfattar en snabb och effektiv handläggning, utvecklad målhantering och ett gott bemötande av parter och vittnen. Sett till omloppstiderna för målhanteringen såg Sveriges Domstolar under 2023 en generell förbättring. Mer om omloppstider finns att läsa i kapitlet *Dömande, beslutande och rättsvårdande verksamhet*.

För att ytterligare förankra arbetet hos allmänheten krävs det också att verksamheten kommuniceras på ett begripligt sätt, både med parter och vittnen i mål- och ärendehantering och med allmänheten via media. Sveriges Domstolars strategiska mediearbete är därför fortsatt viktigt. 64 procent av respondenterna i Kantar Publics anseendemätning uppgav att de fortsatt främst får information om domstolarnas och nämndernas verksamhet via nyheter i traditionella medier. Motsvarande siffra 2022 var 61 procent vilket innebar en ökning med tre procentenheter till 2023. Genomsnittet för samtliga myndigheter 2023 var 51 procent.

En del i det strategiska mediearbetet är att skicka ut pressmeddelanden och ha dialog med media. Under året publicerade Sveriges Domstolar ett stort antal pressmeddelanden och nyheter. Sveriges Domstolar publicerar årligen runt 400 pressmeddelanden, som i huvudsak handlar om uppmärksammade mål. Ungefär lika många nyheter publiceras på domstol.se. För att ytterligare öka användandet av pressmeddelanden och för att skapa förståelse för förändringar och utmaningar i kommunikationslandskapet, arrangerar Domstolsverket kontinuerligt utbildningar och erbjuder domstolarna olika typer av rådgivning, kommunikativa verktyg och stöd.

Domstolsverket fortsatte under året att skapa innehåll i ett flertal kanaler för att möta kommunikationsbehoven för Sveriges Domstolar. Detta omfattade bland annat krönikor i Dagens Juridik, Sveriges Domstolars nyhetsbrev och löpande publiceringar på domstol.se samt intranätet. Målgrupper som är särskilt prioriterade att nå är parter och vittnen, andra aktörer i rättskedjan, potentiella och nuvarande medarbetare, andra myndigheter, beslutsfattare, politiker och media.

Utöver pressmeddelanden om uppmärksammade mål publicerades också domar och beslut i sin helhet. De högsta instanserna publicerar domar på sina egna webbplatser och referat av utvalda domar i databasen Vägledande avgöranden. Detta bidrog i hög grad till att Högsta domstolen och Högsta förvaltningsdomstolen hade de två mest välbesökta domstolswebbplatserna. Stockholms tingsrätt hade den tredje mest besökta webbplatsen.

Många är intresserade av att själva ta del av domar och beslut och bilda sig en egen uppfattning. Sidan ”Domar och beslut” var en av de mest välbesökta sidorna på domstol.se.

Under 2022 genomförde Stiftelsen Rättsfonden en enkät bland svenska gymnasister som visade en låg kännedom om rättsstaten och dess betydelse i en demokrati. Rapporten har bidragit till att flera domstolar sett över och utvecklat sina kommunikations- och utbildningsinsatser till såväl lärare som elever och studenter. Under 2023 initierade Domstolsverket ett samlat arbete för att öka förståelsen hos unga om domstolarnas roll i samhället. Information om domstolarnas aktiviteter riktade till skolor och elever samlades in och sammanställdes och ett fyrapunktsprogram för fortsatt utveckling beslutades i samråd med domstolarna. Domstolsverket avser att bland annat genomföra ett erfarenhetsutbyte på temat för att kunna sprida goda exempel inom Sveriges Domstolar och informationen på domstol.se ska utvecklas.

Dokumentet ”God domarsed” publicerades i en ny omarbetad version i början av 2023. Syftet var detsamma som i den första versionen från 2011, att bidra till en levande och kontinuerlig diskussion om domaretsiska frågor bland Sveriges domare, och med det bidra till förtroendet för domstolarna.

Under 2023 fortsatte arbetet med att minska riskerna för otillbörlig påverkan inom Sveriges Domstolar. Detta har dels skett inom Domstolsverket, dels för att stötta domstolarna och nämnderna i deras eget arbete mot otillåten påverkan genom bland annat utbildningsinsatser för personalen.

Domstolsverket deltog även i ett myndighetsöverskridande projekt kallat ”Motverka hotet från insidan”. Projektet initierades av den myndighetsgemensamma satsningen mot organiserad brottslighet. Arbetet bedrivs inom

Före detta justitierådet och justitiekanslern Anna Skarhed och Johan Hirschfeldt, före detta justitiekansler och hovrättspresident i Svea hovrätt, samtalar om dokumentet God domarsed 2023. Foto Andreas Larsson

ramen för det säkerhetschefs nätverk som finns etablerat mellan dessa myndigheter samt Domstolsverket.

Kommunikationsinsatser inför nämndemannavalet 2023

Domstolsverket hade i uppdrag av regeringen att genomföra kommunikationsinsatser inför nämndemannavalet 2023 i syfte att få en allsidigt sammansatt nämndemannakår. Eftersom uppdraget som nämndeman är opolitiskt är det också viktigt att personer utan partipolitisk koppling ges faktisk möjlighet att bli nämndeman. Kunskapen om uppdraget som nämndeman behöver öka för att få fler intresserade och för att minska risken att valda nämndemän slutar sina uppdrag i förtid.

Kommunikation till nominerande och väljande organ under året syftade till att påminna om valet, informera om vad uppdraget som nämndeman innebär samt vikten av en allsidigt sammansatt kår och breddad rekrytering. Under våren genomförde Domstolsverket en kampanj till allmänheten i sociala medier och på webbplatsen för att väcka intresse för uppdraget, informera om förutsättningarna samt hur intresseanmälan går till. Ett enkelt tryckt informationsmaterial togs fram och nuvarande nämndemän ombads med hjälp av det tipsa lämpliga personer om uppdraget som nämndeman. I slutet av året påbörjades utvärdering av kommunikationsinsatserna vilken ska ligga till grund för den rapport som ska lämnas till regeringen våren 2024.

Rättsinformation

UPPGIFT 1 A § ENLIGT DOMSTOLSVERKETS INSTRUKTION:

- Domstolsverket ska ansvara för utveckling av rättsinformation samt fullgöra de uppgifter som framgår av rättsinformationsförordningen (1999:175). Förordning (2008:1393)

Domstolsverket är samordningsmyndighet för den svenska offentliga rättsinformationen. Översyn av förordningen pågår och tills vidare upprätthåller Domstolsverket webbplatsen lagrummet.se.

I december 2023 fick Domstolsverket ett regeringsuppdrag att analysera hur tillgången till rättsinformationen kan utvecklas på ett sätt som möter användarnas behov. Uppdraget ska slutredovisas senast i maj 2025.

Utvecklad målhantering

Målbeskrivning	Prioriterat arbete
Målhanteringen är enhetlig. Vi är innovativa i vår verksamhetsutveckling och våra medarbetare är aktiva i utvecklingsarbetet. Verksamhetsstöden är stabila och förenklar verksamheten. Parter och ombud kan enkelt följa och interagera i sina mål och ärenden. Tillgängligheten är hög.	<ul style="list-style-type: none"> • Utveckla mål- och ärendehantering med stöd av digitalisering där vi använder strukturerad och återanvändningsbar information • Automatisera enkla och rutinarbetsuppgifter • Göra regelförändringar som stöder utvecklingsarbetet • Skapa ständiga förbättringar av våra arbetsformer • Utveckla effekthemtagning inom Sveriges Domstolar

Att utveckla målhanteringen är ett prioriterat och ständigt pågående arbete. Under 2023 togs ytterligare steg mot en helt digital målhantering som möjliggör exempelvis automatiserad beslagshantering eller andra automatiserade moment, som expediering av målen.

I oktober 2022 driftofsades ett nytt verksamhetsstöd för hantering av brottmålsavgöranden. Det nya verksamhetsstödet benämns Digitalt brottmålsavgörande (DiBa) och innehåller bl.a. möjligheten att signera brottmålsdomar med elektronisk signatur. Genom driftsättningen av DiBa uppfylldes regeringsuppdraget Rif etapp 2. Under 2023 fortsatte utvecklingen av verksamhetsstödet. Ett större antal rättningar och förbättringar genomfördes för att bättre tillgodose domstolarnas önskemål och behov. Utvecklingen var det högst prioriterade arbetet inom målhanteringen under året. Det skapades även förutsättningar för att signera samtliga domar och beslut inom Sveriges Domstolar med elektronisk signatur, något som realiserats under 2024. Signaturen kräver säker identifiering med tvåfaktorsautentisering som ger hög tillit till den elektroniska underskriften, vilket är en förutsättning för fortsatt digitalisering.

E-tjänsten ”Inlämningstjänst för myndigheter” infördes för förvaltningsdomstolarna och mark- och miljödomstolarna under 2022. Myndigheter kan i e-tjänsten överlämna överklagade mål till dessa domstolar. Under 2023 fortsatte utvecklingen och specialdomstolarna Patent- och marknadsdomstolen och Patent- och marknadsöverdomstolen anslöts till tjänsten. Vidare anslöts två allmänna domstolar i en pilotverksamhet och under 2024 ansluts övriga allmänna domstolar till e-tjänsten. För att hantera inkommande handlingar via e-tjänster gjordes under 2023 ett omfattande arbete avseende IT-säkerhet. Arbetet syftar till att de inkommande handlingarna tas emot på ett säkrare sätt avseende de filer som skickas in.

Statens servicecenter och Domstolsverket har, sedan augusti 2022 drivit ett gemensamt projekt i syfte att domstolar ska kunna boka besöksrum vid ett urval av Statens servicecenters servicekontor runt om i landet. Under året avslutades projektet och domstolarna kan nu boka besöksrum för

Domstolsverkets medarbetare följer omröstningen gällande lagändringen om utökad sekretess för målsäganden och vittnen. Foto Per Carlsson

videomöte på åtta servicekontor. Dessa finns i Bollnäs, Borlänge, Oskarshamn, Tranås, Vetlanda, Värnamo, Västervik och Örnsköldsvik.

På uppdrag av hovrätterna drev Domstolsverket ett arbete med att ta fram en promemoria för ett utökat krav på prövningstillstånd i brottmål i hovrätt. Syftet med arbetet var att med ett utökat krav på prövningstillstånd tydliggöra hovrätternas roll som instans för överprövning och att tyngdpunkten i brottmålsprocessen ska ligga i tingsrätterna. En arbetsgrupp med representanter för Domstolsverket, hovrätter och tingsrätter arbetade under hösten fram ett förslag till ny reglering som kommer att skickas till departementet under våren 2024.

I verksamhetsstödet Vera gjordes omfattande ändringar som gällde aktörsuppgifterna. Ändringarna innebar att uppgifterna om varje aktör splittades i olika delar för att kunna hanteras på separata sätt. Ändringarna var efterfrågade av domstolar och för att möta nya bestämmelser i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) som skulle ha trätt i kraft den 1 oktober 2023. Under året lades mycket arbete ned på att lagstiftningen skulle upphävas, vilket Domstolsverket också fick gehör för. Trots att den nya lagstiftningen inte trädde i kraft så har den nya funktionaliteten i Vera varit till stor nytta för verksamheten.

DiBa

Under 2023 hanterades i DiBa i princip alla brottmålsdomar i tingsrätt. Vidareutvecklingen av systemet inriktades på att skapa en ny och mer läsbar pdf-avskrift av domen, vilket också infördes i slutet av året. Texterna i domen förbättrades samtidigt. Det gjordes också annan utveckling, bland annat infördes en möjlighet att förhandsgranska ett avgörande innan

domaren tagit ställning till alla yrkanden. Driftsäkerheten i DiBa var under året mycket hög. En säkerhetsanalys avseende DiBa genomfördes av en extern aktör. Analysen fokuserade främst på signeringsprocessen. Slutsatsen från denna analys är att signeringsprocessen har en exceptionellt hög säkerhet.

Nytt verksamhetsstöd för Rättshjälpsmyndigheten

Det pågår sedan några år tillbaka en utveckling av ett nytt verksamhetsstöd, Rosa. Det nya verksamhetsstödet är ett led i en ökad digitalisering av Rättshjälpsmyndighetens handläggning av domstolsbeslutade rättshjälpsärenden samt egna beslut om rättshjälp och nedsättning av rådgivningsavgifter.

Med hjälp av det nya verksamhetsstödet kommer Rättshjälpsmyndigheten få ett förbättrat och helt digitalt stöd för handläggning, avräkning och kommunikationen i ärendena. Domstolarnas uppgifter behöver inte längre registreras av Rättshjälpsmyndigheten utan överförs automatiskt till Rosa från domstolarnas verksamhetsstöd. Det nya verksamhetsstödet kommer realiseras stegvis under 2024.

Förstudie om hantering av hemliga tvångsmedel

Ärenden om hemliga tvångsmedel läggs på grund av sin karaktär inte in i det allmänna diariet (enligt undantag i offentlighets- och sekretesslag (2009:400) och offentlighets- och sekretessförordning (2009:641)). Ärendena hanteras helt utanför domstolarnas verksamhetsstöd Vera och DiBa, mestadels manuellt i pappersform.

Domstolsverket beslutade under våren 2023 att inleda en förstudie om hanteringen av hemliga tvångsmedel. I förstudien ingick representanter från såväl tingsrätt som hovrätt. Inom ramen för förstudien skedde även samverkan med Åklagarmyndigheten, Polismyndigheten och Tullverket.

Förstudiens huvudsakliga syfte var att se över och få en samlad bild av hur domstolarnas hantering av ärenden om hemliga tvångsmedel går till och hur hanteringen skulle kunna göras mer effektiv, enhetlig, digitaliserad samt synliggjord i statistiken.

Förstudien slutfördes i november 2023, genom att det togs fram en rapport med förslag till fortsatt arbete. Ett realiseringsuppdrag har beslutats och kommer att genomföras under 2024–2025. En digital lösning ska föreslås, men inte genomföras i det uppdraget.

Snabbförfarande i brottmål

ÅTERRAPPORTERINGSKRAV OCH UPPGIFT 1 D § DOMSTOLSVERKETS INSTRUKTION

- Domstolsverket ska redovisa hur införandet av ett permanent snabbförfarande i brottmål (snabbare lagföring) fortskrider.
- Uppgift 1 d § Snabbförfarande

Under 2023 gick snabbförfarandet i brottmål från att vara en försöksverksamhet till att vara en permanent del av ordinarie lagstiftning. Efter ett successivt införande under året hanterar nu alla tingsrätter i landet snabbspårsmål. Statistik över dessa mål följs löpande. Snabbförfarande i brottmål har fått positiva effekter på omloppstiderna, läs mer om detta i avsnittet om *Tingsrätter*.

På regeringens uppdrag pågår även en försöksverksamhet med ett snabbförfarande i brottmål för lagöverträdare under 18 år, det s.k. ungdomsspåret. Försöksverksamheten genomförs av Polismyndigheten, Åklagarmyndigheten, Rättsmedicinalverket, Kriminalvården och Domstolsverket tillsammans med ett antal tingsrätter. Polismyndigheten är samordnande myndighet. Även kommuner som har samtyckt till att på försök arbeta med ökad samverkan mellan Polismyndigheten och Socialtjänsten deltar. Försöksverksamheten pågår i hela Polisregion Stockholm och syftet är att skapa förutsättningar för att längre fram kunna övergå till en permanent verksamhet. Myndigheterna har lämnat in en gemensam framställan till regeringen om en utvidgning till fler polisregioner och en förlängning till slutet av 2026. I nuläget finns beslut om att verksamheten ska pågå fram till den 31 december 2024. Uppdraget har inte inneburit några förändringar i arbetssätt hos tingsrätterna, som redan har korta frister för mål med unga tilltalade.

Innovation och AI

Under året fortsatte arbetet med innovation och lösningar baserade på AI-teknik. Målet är att effektivisera och utveckla verksamheten inom Sveriges Domstolar med hjälp av ny teknik och nya arbetssätt. Grunden för utvecklings- och innovationsarbetet är förtroendet för domstolarna och rättssäkerheten. Innovation handlar om att införa nya idéer, metoder eller teknik för att förnya organisationen. För att nå framgång med innovationsarbetet krävs engagemang från alla nivåer och en öppenhet för förändring och utveckling.

De flesta innovations- och utvecklingsinsatserna drivs och genomförs av Domstolsverket och en eller flera domstolar tillsammans. Samverkan sker också med andra myndigheter i rättskedjan och inom eSam.

Många idéer kommer direkt från verksamheten, från medarbetare som har idéer om hur deras jobb kan göras bättre. Domstolsverket har skapat strukturer för att utforska idéer och en del av dessa idéer blir innovationsuppdrag som testas lite mer omfattande i tätt samarbete med domstolarna, leverantörer, forskare och andra myndigheter.

Under året fortsatte utvecklingen av en applikation för översättning till olika språk. Innovationen är sedan oktober 2022 i produktion på Högsta domstolen och Högsta förvaltningsdomstolen. Den är användbar vid mål som måste översättas, exempelvis mål som rör mänskliga rättigheter men även för andra typer av prejudikat.

En applikation för anonymisering är under slutfasen och lanseras på domstolar och nämnder under kommande år. Det är en applikation för maskning och anonymisering av olika typer av handlingar. En mycket

tidssparande applikation som med hjälp av AI gör den tidsödande och enformiga delen av att maskera handlingar snabbt och enkelt.

En lösning för automatisk transkribering och tolkning har också utforskats. Det handlar dels om att kunna transkribera det som sägs under domstolsförhandlingen för att sedan kunna få materialet i en strukturerad form och kunna skriva en dom snabbare, dels om att det underlättar för protokollföraren vid en domstolsförhandling. Den andra delen handlar om att med hjälp av en AI-tolk kunna kommunicera med parter i till exempel reception, i telefonsamtal samt under förberedelse i mål eller en domstolsförhandling. Någon planerad tidplan för denna applikation finns inte, utan den har i stället lyfts inom eSam som en myndighetsgemensam utvecklingsinsats.

Stärkt förtroende och ökad trygghet

Målbeskrivning	Prioriterat arbete
De som kommer i kontakt med domstolen får ett bemötande som stärker deras förtroende för rättsprocessen. Alla känner sig trygga i domstolens lokaler. Vår kommunikation är enhetlig och lättillgänglig.	<ul style="list-style-type: none"> • Arbeta för en hög säkerhetsnivå på alla domstolar • Utveckla och förenkla kontaktytorna med domstolen • Använda klarspråk och öka enhetlighet i domar och beslut samt i vår externa kommunikation

Förtroendet för Sveriges Domstolar påverkas av behov, krav och förväntningar från allmänhet och brukare. Dessa förändras över tid, och Sveriges Domstolar arbetar på olika sätt och i hela verksamheten för att förstå och svara upp mot dem.

Bemötande, förtroende och säkerhet är områden som får allt större fokus i verksamheten. Den som kommer till domstolen ska känna sig säker och trygg, och även uppleva att den blir bemött på ett korrekt sätt. Lokalerna ska vara säkra, men också tillgängliga för alla.

Domar och beslut ska vara lättillgängliga och förstås av dem som får dem och det ska vara lätt att komma i kontakt med domstolen.

Förtroendearbete

Domstolsverket ger ett omfattande stöd och en rad utbildningar inom ramen för förtroendearbetet. Nedan listas några exempel.

Webbplatsen domstol.se ger stöd och service till parter och vittnen, som i allt högre grad förväntar sig kunna interagera digitalt med Sveriges Domstolar genom enkla och tillgängliga digitala tjänster och gränssnitt. Under året förbättrades form, innehåll och e-tjänster på domstol.se för att bli mer lättlästa, pedagogiska, sökbara, säkra och tillgängliga. En användarundersökning genomfördes under 2023, vars resultat bidrog till att fortsätta utvecklingen av en webbplats som allmänhet och brukare upplever som trovärdig och användbar.

Domstolsverket fortsatte också att erbjuda stöd till domstolarna och nämnderna i arbetet med förtroendefrågor, bland annat genom metodstöd för att hämta in synpunkter från parter och vittnen samt professionella aktörer om hur de upplever bemötande, trygghet, service och information.

Vidare togs en ny utbildning, ”Systematiskt kvalitetsarbete med förtroendefrågor, tema jämställdhet och inkludering” fram. Frågor om bemötande lyftes också i olika sammanhang inom ett stort antal utbildningar för olika personalgrupper. Frågorna integreras ofta i undervisningen inom olika ämnesområden, till exempel inom migrationsrätt och straffrätt, och finns även med i baskursen för nyanställda.

Inom vittnesstödsverksamheten hölls regelbundna möten och kontakter under året mellan Brottsoffermyndigheten, Brottsofferjouren Sverige och Domstolsverket i vittnes- och brottofferstödsrelaterade frågor. Arbetet med att stötta domstolarna med vittnesstödsverksamheten fortgick under året.

Mer information om förtroendearbetet återfinns i det tidigare avsnittet *Domstolen i samhället*.

Säkerhetsarbete

Under 2023 ökade antalet domstolar som genomför fast säkerhetskontroll, d.v.s. daglig säkerhetskontroll som omfattar alla besökare till domstolen. I slutet av året var det 55 domstolar som omfattades av sådan kontroll. I denna siffra ingår även de domstolar som är samlokaliserade med en tingsrätt som fattat beslut om fast säkerhetskontroll. Erfarenheter visar att domstolar som, i samråd med Polismyndigheten, fattat beslut om fast säkerhetskontroll fortsatt bedömer att det behovet finns vid de omprövningar av beslutet som görs enligt lag. Domstolsverket bedömer det som sannolikt att fasta säkerhetskontroller kommer att utökas till att omfatta fler domstolar. Detta kopplat till den samhällsutveckling som sker samt med hänsyn taget till Polisens kartläggning avseende särskilt utsatta områden, utsatta områden och riskområden. Fast säkerhetskontroll är en viktig del i arbetet som syftar till trygga och säkra domstolar för alla som vistas där.

Marcus Lindell, ordningsvakt, jobbar i säkerhetskontrollen vid Göta hovrätt. Foto Per Carlsson

Tabell 59 Antal domstolar som omfattas av fast säkerhetskontroll

	2021	2022	2023
Fast säkerhetskontroll	46	47	55
- varav med röntgenutrustning	30	35	40

Av de 55 domstolar som genomförde fast säkerhetskontroll var det 40 domstolar som även använde röntgenutrustning i säkerhetskontrollen. Röntgen kan vara ett komplement till den fasta säkerhetskontrollen och har tilldelats de domstolar som anmält behov samt har lokalmässiga förutsättningar och en organisation som kan hantera en säkerhetskontroll med metalldetektorbåge och röntgenutrustning. Domstolsverket bedömer att antalet domstolar med röntgen fortsatt kommer att öka och med detta följer också krav på särskild röntgenoperatörsutbildning för ordningsvakter samt återkommande kompetensprov.

Utöver de domstolar som genomförde fast säkerhetskontroll har 21 domstolar genomfört säkerhetskontroll under en begränsad period. Dessa säkerhetskontroller var kopplade till särskilda mål där en högre säkerhetsnivå krävdes och varierade i tidsomfång. Totalt genomförde dessa 21 domstolar säkerhetskontroll 388 dagar under 2023. Några av de domstolar som tidigare år genomfört säkerhetskontroll under en begränsad period har nu fått fast säkerhetskontroll.

Säkerhetskontrollerna, som till största delen bemannas av medarbetare med ordningsvaktsförordnande, men i vissa fall även inhyrda ordningsvakter, är resurskrävande. Ett sätt att optimera resurserna är att anställa egna ordningsvakter i stället för att hyra in. Dessa kan då arbeta med andra arbetsuppgifter vid tidpunkter då in- och utpassering sker i begränsad omfattning.

Flera säkerhetssystem inom Sveriges Domstolar uppgraderades under året, vilket höjt driftsäkerheten samt kvaliteten i dessa. Även kameraövervakningssystemen har uppgraderats samt kompletterats med ytterligare kameror och mikrofoner i förhandlingssalar som aktiveras vid överfallsalarm i salen.

Ytterligare fem röntgenmaskiner levererades som komplement i domstolarnas fasta säkerhetskontroller vilket innebär att ytterligare fem domstolar nu omfattas av fast säkerhetskontroll med röntgen jämfört med 2022.

Tabell 60 Antal medarbetare med ordningsvaktsförordnande

	2021	2022	2023
- kvinnor	54	54	63
- män	200	196	211
Totalt	254	250	274

Vid årets slut fanns det 274 medarbetare med ordningsvaktsförordnande inom Sveriges Domstolar, 63 kvinnor och 211 män. Det är en ökning med 24 medarbetare sedan samma tid föregående år.

Tabell 61 Incidentrapporter

	2021	2022	2023
Antal inrapporterade incidenter	749	657	863
- varav trakasserier	30	15	31
- varav hot	122	64	101
- varav våld	6	5	4
- varav övriga kategorier	590	573	727

Under 2023 mottog Domstolsverket 863 incidentrapporter jämfört med 2022 då antalet var 657. Rapporterna innehöll allt från mindre ordningsstörningar och stöder till allvarliga incidenter. Domstolarna rapporterade 31 trakasserier, 101 hot samt 4 fall av våld.

Under året genomfördes utbildningar på domstolar. Övning för domstolens krisledning genomfördes på 10 domstolar, säkerhetsövning för dömande personal genomfördes vid 14 tillfällen fördelat på 8 domstolar. Även utbildningar för ordningsvakter genomfördes.

För att möjliggöra tillfälle för dialog kring säkerhetsfrågor genomfördes under året säkerhetssamtal med 13 nytillträdna domstolschefer.

Domstolsverket var delaktiga i säkerhetsförberedelser inför utlandsuppdrag och försåg bland annat ett antal tjänsteresenärer med landinformation och genomförde hemkomstsamtal med de utsända som återvänt hem till Sverige efter avslutat utlandsuppdrag.

Förstärka säkerhetsarbetet

Regeringen beslutade den 29 juni 2023 att ge Domstolsverket i uppdrag att förstärka säkerhetsarbetet inom Sveriges Domstolar (Ju2023/01589).

Bakgrunden till regeringens beslut är att domstolsverksamheten, liksom övriga myndigheter inom rättsväsendet, ställs inför nya säkerhetsrelaterade utmaningar. Lagföringen av personer med koppling till bl.a. organiserad brottslighet, med hög förmåga att använda otillåten påverkan som verktyg, riskerar att öka utsattheten för de som arbetar i eller besöker domstolarna. Sådana risker kan även uppstå i andra typer av mål än brottmål. Det är angeläget att säkerhetsarbetet intensifieras i takt med samhällsutvecklingen och ligger steget före i syfte att upprätthålla en hög säkerhetsnivå i hela verksamheten.

I genomförandet av uppdraget fick samtliga domstolar möjlighet att besvara en enkät med frågor kopplat till utsatthet för trakasserier, hot och våld samt möjlighet att komma med förslag på säkerhetshöjande åtgärder. Även externa intressenter fick möjlighet att besvara frågor samt lämna synpunkter. Analysarbetet påbörjades och redovisning av uppdraget ska ske senast 1 mars 2024.

Informationssäkerhet

Information är en av de viktigaste tillgångarna för Sveriges Domstolars verksamhet. En effektiv och säker hantering av verksamhetens information är en grundläggande förutsättning för ett fungerande rättsväsende och säkerställer i en förlängning allmänhetens förtroende.

Som effekt av det förändrade säkerhetsläget drabbades Sveriges Domstolar, liksom flera andra svenska myndigheter, av ett ökat antal överbelastningsattacker under 2023 vilket medförde ökade insatser inom området.

Under 2023 genomfördes viktiga säkerhetshöjande åtgärder för ökad informationssäkerhet. Stora satsningar gjordes för att öka medvetenheten om säker hantering av information genom informationskampanjer, e-utbildningar och stödmaterial. Omvärldsbevakning var extra viktigt under året, vilket bland annat skedde genom ökat antal myndighetsgemensamma dialoger. Det var fortsatt fokus på molntjänstfrågor, säkerhetsgranskningar och säkerhetshöjande tekniska åtgärder. Utöver dessa åtgärder utfördes även uppföljande aktiviteter genom enkätundersökningar, strategiska nyckeltal samt mätningar av informationssäkerhetsarbetet.

Sveriges Domstolar arbetar systematiskt med informationssäkerhet utifrån ett lednings- och helhetsperspektiv för att möta en förändrad omvärld och ökade krav. Domstolsverket har huvudansvar för det riskbaserade och systematiska informationssäkerhetsarbetet.

Beredskapsmyndighet

UPPGIFT 1 C § ENLIGT DOMSTOLSVERKETS INSTRUKTION:

- Domstolsverket är beredskapsmyndighet enligt förordningen (2022:524) om statliga myndigheters beredskap.

Domstolsverket är sedan 1 oktober 2022 en av 60 beredskapsmyndigheter och ingår i beredskapssektorn ”Ordning och säkerhet” tillsammans med Polismyndigheten, Åklagarmyndigheten, Kriminalvården, Säkerhetspolisen, Kustbevakningen och Tullverket.

Under året deltog Domstolsverket i det gemensamma planeringsarbetet inom beredskapssektorn med löpande möten i olika konstellationer samt framtagande av inriktning med 10-årig plan och grunddokument som övergripande beskriver verksamheten inom sektorn. Under året redovisade också Domstolsverket myndighetens bedömning avseende det civila försvarets förmåga till Myndigheten för samhällsskydd och beredskap och Regeringskansliet.

Vidare startade Domstolsverkets beredskapsforum upp under året, i vilket samtliga avdelningar är representerade. Forumet syftar till att utbyta information och öka delaktigheten i beredskapsarbetet.

Lokalförsörjning

Lokalerna inom Sveriges Domstolar genomgår stora förändringar med omstrukturering, koncentration och alltmer skärpta krav på yteffektivisering och säkerhet. Det är också en stor utmaning att upprätthålla en hög nivå på lokalförsörjningen med alltmer stigande hyreskostnader, komplexa säkerhetskrav, demografiska förändringar samt omvärldsfaktorer som påverkar utformningen av domstolslokalerna.

Det övergripande målet är att tillhandahålla ändamålsenliga och kostnadseffektiva lokaler för Sveriges Domstolar.

För att uppnå yteffektivisering utformas domstolslokalerna vid nybyggnation och vid mer omfattande om- och tillbyggnation med en blandning av egna kontorsrum och öppna flexibla ytor. Det möjliggör även en större flexibilitet vid t.ex. framtida omorganisationer eller utökning av personalstyrkan. Ytor för arkiv, bibliotek, förvaring och arbetsplatser har minskats i samband med att lokalerna förbereds för ett digitalt arbetssätt. Lunch- och pausutrymmen utformas för att kunna nyttjas för andra aktiviteter som t.ex. stormöten.

Under året lades stor vikt vid planerings- och projekteringsarbeten för att på bästa sätt implementera yteffektiviseringar utan avkall på en god arbetsmiljö.

Underhållsbehov, krav på tillgänglighet och god arbetsmiljö samt säkerhetsfrågor är faktorer som föranleder lokalförändringar. Hög måltillströmning samt införande och uppdatering av säkerhets- och teknikinstallationer bidrar till ett utvidgat behov av ny-, om- och tillbyggnader.

Ett stort antal lokalprojekt med om-, till- och nybyggnationer ägde rum under 2023 och kommer att fortgå under de kommande åren. Stora nybyggnationer pågick för Norrköpings tingsrätt, Vänersborgs tingsrätt och Borås tingsrätt. Upphandling av lokalhyresavtal för Växjö tingsrätt och Förvaltningsrätten i Växjö genomfördes under året. Domstolsverket bedrev under året ett drygt 100-tal olika projekt på ett 40-tal domstolar fördelade över hela landet, att jämföra med året innan då ett 60-tal projekt bedrevs på ett 40-tal domstolar. Under 2023 slutfördes Malmödomstolarna (Malmö tingsrätt, Förvaltningsrätten i Malmö samt Hyres- och arrendenämnden i Malmö) vilket blev Nordens största arbetsplats för jurister samt nya lokaler till Göta hovrätt och Kammarrätten i Jönköping.

Införandet av fasta säkerhetskontroller på flera domstolar har bidragit till säkrare domstolslokaler och arbetet fortgår med att förse ytterligare ett antal domstolar med säkra entréer. För att möta ett ökat behov av säkerhetshöjande åtgärder utrustades flera domstolar med ett säkerhetsglas som skiljer åhörare från övriga deltagare i förhandlingssalen.

Utbyggnad av infrastrukturen för videokonferenssamtal förstärktes för att hantera stora volymer med samtidigt pågående samtal. Även säkerhetshöjande åtgärder rörande IT-säkerhet genomfördes.

Ett flertal säkerhetssystem byggdes ut och kompletterades med ny utrustning för kameraövervakning vid överfallslarm i förhandlingssalar.

Förankring kring lokalprojekt sker kontinuerligt med andra rättsvårdande myndigheter samt med organisationer för försvarare, nämndemän, tolkar och brottsofferstödjare.

Strategi för funktionshinderspolitiken

REGERINGSUPPDRAG:

- Domstolsverket har i uppdrag att följa upp funktionshinderspolitiken 2021–2031 utifrån det nationella målet för funktionshinderspolitiken.

Domstolsverket och 27 andra myndigheter har ett regeringsuppdrag och ska enligt "Strategi för systematisk uppföljning av funktionshinderspolitiken 2021–2031" särskilt följa upp och redovisa sitt arbete mot det nationella målet. Redovisningen fokuserar på Domstolsverkets arbete, men där det är möjligt beskrivs också tillgängligheten inom hela Sveriges Domstolar.

Domstolsverkets tre mål för arbetet för tillgänglighet och delaktighet utgår från det nationella målet för funktionshinderspolitiken.

- Domstolsverket ger domstolar och nämnder rätt förutsättningar att driva en tillgänglig verksamhet för intressenter och medarbetare - oavsett funktionsförmåga.
- Domstolsverket är en inkluderande och tillgänglig arbetsplats för alla medarbetare - oavsett funktionsförmåga.
- Domstolsverket attraherar, rekryterar, utvecklar och behåller den bästa kompetensen - oavsett funktionsförmåga.

ÅRETS AKTIVITETER OCH ÅTGÄRDER

Funktionshinderspolitiken blev under året en del av det strukturerade verksamhetsplaneringsarbetet på myndigheten, och kan därmed planeras, följas upp och kopplas till Domstolsverkets mål.

Under året genomfördes också ett antal konkreta aktiviteter för att stärka tillgängligheten. Till exempel avslutades större renoveringar vid ett tiotal domstolar inom Sveriges Domstolar och sex domstolar fick helt nya lokaler. Detta innebar stora förbättringar av tillgängligheten för både anställda och besökare.

För att parter, ansökare och vittnen med funktionsnedsättningar på ett likvärdigt sätt ska kunna ta del av information och utföra ärenden digitalt gjordes förbättringar av den externa webbplatsen domstol.se och vissa e-tjänster, som till exempel betaltjänsten. För medarbetare ökade tillgängligheten i viss mån till intern kommunikation genom utveckling av Intranätet och filmade inslag på olika plattformar.

Domstolsverket kompletterade visst stöd till domstolarna med tillgängliga filmer som alternativ till text i olika typer av utbildningar och guider. Utbildningsmaterial för konkret tillgänglighetsarbete togs också fram, till exempel stöd i chefsutbildning och för arbete med webb och pressmeddelanden.

Under 2023 genomfördes också flera kompetenshöjande åtgärder. Många av Domstolsverkets medarbetare deltog i grundläggande digitala utbildningar i funktionshinderfrågor samt i inspirations- och inlevelseworkshoppar. Vissa enskilda medarbetare utvecklade också sin kompetens inom olika specialistområden.

Att involvera funktionsrättsrörelserna är viktigt för att göra verklighet av funktionshinderspolitiken. Under året arbetades en ny överenskommelse fram om samverkan mellan funktionsrättsorganisationer och Domstolsverket, Brottsoffermyndigheten, Kriminalvården, Polismyndigheten och Åklagarmyndigheten. Årliga möten har planerats med nystart 2024.

Den attraktiva arbetsplatsen

Målbeskrivning	Prioriterat arbete
Vi attraherar, utvecklar och behåller den bästa kompetensen. Medarbetare och chefer är engagerade och goda förebilder för verksamheten. Arbetsmiljön är anpassad för verksamheten och det moderna arbetslivet.	<ul style="list-style-type: none"> • Utveckla ledarskapet och förutsättningarna för detta • Utveckla medarbetarskapet • Utveckla arbetsmiljön • Ha en långsiktig och stabil kompetensförsörjning

Utveckling av ledarskap, medarbetarskap och arbetsmiljö ingår i Sveriges Domstolars kompetensförsörjningsstrategi och är viktiga delar för att vara en attraktiv arbetsplats.

Resultatet i den senaste medarbetarundersökningen visade att medarbetare och chefer inom Sveriges Domstolar överlag är nöjda med sin arbetsplats, men att det finns utrymme för utveckling och förbättringar.

En av de viktigaste utmaningarna för Sveriges Domstolar är att skapa en långsiktig och stabil kompetensförsörjning för att säkerställa att det finns tillgång till rätt kompetens inom samtliga yrkeskategorier. Domstolsverket arbetade, tillsammans med domstolarna, med olika strategier och åtgärder för att säkra kompetensförsörjningen och för att Sveriges Domstolar ska erbjuda attraktiva arbetsplatser. Arbetet i dessa delar beskrivs närmare nedan.

Kompetensförsörjning

REDOVISNING ENLIGT FÅB 3 KAP 3 §:

- Redovisa de åtgärder som har vidtagits i syfte att säkerställa att kompetens finns för att fullgöra de uppgifter som avses i 1§ första stycket. I redovisningen ska det ingå en bedömning av hur de vidtagna åtgärderna sammantaget har bidragit till fullgörandet av dessa uppgifter.

Med kompetensförsörjning menas att Sveriges Domstolar ska kunna attrahera, rekrytera, motivera och engagera medarbetare med rätt kompetens för att bedriva en effektiv verksamhet och nå verksamhetens mål. Det innebär att den rekryteringsprocess som används ska vara bra och kvalitativ samt ge medarbetarna möjlighet att utvecklas både i sina arbetsuppgifter och i sin yrkesroll. Kompetensförsörjningen innebär även att växla kompetens hos medarbetare vars arbetsuppgifter kommer att förändras eller upphöra. Den gemensamma kompetensförsörjningsstrategin är riktmärke i dessa frågor.

Sveriges Domstolar består av myndigheter med olika storlek, i olika geografiska lägen och med olika utmaningar och förutsättningar. Det innebär att arbetet med att kompetensförsörja verksamheten behöver ske både genom gemensamma insatser och i form av lokala aktiviteter.

Sveriges Domstolar berördes under året ett ökat hot från insidan, något som fick påverkan på arbetet med säkerhet vid rekrytering. Detta kommer det också att vara ett ökat fokus på under kommande år för att utveckla arbetet med rekrytering av personal.

Sammantaget är arbetet med en god och långsiktig kompetensförsörjning prioriterat inom Sveriges Domstolar och det bedrevs en stor variation av aktiviteter och åtgärder såväl lokalt på olika domstolar och nämnder som i Domstolsverkets regi. Bedömningen är att i det stora hela var kompetensförsörjningen tillfredsställande under året, men det finns fortsatta utmaningar med att säkerställa både den kort- och långsiktiga försörjningen av domare såväl som för andra personalkategorier. Personalomsättningen var hög för vissa personalkategorier även om den totalt sett minskade något jämfört med förra året, se tabell 65, vilket är en utmaning för många domstolar.

Effekterna av pågående insatser är inte omedelbara och när det gäller kompetensförsörjning av domare förutsätter det ett samarbete mellan domstolarna, Domstolsverket och Domarnämnden, vilka har gemensamt ansvar i dessa frågor. Förhoppningen är att resultat ska synas inom de kommande åren.

KOMPETENSFÖRSÖRJNINGSPLAN

I regleringsbrevet för budgetåret 2023 fick Domstolsverket i uppdrag att ta fram en kompetensförsörjningsplan. Regeringsuppdraget redovisades till Justitiedepartementet den 1 september 2023.

På landets domstolar arbetar flera olika yrkeskategorier. Kompetensförsörjningsplanen tar särskilt sikte på frågor som rör domarförsörjningen samt rekryteringen av notarier och fiskaler. Därutöver omfattar planen domstolshandläggare, föredragande jurister och beredningsjurister.

Kompetensförsörjningsplanen innehåller bland annat en redogörelse för nuläget avseende antalet domare inom Sveriges Domstolar, omständigheter som påverkar behovet av nyrekryteringar och rekryteringsläget samt en prognos för hur många ordinarie domare som behöver ersättningsrekryteras de kommande åren för att behålla den nuvarande dimensioneringen. I kompetensförsörjningsplanen finns också en beskrivning av olika åtgärder (genomförda, pågående och kommande) som syftar till att trygga domarförsörjningen och öka attraktiviteten för domaryrket. Det är fråga om allt från konkreta förslag på processrättsliga reformer till att belysa chef- och ledarskapets betydelse för kompetensförsörjningen och åtgärder som syftar till att chef- och ledarskap utövas i enlighet med Sveriges Domstolars chefspolicy. De olika åtgärderna härrör från en gemensam handlingsplan för att trygga domarförsörjningen som Domstolsverket tagit fram tillsammans med samtliga domstolschefer.

DOMARFÖRSÖRJNING

Arbetet med att trygga domarförsörjningen var fortsatt högt prioriterad och det pågår flera aktiviteter för att Sveriges Domstolar ska attrahera och behålla de skickligaste och för domaryrket mest lämpade juristerna.

Av grundläggande betydelse för domarförsörjningen är att domaryrket är attraktivt såväl avseende arbetsuppgifter som domarnas arbetsvillkor, lön och andra förmåner. I början av året lämnade Domstolsverket in två promemorior med förslag på processrättsliga reformer till regeringen, en för allmän domstol och en för allmän förvaltningsdomstol. Det är fråga om reformer som underlättar domstolarnas verksamhet och på olika sätt främjar en mer ändamålsenlig handläggning i domstol. Förslagen, som tagits fram av två arbetsgrupper bestående av ett antal ordinarie domare, bereds nu inom Justitiedepartementet. Under året inleddes vidare ett arbete med att kartlägga och analysera skillnader mellan rådande lönestrukturer inom Sveriges Domstolar.

Under hösten anordnade Domstolsverket ett erfarenhetsutbyte mellan domstolschefer från några domstolar som på olika sätt arbetat med att se över och utveckla den inre organisationen på domstolarna, bland annat med målsättningen att göra domarrollen mer attraktiv. Domstolscheferna som ingick i erfarenhetsutbytet kom från domstolar av olika slag, storlek och geografisk placering. Trots olika organisatoriska förutsättningar enades domstolscheferna om nio olika framgångsfaktorer som de ansåg vara särskilt viktiga för att leda mot en attraktiv arbetsplats. Resultatet av erfarenhetsutbytet presenterades på Sveriges Domstolars Chefsdagar, som ägnades åt att diskutera chef- och ledarskapets betydelse för kompetensförsörjningen och en attraktiv arbetsplats.

Allt fler underrätter har utbildningsplatser för fiskaler, vilket bedöms gynna rekryteringen av domare till domstolar utanför storstadsregionerna. Hösten 2022 utökades antalet utbildningsplatser för fiskaler med 25 platser. Överrätterna rekryterade för att kunna tillsätta fiskalsplatserna, men samtliga ordinarie utbildningsplatser har ännu inte kunnat bemannas.

Under 2023 fortsatte antalet notarieanställningar att öka. Jämfört med 2022 ökade antalet notarieanställningar med cirka tio procent. Söktrycket fortsatte att sjunka ytterligare under första halvan av året men vände sedan uppåt under den senare delen av året. Det skeva förhållandet mellan antalet notarieanställningar i förhållande till antalet ansökningar ledde till att 19 notarieanställningar vid 14 olika domstolar inte kunde tillsättas. Fem notarieanställningar vid fyra domstolar var vakanta eftersom de som hade sökt anställning vid domstolarna hade fått notarieanställning vid en annan domstol som de hade rangordnat högre. Fjorton notarieanställningar vid tolv domstolar var vakanta eftersom de som hade sökt och fått notarieanställning vid de aktuella domstolarna sa upp sig före tillträdet.

För att öka och bredda rekryteringsunderlaget till ordinarie domaranställningar finansierar Domstolsverket sedan 2020 adjungerade råd som under ett år tjänstgör i överrätt och underrätt. Sedan hösten 2022 omfattar finansieringen sammanlagt 20 adjungerade råd per år. Under våren 2023 gjordes en uppföljning av anställningsformen och det övergripande syftet var att se om denna typ av domarmeritering bidrar till att öka rekryteringsunderlaget för domaranställningar. Sammanfattningsvis visade uppföljningen att anställningsformen adjungerat råd skapar bättre förutsättningar för jurister som inte har gått den särskilda domarutbildningen att få anställning som ordinarie domare. Uppföljningen omfattade 21 adjungerade råd

som hade tjänstgjort vid 23 olika domstolar under perioden 2020 – 2022. Vid tidpunkten för uppföljningen hade 9 av de 18 personer som fullföljde adjunktionen fått anställning som ordinarie domare. I genomsnitt tog det knappt 8,5 månader efter avslutad adjunktion till utnämning och medianen var 6,5 månader.

UPPGIFT 1 B § ENLIGT DOMSTOLSVERKETS INSTRUKTION:

- Domstolsverket ska anmäla till Domarnämnden när det finns en ledig anställning som ordinarie domare eller som hyresråd i hyresnämnd som behöver tillsättas. Förordning (2010:1810).

Tabell 62 Antal anmälningar till Domarnämnden

	2021	2022	2023
Antal anmälningar	116	133	131
Antal lediga anställningar	181	239	221
Antal utnämningar*	135	207	186
- kvinnor	81	123	101
- män	54	84	85
Varav antal chefsutnämningar	24	25	35
- kvinnor	15	11	12
- män	9	14	23

* Vid årsredovisningens upprättande hade det ännu inte skett någon utnämning i ärendet lagman Stockholms tingsrätt, dnr 106-2023.

För att mål och ärenden ska kunna avgöras med bibehållen hög kvalitet har Sveriges Domstolar under de senaste åren tilldelats resursförstärkningar. Till följd härav kunde Sveriges Domstolar under både 2022 och 2023 utöka bemanningen på vissa domstolar.

Antalet anmälningar om domaranställningar minskade marginellt jämfört med 2022 men låg fortfarande på en hög nivå i förhållande till tidigare år. I flera fall avsåg en anmälan flera anställningar. Sammantaget omfattade anmälningarna behov av att tillsätta 221 ordinarie domare eller hyresråd. Även detta var en minskning i förhållande till 2022 när sammantaget 239 lediga anställningar behövde tillsättas.

Jämfört med 2022 var det cirka tio procent färre utnämningar under 2023. Liksom under 2022 var antalet utnämningar färre än antalet lediga anställningar. Det var fortsatt utmanande att få kvalificerade sökande till anställningar vid samtliga domstolar. Antalet lediga anställningar som inte tillsattes ökade något under 2023. Genomsnitt antal sökande per anställning minskade från 2,7 år 2022 till 2,2 år 2023, motsvarande siffra var 2,6 år 2021.

FÖRSTÄRKNINGSTYRKAN

Förstärkningsstyrkan består av domare och handläggare som lånats ut från sin hemmadomstol för att täcka tillfälliga och ibland mer långvariga behov av extra arbetskraft hos landets domstolar. Förstärkningsstyrkans medarbetare utför arbete på plats eller på distans allt efter hur behov och förutsättningarna ser ut på domstolen. Arbetet innebär resor till domstolar över

hela landet. Antalet verksamma i Förstärkningsstyrkan uppgick i december 2023 till 38 personer, något färre än året innan då det var 40 personer.

Behov av Förstärkningsstyrkan uppstår av varierande skäl som till exempel vid långvarig sjukfrånvaro, vakanser och svårigheter att rekrytera personal, stor andel nyanställda i behov av utbildning eller handledning eller vid handläggning av stora mål. Under år 2023 har Förstärkningsstyrkan i varierande mån på olika sätt stöttat 60 domstolar. Förra året stöttades 55 domstolar.

Planering och prioritering av de gemensamma resurserna i Förstärkningsstyrkan görs regelbundet av Domstolsverket utifrån domstolarnas behov. Domstolsverket har under de senaste åren som en del i sin strategi för att trygga en framtida domarförsörjning i hela landet, haft en särskild satsning riktad mot nyblivna assessorer som vill tjänstgöra som domare i Förstärkningsstyrkan, vilket varit lyckosamt.

Eftersom Förstärkningsstyrkan i många fall täcker upp vid vakanser är det svårt att i statistiken se att insatserna ger direkta effekter i minskat antal mål i balans.

Ur ett kompetensförsörjningsperspektiv är förhoppningen att Förstärkningsstyrkan kan inverka positivt på attraktiviteten i domaryrket och även på handläggaryrket, samtidigt som assessorer kan meritiera sig och domare och handläggare kan bredda sin kompetens samtidigt som det finns en förstärkningsorganisation för landets domstolar.

ATTRAHERA OCH REKRYTERA

Under 2023 genomfördes flertalet aktiviteter inom området Attraktiv arbetsgivare. Arbetet syftar till att stötta myndigheterna inom Sveriges Domstolar i det långsiktiga arbetet med att attrahera, rekrytera, utveckla, behålla och avveckla medarbetare.

Domstolsverket samordnade under 2023 Sveriges Domstolars stora gemensamma satsning på arbetsmarknadsmässor för juriststudenter. Representeranter från ett 50-tal domstolar närvarade vid sju olika mässor mellan oktober och december. Målet var att väcka intresset för de olika karriärvägarna inom Sveriges Domstolar med budskap som ”Ditt uppdrag: Rättssäkerhet varje dag” och ”En framtid för dig? Döm själv!”.

Webbplatsen domstol.se har en central roll inom området och utgör ett nav i kommunikationen mellan olika kanaler i syfte att attrahera och rekrytera. Jobba hos oss-sidorna var under året välbesökta. Sidorna kompletterades med filmer där medarbetare i olika yrkesroller intervjuas. På webbplatsen skapades en landningssida med information om Sveriges Domstolars deltagande på arbetsmarknadsdagar för jurister.

Annonsering i sociala kanaler gav bra resultat. Under september månad annonserades medarbetarfilmerna i sociala medier och visades drygt 30 000 gånger av olika målgrupper.

Sveriges Domstolars ställning som en attraktiv arbetsgivare fortsätter att stärkas. Enligt Universums årliga undersökning är Sveriges Domstolar den

Sveriges Domstolar utsågs till "Most attractive employer" vid Universum Awards 2023. Foto Universum

mest attraktiva arbetsplatsen bland juriststudenter. I Universums undersökning bland seniora yrkesverksamma jurister bibehölls den tidigare fjärdeplaceringen och samtidigt klättrade Sveriges Domstolar från plats 12 till en femteplats bland juniora yrkesverksamma jurister.

Domstolsverket etablerade hösten 2022 en rekryteringsfunktion i syfte att bistå med stöd i rekryteringsarbetet åt mindre och mellanstora domstolar, men även för att bidra till ökad kompetens inom rekrytering. Under 2023 slutfördes cirka tjugo rekryteringar, fördelat på femton domstolar, exempelvis rekrytering av chefsadministratör, ordningsvakter och domstols-handläggare. Rekryteringsfunktionen kommer under 2024 att utvärderas i syfte att undersöka domstolarnas fortsatta behov och intresse.

Rekryteringsarbetet påverkades också av några incidenter där anställd personal genom sitt agerande visade sig utgöra ett hot från insidan. Detta medförde ett arbete med att stärka rutiner och mallar samt att öka kunskapen inom organisationen i att hantera säkerhetsfrågor vid rekrytering. Arbetet kommer att fortgå med olika aktiviteter under kommande år för att ytterligare öka kunskapen i organisationen och möjligheterna att bedöma kandidaters lämplighet för anställning inom Sveriges Domstolar.

UTVECKLA OCH BEHÅLLA

Sveriges Domstolar hade ett ökat fokus på chef- och ledarskapsfrågor under året, men jobbar ständigt också med medarbetarskaps- och arbetsmiljöfrågor. Alla dessa områden samverkar och är viktiga faktorer för att utveckla och behålla kompetens.

Under året pågick många utvecklingsaktiviteter och lokala stödinsatser på domstolar inom dessa områden. Flera domstolar efterfrågade den här typen av insatser i samband med medarbetarundersökningen som under

hösten genomfördes för hela Sveriges Domstolar. I undersökningen mäts arbetsklimat, medarbetarskap och ledarskap. Resultatet är en viktig del i arbetet med att utveckla verksamheten. I 2023 års medarbetarundersökning ökade området Medarbetarskap med två procentenheter, från 72 till 74 procent i nöjdhetsgrad, jämfört med förra mätningen som genomfördes år 2021. Området Ledarskap ökade med tre procentenheter, från 75 till 78 procent.

Det är angeläget för Sveriges Domstolar att behålla kvalificerade medarbetare. Medarbetare inom Sveriges Domstolar erbjuds en omfattande utbildningsverksamhet och goda möjligheter till kompetensutveckling, läs mer om detta i avsnittet om *Kompetensutveckling*.

Tabell 63 Andel anställda samt chefer fördelat på kön

	2021	2022	2023
Andel anställda kvinnor	71 %	71 %	71%
Andel anställda män	29 %	29 %	29%
Andel kvinnliga chefer	64 %	65 %	65%
Andel manliga chefer	36 %	35 %	35%
Andel kvinnliga myndighetschefer	47 %	47 %	42%
Andel manliga myndighetschefer	53 %	53 %	58%

I tabellen ovan redovisas andelen män och kvinnor av det totala antalet anställda, samt andelen kvinnor respektive män på chefsnivå. Andelen anställda kvinnor var 71 procent och män 29 procent vilket var oförändrat jämfört med både 2021 samt 2022. Även siffrorna för kvinnliga och manliga chefer var kvar på oförändrade nivåer jämfört med 2022. Störst förändring var det avseende myndighetschefer där andelen kvinnor minskade jämfört med andelen män.

Tabell 64 Andel anställda med utländsk bakgrund

	2021	2022	2023
Andel kvinnor	13 %	14 %	14%
Andel män	10 %	10 %	10%
Totalt	12 %	12 %	13%

I tabellen ovan redovisas andelen anställda som var utrikes födda eller inrikes födda med två utrikes födda föräldrar enligt Statistiska centralbyråns register över totalbefolkningen (RTB). Andelen anställda med utländsk bakgrund inom Sveriges Domstolar ökade jämfört med 2021 och 2022. Av de anställda var 13 procent utrikes födda eller hade två föräldrar som var utrikes födda.

Tabell 65 Personalomsättning

Extern personalsammansättning – tillsvidareanställda som lämnat Sveriges Domstolar

	2021	2022	2023
Ordinarie domare	4,2 %	5,1 %	4,5%
- kvinnor	2,9 %	4,6 %	4,9%
- män	5,9 %	5,8 %	3,9%
Icke ordinarie domare	10,8 %	9,0 %	8,9%
- kvinnor	10,9 %	8,9 %	7,8%
- män	10,6 %	9,2 %	11,3%
Föredragande/beredning	14,1 %	20,1 %	18,3%
- kvinnor	14,5 %	21,1 %	19,0%
- män	12,6 %	16,7 %	16,1%
Domstolshandläggare	10,0 %	15,6 %	15,0%
- kvinnor	9,9 %	15,6 %	15,2%
- män	10,4 %	15,4 %	13,4%
Administration	8,7 %	14,2 %	12,2%
- kvinnor	10,2 %	15,5 %	14,3%
- män	6,7 %	12,4 %	9,3%
Totalt	9,2 %	12,6 %	11,5%
- kvinnor	9,6 %	13,4 %	12,5%
- män	8,0 %	10,4 %	9,0%

Den totala personalomsättningen minskade jämfört med 2022 och landade på 11,5 procent. Efter pandemin ökade rörligheten på arbetsmarknaden, vilket ledde till att personalomsättningen ökade under 2022. Rörligheten mattades dock av under 2023, möjligtvis på grund av en svårare ekonomisk situation för många organisationer och företag som därför inte nyanställde personal i samma utsträckning, och att personalomsättningen därför minskade.

Inom samtliga personalkategorier minskade personalomsättningen på totalen. Störst minskning var det i kategorin Administration där minskningen var 2,0 procentenheter. Dock ökade personalomsättningen något bland kvinnliga ordinarie domare samt bland manliga icke ordinarie domare.

Precis som tidigare år var gruppen föredragande och beredningsjurister den personalkategorin med högst personalomsättning, 18,3 procent. En anledning är att detta är en attraktiv målgrupp för andra myndigheter och privata aktörer. Även gruppen domstolshandläggare uppvisade en hög personalomsättning jämfört med övriga personalkategorier. Som en åtgärd planerades och startades under året ett uppdrag med fokus på introduktion och handledning för domstolshandläggare som kommer att pågå under 2024 och 2025.

En ökad personalomsättning medför ökade kostnader samt produktionsbortfall varför det var positivt att den minskade på totalen jämfört med 2022.

Arbetsmiljö

ÅTERRAPPORTERINGSKRAV:

Domstolsverket ska redovisa:

- uppgift om de anställdas frånvaro på grund av sjukdom under räkenskapsåret (enligt FÅB 7 kap 3 §).
- uppgift ska också lämnas om den andel av sjukfrånvaron som avser frånvaro under en sammanhängande tid av 60 dagar eller mer, sjukfrånvaron för kvinnor respektive män samt sjukfrånvaron för anställda i åldrarna 29 år eller yngre, 30–49 år och 50 år eller äldre.

Varje myndighet inom Sveriges Domstolar ansvarar självständigt för sin arbetsmiljö och sitt arbetsmiljöarbete. Domstolsverket stödjer domstolarna i detta arbete. Stödet består bland annat av utbildningsinsatser för chefer med arbetsmiljöansvar samt information och verktyg i form av förslag till policys, riktlinjer och mallar för arbetsmiljö- och rehabiliteringsarbetet. Varje domstol har en HR-kontaktperson på Domstolsverket som får en fördjupad kunskap om domstolens verksamhet och kan därigenom ytterligare höja kvaliteten på stöd och service i arbetsmiljö- och andra HR-relaterade frågor.

Efterfrågan på lärarledda utbildningar inom arbetsmiljö var under året fortsatt god. Utfallet och utvärderingarna av dessa utbildningar var positiva.

Under året togs ett koncept gällande avlastningssamtal fram. Ett avlastningssamtal syftar till att hjälpa medarbetare som varit med om något tungt i arbetet och det leds av en kollega som utbildats i att leda denna form av samtal. Att erbjuda avlastningssamtal kan främja en god arbetsmiljö, god psykisk hälsa hos medarbetarna samt bidra till att vara en attraktiv arbetsgivare. På Sveriges Domstolars intranät finns information och stödmaterial vid införande av konceptet samt förslag på organisation och rutiner. Ett 15-tal domstolar och nämnder har hittills visat intresse för konceptet. Under 2024 kommer utbildning av samtalsledare genomföras.

Tabell 66 Nyckeltal sjukfrånvaro

	2021	2022	2023
Totalt sjukfrånvaro*	4,2 %	4,6 %	4,1 %
- kvinnor	5,0 %	5,4 %	4,9 %
- män	2,3 %	2,7 %	2,2 %
Andel långtidssjukfrånvaro**	49,5 %	43,2 %	42,5 %
- kvinnor	51,8 %	45,1 %	45,7 %
- män	37,7 %	34,6 %	26,3 %
Sjukfrånvaro* ≤ 29 år	2,9 %	3,4 %	2,8 %
- kvinnor	3,4 %	3,8 %	3,1 %
- män	1,8 %	2,1 %	1,9 %
Sjukfrånvaro* 30–49 år	4,4 %	4,6 %	4,3 %
- kvinnor	5,2 %	5,4 %	5,2 %
- män	2,4 %	2,7 %	2,3 %
Sjukfrånvaro* ≥ 50 år	4,6 %	5,1 %	4,4 %
- kvinnor	5,6 %	6,2 %	5,4 %
- män	2,5 %	2,9 %	2,3 %

*Sjukfrånvaro i procent av tillgänglig arbetstid.

**Långtidssjukfrånvaro, 60 kalenderdagar eller mer, i förhållande till total sjukfrånvaro.

Sjukfrånvaron inom Sveriges Domstolar minskade jämfört med föregående år. Den totala sjukfrånvaron var 4,1 procent av tillgänglig arbetstid. Den minskade för både kvinnor och män jämfört med föregående år. Kvinnorna var frånvarande 4,9 procent av tillgänglig tid, männen 2,2 procent.

Av den totala sjukfrånvaron stod den långa frånvaron (över 60 dagar) för 42,5 procent under 2023, vilket var en minskning jämfört med föregående år. Sjukfrånvaron i samtliga åldersgrupper minskade.

Sammanfattningsvis visade sjukfrånvarotalen vid årets slut en positiv utveckling. 2023 var det första året utan pandemi och förhoppningsvis kommer sjukfrånvaron stabiliseras alternativt fortsätta minska kommande år.

AVVECKLA OCH OMORIENTERA

Domstolsverket arbetar aktivt med att stödja domstolarna i omställnings- och avvecklingsärenden. De partsgemensamma omställningsmedlen som avsatts för dessa ändamål, användes i sin helhet under 2023 liksom de senaste åren. Framför allt användes medlen för att hjälpa medarbetare som av olika skäl haft behov att komma vidare i sin karriär till andra anställningar inom eller utanför Sveriges Domstolar. Erfarenheterna från både de medarbetare som omfattats av detta, från de fackliga företrädarna samt från berörda arbetsplatser är oftast positiva. Det är viktigt med professionellt genomförda omställningar, då de medarbetare som kommit vidare till andra anställningar kan bidra till att sprida en positiv bild av Sveriges Domstolar som arbetsgivare.

Under 2023 anmäldes fyra ärenden till Personalansvarsnämnden (PAN), året innan var det sex ärenden och åtta ärenden året dessförinnan. Av de ärenden som avgjordes 2023 var två disciplinärenden, ett avsåg åtalsanmälan och ett avsåg avsked. Genom några års aktivt arbete med omställning

har det utvecklats en praxis och det har blivit tydligare inom Sveriges Domstolar hur man kan hantera dessa frågor.

Jämställdhetsintegrering

Domstolsverket fortsatte under året att utveckla arbetet med jämställdhetsintegrering inom Sveriges Domstolar i syfte att bidra till att nå de jämställdhetspolitiska målen. Domstolsverket redovisar resultatet av arbetet med jämställdhetsintegrering med utgångspunkt i myndighetens inrapporterade inriktning för jämställdhet inom Sveriges Domstolar för perioden 2022–2025.

Inom Domstolsverket finns en samordningsgrupp vars syfte är att bistå Sveriges Domstolar med stöd och verktyg i jämställdhetsarbetet. Samordningsgruppen tog under året fram ett stödpaket med inspirationsmaterial och verktyg i form av filmer för arbetet med jämställdhetsintegrering samt material och övningar i syfte att stödja domstolarna och nämnderna i deras arbete. Detta underlag, tillsammans med övergripande information om jämställdhetsintegrering, publicerades på en för Sveriges Domstolar intern webbsida. Samordningsgruppen fortsatte också arbetet med att ta fram en utbildning för domstolarna och nämnderna. En analys av befintlig könsuppdelad statistik gjordes från medarbetarundersökningen 2023 på Domstolsverket.

Under året deltog Domstolsverket även i olika insatser hos domstolar som syftade till att kunskapshöja och utbyta erfarenheter i arbetet med jämställdhetsintegrering.

Kompetensutveckling

Kunskap och kompetens är centrala värden för verksamheten i Sveriges Domstolar. Det är därför angeläget att dessa värden bevaras och utvecklas. Domstolsverkets uppdrag genomsyras av att på olika sätt bidra till en god kompetensförsörjning. En viktig beståndsdel i det uppdraget är den kompetensutveckling som erbjuds domstolarna inom såväl juridiska som andra områden.

Det är också angeläget att Sveriges Domstolar har goda förutsättningar att rekrytera och att behålla kvalificerade medarbetare. Den utbildning som erbjuds medarbetarna ska utgå från domstolarnas behov och främja de mål som har satts upp för dessa. Domstolsverket erbjuder genom sin omfattande utbildningsverksamhet medarbetare inom Sveriges Domstolar goda möjligheter till kompetensutveckling. Utbildningsinsatser sker både i Sverige och utomlands.

Erfarenheterna av distansundervisningen under pandemin tas tillvara i utbildningsverksamheten och utvecklingen av s.k. blandat lärande fortsätter. Med det senare menas utbildningar där olika undervisningsformer kombineras, till exempel utbildning i klassrum, på distans och e-utbildning. Vissa utbildningar, som under pandemin helt gavs på distans, har även fortsatt erbjudits på distans när det formatet efterfrågas och där det dessutom bedöms vara lämpligt. Förutsättningar för distansutbildning utvecklades

under året då Domstolsverket numera har studios för distansundervisning både i Jönköping och i sina utbildningslokaler i Stockholm.

DOMSTOLSAKADEMIN

Domstolsakademien är en självständig del av Domstolsverket och ansvarar för juridisk kompetensutveckling för domare, fiskaler, fördragande och beredningsjurister i dömande verksamhet i Sveriges Domstolar. Domstolsakademins rektor beslutar självständigt om utbildningarnas innehåll inom ramen för tilldelad budget. I strategiska frågor samråder rektor med rådet vid Domstolsakademien. Rådet består, förutom rektor, av åtta domstolschefer och tre externa ledamöter. Dessa ledamöter representerar Advokatsamfundet, Åklagarmyndigheten och universiteten. Domstolsakademins självständiga ställning borgar för att den utbildning som erbjuds domarna beslutas utifrån domstolarnas – och inte statsmakternas – intresse och behov. Totalt deltog cirka 3 400 medarbetare under 2023 i Domstolsakademins utbildningar, vilket är något fler jämfört med 2022 (3 000 medarbetare).

Domstolsakademien lanserade under året ett helt nytt utbildningskoncept i samarbete med Lunds universitet, Åklagarmyndigheten och Advokatsamfundet. Kursen ”Rättegångens dynamik – mötet mellan åklagare, försvarare och domare i brottmålsprocessen” behandlade tre olika ämnen i brottmålsprocessen utifrån de tre olika yrkeskategoriernas perspektiv. Genom kursen erbjöds kompetensutveckling och erfarenhetsutbyte för tolv domare, tolv åklagare och tolv försvarsadvokater som under två dagar leddes av ett lärarlag bestående av en domare, en åklagare och en försvarsadvokat samt en företrädare för universitetet. Syftet med utbildningen var att ge deltagarna ökad kunskap om de olika yrkeskategoriernas arbete och utmaningar, ökad förståelse för varandras yrkesroller samt ett givande erfarenhetsutbyte.

Genom det centrala kursutbudet, som främst riktar sig till ordinarie domare, genomförde Domstolsakademien under året ca 120 lärarledda kurstillfällen (95 tillfällen året innan) inom en rad ämnesområden som till exempel domarskap, straffrätt, familjerätt, mark- och miljö rätt, skatterätt, offentlig upphandling och socialförsäkringsrätt. Utöver utbudet av lärarledda kurser erbjöds även e-utbildningar.

Fiskalsutbildningen är ett obligatoriskt utbildningspaket som består av nio kurser. Fiskalskurserna är framtagna för att möta fiskalers och tf. assessors utbildningsbehov under den fyraåriga domarutbildningen. Domstolsakademien anordnade under 2023 totalt ca 60 kurstillfällen (61 tillfällen året innan) inom ramen för fiskalsutbildningen.

Domstolsakademien deltog även under året i internationella samarbeten för kompetensveckling inom EU och Norden. Den internationella verksamheten består bl.a. av att anordna utbytesverksamhet mellan domare från Sverige och andra europeiska länder samt att möjliggöra för svenska domare att delta i internationella seminarier.

ÖVRIG CENTRALT ANORDNAD UTBILDNING

Utöver de juridiska utbildningarna som ges av Domstolsakademien anordnar Domstolsverket utbildningar för i stort sett samtliga yrkeskategorier inklusive utbildning för notarier. Förutom notarieutbildningarna

genomfördes inom det centrala kursutbudet totalt 185 lärarledda kurstillfällen under året varav totalt ca 30 kurstillfällen på distans. Motsvarande siffror för 2022 var totalt ca 220 respektive totalt ca 40. Minskningen av antalet lärarledda tillfällen jämfört med 2022 berodde bland annat på att det under 2022 gavs central lärarledd utbildning i stor omfattning kopplad till införandet av digitalisering av brottsmålshantering (DiBa) vilket inte har erbjudits under 2023.

Utbildningar erbjöds inom områden som administration, arkivering, chef- och ledarskap, ekonomi, handledarskap, handläggning av olika måltyp-er för domstolshandläggare, IT och teknik, media och bemötande, offentlig upphandling, projektledning, säkerhet samt målhanteringssystemet Vera.

Notarieutbildningen är ett obligatoriskt utbildningspaket utformat för att möta notariers utbildningsbehov under olika delar av notariatjänstgöringen. Den består av tre kurser för notarier i allmän domstol och fem kurser för notarier i allmän förvaltningsdomstol. Under 2023 genomfördes totalt ca 100 lärarledda kurstillfällen för notarier varav totalt 2 kurstillfällen på distans. Motsvarande siffror var totalt 95 respektive totalt 22 för 2022. Noterbart är att domstolarna under hösten tog ansvar för att genomföra den tidigare centrala introduktionskursen vilket hade motsvarat 12 tillfällen.

Totalt deltog ca 4 600 medarbetare jämfört med ca 7 750 medarbetare 2022 i ovanstående kurser. Det lägre antalet medarbetare som deltagit i kurserna beror på att distansutbildningar med många deltagare som exempelvis Förtroendagarna och andra tematiska webinarier inte erbjudits under 2023.

Inriktningen för lärandet i Sveriges Domstolar är att blanda lärandet genom såväl förberedande som efterföljande moment till de lärarledda kurserna på plats och distans samt att ge utbildningar i den form som ger bäst effekt.

En hållbar organisation

Målbeskrivning

Vi har en långsiktigt säkrad ekonomi och en funktionell organisation. Vi har en väl utvecklad samverkan med gemensam planering, styrning och uppföljning. De gemensamma resurserna fördelas och används optimalt utifrån ett helhetsperspektiv. Vi bidrar till ett hållbart samhälle.

Prioriterat arbete

- Arbeta för en långsiktigt hållbar ekonomi
- Genomföra den strategiska inriktningen genom aktiv samverkan i styrning, planering och uppföljning
- Utarbeta stöd och former föreffektiv samverkan samt skapa regelverk som bättre stöder sådan samverkan
- Verka för att åstadkomma mer bärkraftiga domstolar

En hållbar organisation med långsiktiga ekonomiska förutsättningar och bärkraftiga domstolar är en förutsättning för att verksamheten ska fungera på ett bra sätt och kunna utvecklas över tid.

En väl utvecklad samverkan med gemensam planering, styrning och uppföljning inom Sveriges Domstolar möjliggörs med den gemensamma strategiska inriktningen och bidrar till en god resursanvändning. Dc-rådet har i uppdrag att ge råd till Domstolsverkets generaldirektör i strategiska frågor om inriktning och prioriteringar, samt frågor om strategier, planer och policy som avser Sveriges Domstolar.

Utvecklingen av budget- och verksamhetsdialogerna mellan domstolarna och Domstolsverket är en viktig del i arbetet med resursfördelningen och resursanvändningen men bidrar även med kvalificerat lednings- och organisationsstöd till domstolarna.

Myndighetssamarbetet om prognoser i rättskedjan skapar underlag om hur verksamhetsvolymerna i brottmålsprocessen förväntas utvecklas och är ett exempel på forum där Domstolsverket medverkar. Arbetet bidrar till en ökad förståelse för hur myndigheterna i processen utgör delar av en större helhet.

Ständiga förbättringar och effektiviseringar i verksamheten är också en förutsättning för att organisationen ska vara långsiktigt hållbar, vilket görs genom att utveckla nya eller förbättra befintliga stöd men också genom ständiga förbättringar i det dagliga arbetet vid varje myndighet.

En långsiktigt hållbar ekonomi

Domstolsverkets uppdrag som ansvarig myndighet för resursfördelningen inom Sveriges Domstolar förutsätter en löpande dialog med regeringen för att uppnå en långsiktighet i planeringsförutsättningarna för domstolarna. De senaste årens anslagsökningar har bidragit till detta vilket är mycket positivt. Samtidigt har inflation och höjda hyror medfört att inte alla nödvändiga satsningar på kärnverksamheten kunnat genomföras under året varför fortsatta resurstillskott kommer att behövas de kommande åren för att domstolarna ska kunna fortsätta att bedriva sin verksamhet rättssäkert och effektivt.

Nämndemannahantering

I förstudien Effektivare samverkan mellan domstolar har som ett av flera förslag föreslagits att vidare utreda förutsättningarna för en utökad samverkan av nämndemannahanteringen inom Sveriges Domstolar. Denna utredning genomfördes under 2022–2023 och resulterade i ett förslag om att införa en kansliorganisation där alla domstolar samverkar i nämndemannahanteringen. På så sätt skulle en mera enhetlig hantering åstadkommas, vilket Nämndemännens riksförbund efterfrågar, samt en bättre kvalitet och effektivitet i nämndemannahanteringen. Domstolarna ansåg emellertid att samarbete behöver bygga på frivillighet och att Domstolsverket ska jobba vidare med frågan om ett enhetligt arbetssätt i nämndemannahanteringen.

Byte av HR- och lönesystem

En ökad digitalisering av administrativa processer är en förutsättning för att säkerställa att verksamheten inom Sveriges Domstolar kan bedrivas effektivt och med hög kvalitet.

Som ett steg i detta driftsatta Domstolsverket i april 2023 ett nytt HR- och lönesystem för samtliga medarbetare inom Sveriges Domstolar. Arbetet med förvaltning och vidareutveckling av det nya systemet fortgick under 2023 och kommer fortgå under 2024. Utöver löpande förbättringsarbete kommer ytterligare upphandlad funktionalitet adderas i systemet för digitalt stöd i fler processer.

Projektet Nytt HR- och lönesystem för Sveriges Domstolar har drivits av Domstolsverket i samverkan med domstolarna. Målbilden var enhetliga processer och gemensamma arbetsätt som i ökad omfattning är digitaliserade och automatiserade. Detta möjliggör att HR- och löneadministrativa tjänster kan utföras med rätt kvalitet på ett tids- och kostnadseffektivt sätt för Sveriges Domstolar. Medarbetare och chefer ska uppleva ett ökat digitalt stöd som bidrar till effektivitet och attraktivitet.

Analys av kostnadsutvecklingen inom anslaget 1:11 Rättsliga biträden m.m.

ÅTERRAPPORTERINGSKRAV:

- Domstolsverket ska redovisa en analys av kostnadsutvecklingen inom anslaget 1.11 Rättsliga biträden m.m. Domstolsverket ska redovisa en analys över ersättningarna från anslaget 1.11 Rättsliga biträden m.m. under 2023 i jämförelse med utvecklingen från 2016 och framåt.

Domstolsverket har i uppdrag att analysera varför utgifterna för anslaget 1:11 ”Rättsliga biträden m.m.” ökat under flera år. Under perioden 2016–2023 ökade utgifterna med 1 017 mnkr (+37 %).

Att utgifterna för rättsliga biträden ökat sedan 2016 förklaras främst genom att timkostnadsnormen ökade från 1 323 kr till 1 531 kr (+16 %), ett ökat antal förordnanden (+25 %) samt av förändring av nedlagd tid för det genomsnittliga biträdet.

Tabell 67 Utfall (mnkr) och ökning (mnkr och %) för rättsliga biträden m.m. år 2016-2023

Domstolstyp	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Ökning (mnkr)	Ökning (%)
Tingsrätt	2 208	2 096	2 248	2 449	2 778	2 930	2 812	3 032	823	37 %
Hovrätt	268	263	275	256	265	359	330	347	79	29 %
Förvaltningsrätt	188	199	219	240	250	255	267	275	87	46 %
Kammarrätt	44	52	61	66	66	71	70	71	27	63 %
Rättshjälpsmyndigheten	21	21	28	31	26	28	20	10	-10	-51 %
Högsta domstolen	10	9	9	11	11	14	14	16	6	61 %
Övriga	10	8	10	10	11	13	13	14	5	50 %
Totalt	2 747	2 648	2 849	3 063	3 407	3 669	3 526	3 765	1 017	37 %

Ökningen kan framför allt härledas till tingsrätterna som ökat med 823 mnkr (+37 %) samt i viss mån förvaltningsrätterna och hovrätterna som ökat med 87 mnkr (+46 %) respektive 79 mnkr (+29 %). Övriga domstolstyper har haft en svagare påverkan.

Tabell 68 Utfall (mnkr) per roll rättsliga biträden m.m. år 2016-2023

Roll	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Ökning (mnkr)	Ökning (%)
Offentligt försvar	1 440	1 414	1 478	1 620	1 847	2 012	1 902	2 148	708	49,2 %
Målsägandebitråde	334	322	368	413	462	479	476	495	161	48,2 %
Offentligt biträde	206	222	257	284	297	302	311	322	117	56,7 %
Övriga	768	690	746	747	801	877	837	799	31	4,1 %
Totalt	2 747	2 648	2 849	3 063	3 407	3 669	3 526	3 765	1 017	37,0 %

Av de rättsliga biträdena är det offentlig försvarare, offentlig biträde och målsägandebitråde som står för de största utgifterna. Det är även dessa roller som haft den största både beloppsmässiga och procentuella utgiftsökningen under perioden. Utgifterna för offentlig försvarare ökade med 708 mnkr (+49 %), för målsägandebitråde med 161 mnkr (+48 %) och för offentlig biträde med 117 mnkr (+57 %). Utgifter för offentlig försvarare och målsägandebiträden drivs främst av brottmålsutvecklingen och utgifter för offentlig biträde drivs av psykiatri- och tvångsmål.

I samband med att Sveriges Domstolars årsredovisning lämnas kommer Domstolsverket också inkomma till Justitiedepartementet med en separat skrivelse som ytterligare beskriver anslagets utveckling mellan 2016 och 2023.

Systematiskt miljöarbete

Förbrukning av energi är Domstolsverkets i särklass största miljöpåverkan räknat på alla lokaler för Sveriges Domstolar. Energistrategin, som beslutades 2021 och gäller fram till 2030, följer uppställda krav på energiminskning. Därutöver är målet att totalt 4 000 m² solcellsarea ska monteras varje år och helt eller delvis nyttjas av Domstolsverkets hyrda fastigheter. Miljökrav vid inköp och upphandlingar ska i ökad utsträckning mätas och följas upp, som underlag till förbättringar.

Uppföljningen inom miljöområdet har blivit bättre då myndighetens certifierade miljöledningssystem har blivit en del av Domstolsverkets ordinarie verksamhetsplanering.

För att bidra till att uppfylla kraven gällande minskat resande genomfördes 2023 en kommunikationsinsats avseende Sveriges Domstolars gemensamma riktlinjer för tjänsteresor. Syftet var att medarbetarna ska få en ökad miljömedvetenhet och att tjänsteresor i så stor utsträckning som möjligt ska ersättas med video- eller telefonmöten.

Internationell verksamhet

ÅTERRAPPORTERINGSKRAV:

Domstolsverket ska redovisa:

- omfattningen av och kostnaderna för sin verksamhet inom internationell civil krishantering i enlighet med regleringsbrev för 2023 avseende anslag 1:1, utgiftsområde 7.
- sitt arbete gällande FN:s säkerhetsrådsresolutioner om kvinnor, fred och säkerhet med utgångspunkt från den nationella handlingsplanen på området.

Sveriges Domstolars internationella biståndsfinansierade verksamhet består av utvecklingssamarbete och fredsfrämjande/internationell civil krishantering som initieras och samordnas av Domstolsverket. Verksamhetens inriktning styrs av Sveriges utrikes-, säkerhets- och biståndspolitik. Inriktningen preciseras närmare i den strategi som Domstolsverkets generaldirektör har beslutat om för perioden 2021–2024. En expertbas har tillskapats med personal från Sveriges Domstolar som har kompetens för internationella uppdrag och insatser. Till den internationella verksamhet som Domstolsverket bedriver hör också bl.a. samordning av förfrågningar om internationella studiebesök samt sekunderingar till EU-domstolen och Europadomstolen.

Nedan beskrivs den internationella verksamheten under tre rubriker. Åtterrporteringskraven besvaras i det andra avsnittet nedan, Fredsfrämjande verksamhet.

Internationellt utvecklingssamarbete

Under året samarbetade Sveriges Domstolar med två länder i bilaterala utvecklingsprojekt med finansiering från Sida.

I Bosnien-Hercegovina har Domstolsverket ända sedan år 2017 bedrivit ett utvecklingssamarbete tillsammans med det Höga Rådet för domstols- och åklagarväsendet i Bosnien-Hercegovina (HJPC). I projektet deltar även den svenska Kronofogdemyndigheten i ett samarbete kring verkställighetsprocessen, som i Bosnien-Hercegovina hanteras i domstol. Det nuvarande projektet, ICEA III, inleddes hösten 2020 och är planerat att pågå till sommaren 2024. Domstolsverkets stöd är till att börja med inriktat på en effektivisering av den inre organisationen i de bosniska domstolarna, bland annat genom en ökad delegation av arbetsuppgifter. Det nya arbetssättet sattes i ett antal pilotdomstolar, där man kunde se förbättringar både när det gäller omloppstider och antalet inneliggande mål i balans. Under ICEA III-projektet har ytterligare tio bosniska domstolar, i samarbete med svenska systerdomstolar, implementerat det nya arbetssättet. Under våren besökte representanter för de svenska systerdomstolarna Bosnien-Hercegovina för ett avslutande seminarium med sina pilotdomstolar. Seminariet markerade slutet av pilotfasen av implementeringen av de nya

arbetsmetoderna och samtliga domstolar i landet ska nu börja tillämpa det. En handfull av de tidigare pilotdomstolarna har utsetts till mentorer och kommer att stödja andra domstolar i den fortsatta implementeringen. Inom ramen för projektet hölls vidare utbildning för framtida lärare i hur de ska undervisa bl.a. notarier i det nya arbetssättet. En tidigare etablerad arbetsgrupp fortsatte även att se över arbetsbeskrivningar, utbildning och villkor för de berörda grupperna domstolsanställda. ICEA III-projektet inrymmer också stöd till att reformera överklagandeprocessen i civilmål. Ett lagförslag till att införa prövningstillstånd för civilmål i överrätt syftar till att minska antalet mål i överrätt och därmed deras handläggningstider. Lagförslaget, som har utarbetats av en expertgrupp, godtogs av HJPC:s råd i början på året. Under våren och hösten hade HJPC och svenska experter ett antal rundabordsamtal med olika parter som är berörda av förslaget, som ministerier och advokatsamfund. Vidare fortgick jämställdhetsarbetet i projektet genom att landets alla domstolar och åklagarkamrar fortsatte rapportera sina individuellt utformade implementeringsplaner för sitt jämställdhetsarbete till HJPC. Vissa institutioner har fått ett extra stöd genom fördjupande workshops med HJPC och svenska experter. Slutligen inrymmer projektet ett arbete för att främja öppenhet och en mer proaktiv kommunikation med medborgarna via medierna. Under året presenterades en manual för detta arbete för ca 60 domstolschefer.

Domstolsverket driver sedan 2022 ett flerårigt samarbetsprojekt med Armenien, med syfte att stödja armeniska domare och domstolar att möta det armeniska samhällets nya förväntningar och därigenom öka allmänhetens förtroende för domstolsväsendet. Domstolsverket genomför projektet tillsammans med det armeniska Domstols- och åklagarakademin och det Höga Rådet för domstolsväsendet samt i samarbete med två armeniska pilotdomstolar. Projektet arbetar både med domstolsutveckling på institutionell nivå och med individuell kapacitetsutveckling. Under året har ett antal utbildningar utarbetats och genomförts i Armenien för armeniska domare och domarkandidater, med fokus på domarrollen samt bemötande av parter och brukare samt domsskrivning. Utbildningarna genomfördes gemensamt av svenska och armeniska experter inom ramen för Domstols- och åklagarakademin årliga utbildningsprogram. Parallellt stödjer projektet även utvecklandet av en e-lärandekurs inom dessa områden, som kommer att ingå i kursutbudet för armeniska domare framöver. En viktig del av projektet berör även domstolarnas öppenhet, transparens och kommunikation med media. Projektet har, i nära samarbete med det Höga Rådet för domstolsväsendet och efter möten och remissrundor med såväl domare som mediarepresentanter, tagit fram ett utkast till ny reglering för att förbättra regelverket för domstolarnas kommunikation och kontakter med media. Slutligen genomförde svenska experter workshops och diskussioner med pilotdomstolarna i syfte att starta upp bemötandearbetet på respektive domstol, och detta följdes upp genom anordnande av s.k. öppen domstolsdagar under hösten. Projektets första etapp kommer att avslutas i februari 2024 och nu förbereds planeringen för en potentiell andra etapp, som planeras för 2024–2026.

Fredsfrämjande verksamhet

Under året var sammanlagt åtta medarbetare från Sveriges Domstolar (fem kvinnor och tre män) utsända på längre fredsfrämjande uppdrag, alla inom ramen för insatser inom EU:s gemensamma säkerhets- och försvarspolitik.

Domstolsverket har sedan tidigare en manlig rådman utsänd till EU-kontoret i Kosovo. Han arbetar med att ge råd och stöd i den politiska processen och arbetar framför allt mot Kosovos Åklagarråd (KPC), men även med Riksåklagaren och med chefen för det Särskilda Åklagarkontoret (SPRK).

Domstolsverket sekunderade under året tre medarbetare som samtliga påbörjade sina tjänstgöringar i oktober 2023. Det rör sig om en kvinnlig tingsfiskal som sekunderats som expert i rättsstatsfrågor vid EU-delegationens kontor i Albanien. Hon arbetar bland annat med att bevaka, analysera och koordinera EU:s synpunkter på ny albansk lagstiftning. Därtill sekunderade Domstolsverket en kvinnlig hovrättsassessor till EU:s rättstödsinsats i Kosovo (EULEX Kosovo), där hon tjänstgör som rättsstatsrådgivare. Domstolsverket sekunderade även en kvinnlig rådman till EU:s polisinsats för den palestinska myndigheten (EUPOL COPPS), där hon tjänstgör som senior juridisk expert. Hennes tjänstgöring har präglats av konflikten som bröt ut strax innan hon påbörjade sin tjänstgöring varför hon har påbörjat sin tjänstgöring på distans från Sverige.

Slutligen avslutade fyra utsända sina tjänstgöringar under året: en kvinnlig tingsfiskal, som tjänstgjort som expert i rättsstatsfrågor vid EU-delegationens kontor i Albanien, en manlig hovrättsassessor, som tjänstgjort som juridisk och administrativ expert vid EUPOL COPPS, en kvinnlig hovrättsassessor, som tjänstgjort som rättsstatsrådgivare vid EULEX Kosovo, och en manlig rådman som sekunderats till EU:s rådgivande insats i Ukraina (EUAM Ukraina), där han hade huvudmannaskap i rådgivning rörande utformandet av straffrättslig och straffprocessrättslig lagstiftning.

Domstolsverket bidrar även med kompetens inom kortare fredsfrämjande insatser. Under våren 2023 genomförde Domstolsverket till exempel digitala utbildningsinsatser i samarbete med EUAM Ukraina gentemot den ukrainska nationella domarskolan, NSJ, på temat anti-diskriminering och gender. Under våren 2023 deltog medarbetare från Domstolsverket och domstolar vid det palestinska utbildningsorganets för domare och åklagare (PJI) årliga konferens. Under hösten 2023 bidrog Domstolsverket med kompetens i form av en e-lärandeexpert och en kompetensutvecklare i en FN-ledd genomlysning av PJI. Allt samarbete med PJI skedde i samråd med EUPOL COPPS.

I egenskap av medlem i utbildningsnätverket European Security & Defence College (ESDC) bidrog Domstolsverket även i år med lärare till en med tysk polis samarrangerad kurs för insatspersonal om förebyggande och utredning av könsbaserat och sexualiserat våld i konfliktområden.

Domstolsverket fortsatte arbetet med genomförande av FN:s säkerhetsrådsresolutioner om kvinnor, fred och säkerhet på flera olika sätt. Inför utsändandet ska medarbetarna genomföra Domstolsverkets e-utbildning om jämställdhetsintegrering. Domstolsverket ser dessutom till att de utsända har kunskap om gällande nationell handlingsplan för kvinnor, fred och

säkerhet¹. Experter i Sveriges Domstolars internationella expertbas har uppmuntrats att delta i utbildningar om jämställdhet samt att ta del av e-utbildning om jämställdhetsintegrering.

Den sammanlagda kostnaden för Domstolsverkets bidrag till internationell civil krishantering uppgick under året till omkring 6,6 mnkr, varav ca 1,1 mnkr avsåg insatsnära verksamhet och 1,2 mnkr avsåg förvaltningskostnader. Den sammanlagda kostnaden för internationell civil krishantering är lägre än beräknat, vilket dels beror på färre sekunderingar än planerat, dels på att det uppstått vissa förseningar avseende utsändandet av personal. Motsvarande siffror för 2022 var 9,4 mnkr, varav 0,8 mnkr avsåg insatsnära verksamhet och 1 mnkr avsåg förvaltningskostnader. Under 2021 uppgick kostnaderna till 7,9 mnkr varav 0,8 mnkr avsåg insatsnära verksamhet och 0,7 mnkr avsåg förvaltningskostnader.

Europadomstolen och EU-domstolen

Domstolsverket har under året återigen börjat sekundera medarbetare till Europadomstolen och EU-domstolen, efter ett avbrott i sekunderingsverksamheten under några år. I maj påbörjade en manlig tingsfiskal sin tjänstgöring vid Europadomstolen. Under året har han bland annat berett mål och skrivit förslag till domar och beslut. En kvinnlig förvaltningsrättsfiskal påbörjade i oktober sin tjänstgöring vid EU-domstolens direktorat för forskning och administration, där hon bland annat arbetar med frågor som har koppling till svensk rätt.

Studiebesök, nätverk och övrig samverkan

Domstolsverket ansvarar för samordning av förfrågningar om studiebesök till Sveriges Domstolar som kommer från annat land än land inom EU eller EES. Verket är även behjälpligt om det kommer mer omfattande förfrågningar från EU- och EES-länder. Intresset för att besöka Sveriges Domstolar är stort och antalet förfrågningar har ökat under åren.

Under året tog Sveriges Domstolar emot studiebesök från bl.a. Albanien, Australien, Bosnien-Hercegovina, Rumänien, Sydkorea, Ukraina och USA samt från FN:s specialrapportör för religions- och trosfrihet, Nazila Ghana. Temana för studiebesöken var skiftande, men återkommande inslag var effektiv målhantering, digitalisering, barnrättsfrågor och organisatoriska frågor. Stort intresse visades också för Domstolsverket som myndighet.

Domstolsverket bidrog även via Sveriges Domstolars internationella expertbas med föreläsare till seminarium anordnade av Polismyndigheten för länder från Västra Balkanregionen och Moldavien och till seminarium respektive forskningsintervjuer gällande Armenien och Kina anordnade av Raoul Wallenberg institutet för mänskliga rättigheter och humanitär rätt. Domstolsverket förmedlade även besök till andra instanser än Sveriges Domstolar.

¹ Den senaste nationella handlingsplanen gällde till och med 2020. Domstolsverket har dock följt samt varit delaktig i arbetet med att ta fram en ny nationell handlingsplan som ska gälla 2024–2028.

Domstolsverket deltar i en rad nätverk som rör internationell verksamhet. Övergripande frågor diskuterades under året i Fredsfrämjanderådet och mer detaljerade sakfrågor i olika undergrupper till rådet. Under året var Domstolsverket delaktig i arbetet med att ta fram Sveriges nya strategi för internationell civil krishantering och fredsfrämjande samt Sveriges nya handlingsplan för kvinnor, fred och säkerhet. Därtill bidrog Domstolsverket till arbetet med Sveriges nationella implementeringsplan för EU:s nya civila pakt avseende EU:s gemensamma säkerhets- och försvarspolitik. Domstolsverket har dessutom samrått och samverkat med Utrikesdepartementet och Justitiedepartementet, bland annat genom att delta vid CIVCOM-besöket på Ulfunda slott och vid CSDP Summer Forum. Domstolsverket deltog även i Myndighetsforum och i myndighetsnätverket för internationellt utvecklingssamarbete. Domstolsverket medverkade vidare på av Försvarsmakten anordnade Veterandagen där den internationella verksamheten visades upp. Samverkan i myndighetsnätverken utvärderas löpande och upplevelsen är överlag att samverkan är viktig och fungerar bra.

Ekonomisk översikt

Verksamhetens finansiering

Sveriges Domstolar finansieras i allt väsentligt av anslag (99,3 %). Det sker genom sju olika anslag inom fyra utgiftsområden. Totalt tilldelades Sveriges Domstolar 11 955 mnkr i anslag.

De totalt disponibla anslagsbeloppen uppgick till 12 086 mnkr, vilket var 360 mnkr högre än 2022. För de båda anslagen 1:5 ap.1 Sveriges Domstolar och 1:4 ap.1 Domstolsprövning i utlänningsmål blev det negativa utgående överföringsbelopp. Se vidare anslagsredovisningen i de finansiella delarna.

Verksamhetens intäkter och kostnader

Verksamhetens totala intäkter och kostnader fördelas per organisation. Varje domstol i respektive domstolsslåg har inte ekonomiskt ansvar för alla kostnader som är hänförliga till den enskilda domstolen. Domstolsverket har ansvar för de gemensamma kostnaderna och dessa fördelas inte per domstolsslåg utan redovisas som en del av Domstolsverket enligt Sveriges Domstolars beslutade ekonomimodell. Hyror, IT-tjänster, kompetensförsörjning och internationell verksamhet är exempel på sådana kostnader.

Tabell 69 Verksamhetens intäkter och kostnader per verksamhetsområde och år (tkr)

	2021	2022	2023
Tingsrätter			
Intäkter av anslag	2 713 903	2 769 005	2 933 976
Övriga intäkter	8 658	9 451	10 293
Kostnader	2 722 561	2 778 456	2 944 269
Hovrätter			
Intäkter av anslag	819 367	825 162	929 208
Övriga intäkter	1 590	1 883	2 094
Kostnader	820 957	827 045	931 302
Högsta domstolen			
Intäkter av anslag	106 497	114 618	117 277
Övriga intäkter	17	232	44
Kostnader	106 514	114 850	117 321
Förvaltningsrätter exkl. migration			
Intäkter av anslag	760 772	780 058	807 154
Övriga intäkter	2 920	2 005	2 445
Kostnader	763 692	782 063	809 599
Migrationsdomstolar			
Intäkter av anslag	501 582	436 693	499 932
Övriga intäkter	1 558	936	1 327
Kostnader	503 140	437 629	501 259
Kammarrätter exkl. migration			
Intäkter av anslag	316 921	331 017	336 078
Övriga intäkter	776	846	730
Kostnader	317 697	331 863	336 808

EKONOMISK ÖVERSIKT

	2021	2022	2023
Migrationsöverdomstolen			
Intäkter av anslag	90 697	80 841	82 531
Övriga intäkter	318	309	279
Kostnader	91 015	81 150	82 810
Högsta förvaltningsdomstolen			
Intäkter av anslag	91 879	93 665	99 254
Övriga intäkter	44	50	38
Kostnader	91 923	93 715	99 292
Hyres- och arrendenämnder			
Intäkter av anslag	86 605	86 887	92 322
Övriga intäkter	128	88	105
Kostnader	86 733	86 975	92 427
Rättshjälpsmyndigheten			
Intäkter av anslag	3 616	4 205	4 872
Övriga intäkter	0	0	0
Kostnader	3 616	4 205	4 872
Domstolsverket – gemensamt			
Intäkter av anslag	1 902 926	2 024 190	2 363 519
Övriga intäkter	22 946	35 884	41 601
Kostnader	1 925 872	2 060 074	2 405 120
SUMMA			
Intäkter av anslag	7 394 765	7 546 341	8 266 123
Övriga intäkter	38 956	51 684	58 956
Kostnader	7 433 721	7 598 025	8 325 079

Verksamhetens intäkter uppgick till 8 325 mnkr. Av dessa finansierades 8 266 mnkr genom anslag. Den resterande finansieringen, 59 mnkr, skedde genom viss utthyrning av lokaler och personal samt bidrag, till exempel från SIDA för att finansiera deltagande i internationella projekt.

Tabell 70 Verksamhetens kostnader (tkr)

	2021	2022	2023
Kostnader för personal	5 534 259	5 632 297	6 060 307
Kostnader för lokaler	1 004 889	1 078 040	1 270 378
Övriga driftkostnader	596 442	583 344	632 366
Finansiella kostnader	95	10 550	48 367
Avskrivningar och nedskrivningar	298 036	293 794	313 661
Summa	7 433 721	7 598 025	8 325 079

Verksamhetens kostnader uppgick till 8 325 mnkr under 2023, en ökning med 727 mnkr jämfört med 2022.

Kostnader för personal, som andelsmässigt är den största kostnaden för Sveriges Domstolar, ökade med 428 mnkr (7,6 %), vilket förklaras av löneökning samt ökning med cirka 183 årsarbetskrafter. I tingsrätt ökade årsarbetskrafterna med 96, i hovrätt respektive migrationsdomstolarna med 56 medan i förvaltningsrätterna exklusive migration minskade årsarbetskrafterna med 13. Försäkringspremien till Statens Pensionsverk (SPV) ökade med 89 mnkr (12 %).

Kostnader för lokaler ökade med 192 mnkr (17,8 %) vilket berodde på ökade hyreskostnader som i sin tur berodde på indexökningar, att nya lokaler togs i anspråk i Malmö, Jönköping och Hudiksvall samt dubbelhyror för dessa.

Övriga driftkostnader ökade med 49 mnkr. Förändringen förklaras av ökade kostnader för resor, interna kurser/konferenser, korttidsinvesteringar, IT-tjänster, datakommunikation, bevakningstjänster samt ett fåtal större ersättningar till parter i mål.

De finansiella kostnaderna ökade med 38 mnkr och berodde på ökade räntekostnader hos Riksgälden till följd av höjd räntenivå under året.

Avskrivningarna ökade med 20 mnkr mellan åren och berodde framför allt på att tidigare lokaler lämnats i Malmö, Jönköping och Hudiksvall samt investeringar i de nya byggnaderna.

Uppbörd och avgiftsbelagd verksamhet

REDOVISNING ENL FÅB 3 KAP 2 §:

- Om regeringen har beslutat en avgiftsbudget för verksamheten, ska myndigheten följa upp och kommentera väsentliga avvikelser.

Tabell 71 Uppbörd där intäkterna ej disponeras (tkr)

	2021	2022	2023	Budget 2023 enl reglering sbrev
Avgiftsbelagd verksamhet				
Ansökningsavgifter mark- och miljödomstolarna	12 038	13 555	18 291	14 000
Ansökningsavgifter övriga domstolar	116 987	114 819	125 249	115 000
Efterbevaknings- och tillsynsavgifter	21 391	24 656	20 036	23 000
Kungörandeavgifter	7 363	5 378	2 656	7 000
Summa	157 779	158 408	166 232	159 000
Övriga inkomster av statens verksamhet				
Återbetalning av rättshjälpsavgifter	3 944	3 444	2 263	4 000
Summa	161 723	161 852	168 495	163 000

Det samlade utfallet i den avgiftsbelagda verksamheten följer vad som kan förväntas. Ansökningsavgifterna var högre än budgeterat, vilket förklaras av fler stämningsansökningar än tidigare år, vilket sannolikt beror på konjunkturen. De minskade kungörandeavgifterna var en konsekvens av att avgiften för att kungöra i konkurser sänktes från 3 000 kr till 500 kr 1 juli 2021 och att det är en tidsmässig fördröjning innan konkursförvaltarna redovisar avgifterna. Detta sker först när konkurserna är avslutade.

Transfereringar

Transfereringar avser ersättning till offentlig försvarare och offentligt biträde m.fl. och påverkas av timkostnadsnormens utveckling, antalet förordnanden och debiterad tid per förordnande. Mellan 2022 och 2023 ökade timkostnadsnormen med 2,4 procent. Antalet förordnande avseende offentlig försvarare ökade med cirka 3 700 (4 %), och förordnande avseende offentligt biträde med cirka 2 600 (5 %). Förordnande avseende målsägandebitråde uppvisade mindre ökning (1 %). Debiterad tid per förordnande ökade med 5,9 procent för offentlig försvarare och med 0,5 procent för målsägandebitråde. För offentligt biträde minskade debiterad tid per förordnande med 3,4 procent och beror främst på lägre debiterad tid avseende migrationsmål.

Tabell 72 Transfereringar (tkr)

	2021	2022	2023
Offentlig försvarare	2 011 633	1 901 987	2 148 097
Offentligt biträde	427 829	408 769	424 923
Målsägandebitråde	479 206	476 148	495 134
Rättshjälpsbiträde	272 013	268 227	192 545
Särskild företrädare för barn	66 589	75 144	85 876
Konkursförvaltare	181 594	197 407	214 203
Tolk och översättare	182 156	176 642	182 260
God man	25 192	22 075	22 138
Medlare	13 088	12 785	10 364
Rättegångsbiträde enl. föräldrabalken	25 627	26 745	26 860
Övrigt	1 850	2 139	1 865
Summa	3 686 777	3 568 068	3 804 265

Utgifter för offentlig försvarare, som är den största posten, ökade med 246 mnkr jämfört med 2022 och var hänförlig till tingsrätt, hovrätt och Högsta domstolen. De största ökningarna var i hovrätter och Högsta domstolen och berodde på att brottmålen ökade kraftigt under 2023. Ökningen berodde dessutom på ökning av timkostnadsnormen, fler förordnande samt ökning av debiterad tid per förordnande.

Utgifter för offentligt biträde ökade med sammanlagt 16 mnkr, och berodde främst på ökning av timkostnadsnormen. Utgifter för målsägandebitråde ökade med 19 mnkr, vilket i likhet med utgifterna för offentlig försvarare kan härledas till ökat inflöde av brottmål i allmänna domstolar.

Utgifter för rättshjälpsbiträde minskade med 76 mnkr. Det berodde dels på kravet på informationssamtal hos familjerätten som infördes mars 2022, dels på att antalet ärenden där rättshjälpsbiträdet begärt ersättning för nedsatt rådgivningsavgift minskat. En ytterligare faktor är att gränsen för att omfattas av rättshjälp inte höjts sedan 1999 vilket innebär att allt färre har rätt till rättshjälp. Särskild företrädare för barn ökade med 11 mnkr och berodde på fler brottmål. Utgifterna för konkursförvaltare och

likvidator ökade med 17 mnkr, vilket förklaras av att antalet avslutade konkurser ökade.

Transfereringar per domstolsslag 2021–2023 redovisas nedan.

Tabell 73 Transfereringar per verksamhetsområde (tkr)

I Domstolsverket – gemensamt ingår de utbetalningar som Domstolsverket gjort efter rekvisition från Regeringskansliet och Kriminalvården i enlighet med regleringsbrevet.

	2021	2022	2023
Tingsrätter	2 906 417	2 791 517	3 007 541
Hovrätter	305 354	327 803	343 230
Högsta domstolen	13 563	13 650	15 127
Förvaltningsrätter exkl. migration	220 998	231 731	238 416
Migrationsdomstolar	110 665	85 514	87 741
Kammarrätter exkl. migration	70 116	69 222	70 864
Migrationsöverdomstolen	19 962	15 393	17 017
Högsta förvaltningsdomstolen	3 401	3 540	3 694
Hyresnämnder	938	1 072	927
Rättshjälpsmyndigheten	27 633	19 817	10 113
Domstolsverket – gemensamt	7 730	8 809	9 595
Summa	3 686 777	3 568 068	3 804 265

Tingsrätterna stod för de största transfereringarna. Det är också för detta domstolsslag som kostnaderna varierar mest över tid. Under 2022 sjönk utfallet för att därefter öka under 2023. Transfereringar vid Rättshjälpsmyndigheten minskade även under 2023. Det beror på att begäran om ersättning för nedsatt rådgivningsavgift minskat till följd av praxisändringar under de senaste åren och på nya föreskrifter som började gälla 2022.

Finansiella dokument

Sammanställning över väsentliga uppgifter

Tabell 74 Sammanställning över väsentliga uppgifter (tkr)

	2023	2022	2021	2020	2019
Låneram i Riksgälden					
Beviljad låneram	1 548 000	1 648 000	1 480 000	1 450 000	1 300 000
Utnyttjad låneram	1 421 000	1 352 000	1 338 857	1 341 316	1 179 968
Kontokredit i Riksgälden					
Beviljad kredit på räntekonto	300 000	290 000	284 000	284 000	270 000
Maximalt utnyttjad kredit	0	0	0	0	57 807
Räntekonto - intäkter	12 767	4 717	0	57	3
Räntekonto - kostnader	181	0	0	15	573
Intäkter av avgifter och andra ersättningar som disponeras					
Utfall	28 680	24 497	23 925	23 257	20 400
Intäkter av avgifter med mera som inte disponeras					
Beräknat belopp enligt regleringsbrev	163 000	163 000	223 000	181 000	203 000
Utfall	168 495	161 852	161 723	160 183	165 055
Anslagskrediter och anslagssparande					
Beviljad anslagskredit	632 496	620 824	333 004	588 879	581 242
Utnyttjad anslagskredit	218 646	144	27 020	8 621	294 768
Summa anslagssparande	233 851	611 891	304 174	420 869	167 197
Personal					
Antal årsarbetskrafter	6 323	6 140	6 166	6 087	6 182
Medelantalet anställda	7 439	7 296	7 304	7 262	7 340
Driftkostnad per årsarbetskraft	1 259	1 188	1 157	1 123	1 088
Kapitalförändring					
Årets kapitalförändring	0	0	0	0	0
Balanserad kapitalförändring	0	0	0	0	0

Resultaträkning

Tabell 75 Resultaträkning (tkr)

		2023	2022
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag		8 266 123	7 546 341
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	Not 1	28 680	24 497
Intäkter av bidrag	Not 2	17 076	22 417
Finansiella intäkter	Not 3	13 200	4 770
Summa		8 325 079	7 598 025
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	Not 4	-6 060 307	-5 632 297
Kostnader för lokaler	Not 5	-1 270 377	-1 078 040
Övriga driftkostnader	Not 6	-632 366	-583 344
Finansiella kostnader	Not 7	-48 368	-10 550
Avskrivningar och nedskrivningar	Not 8	-313 661	-293 794
Summa		-8 325 079	-7 598 025
Verksamhetsutfall		0	0
Uppbördsverksamhet			
Intäkter av avgifter med mera som inte disponeras	Not 9	168 495	161 852
Medel som tillförts statens budget från uppbördsverksamhet		-168 495	-161 852
Saldo		0	0
Transfereringar			
Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag		3 804 265	3 568 068
Lämnade bidrag	Not 10	-3 804 265	-3 568 068
Saldo		0	0
Årets kapitalförändring		0	0

Balansräkning

Tabell 76 Balansräkning (tkr)

Tillgångar		2023-12-31	2022-12-31
Immateriella anläggningstillgångar	Not 11		
Balanserade utgifter för utveckling		61 595	78 668
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar		5 566	10 568
Summa		67 161	89 236
Materiella anläggningstillgångar	Not 12		
Förbättringsutgifter på annans fastighet		377 786	359 872
Maskiner, inventarier, installationer m.m.		802 065	617 643
Pågående nyanläggningar		182 324	306 826
Summa		1 362 175	1 284 341
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		4 004	3 879
Fordringar hos andra myndigheter	Not 13	195 659	203 285
Övriga kortfristiga fordringar	Not 14	2 483	2 894
Summa		202 146	210 058
Periodavgränsningsposter	Not 15		
Förutbetalda kostnader		404 245	364 819
Övriga upplupna intäkter		344	596
Summa		404 589	365 415
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket	Not 16	197 982	-151 403
Summa		197 982	-151 403
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	Not 17	107 295	481 713
Kassa och bank		115	134
Summa		107 410	481 847
SUMMA TILLGÅNGAR		2 341 463	2 279 494
Kapital och skulder		2023-12-31	2022-12-31
Myndighetskapital	Not 18		
Statskapital		8 020	6 885
Summa		8 020	6 885
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	Not 19	5 645	4 114
Övriga avsättningar	Not 20	21 898	18 943
Summa		27 543	23 057
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	Not 21	1 421 000	1 352 000
Kortfristiga skulder till andra myndigheter	Not 22	167 741	157 906
Leverantörsskulder	Not 23	258 653	302 203
Övriga kortfristiga skulder	Not 24	93 406	89 337
Depositioner	Not 25	7 000	0
Summa		1 947 800	1 901 446
Periodavgränsningsposter	Not 26		
Upplupna kostnader		350 604	340 988
Oförbrukade bidrag		4 557	4 332
Övriga förutbetalda intäkter		2 939	2 786
Summa		358 100	348 106
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		2 341 463	2 279 494
Ansvarsförbindelser		2023-12-31	2022-12-31
Övriga ansvarsförbindelser	Not 27	72 915	72 915

Finansieringsanalys

Tabell 77 Finansieringsanalys (tkr)

		2023	2022
DRIFT			
Kostnader	Not 28	-8 006 862	-7 316 548
Finansiering av drift:			
Intäkter av anslag		8 266 123	7 546 341
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	Not 29	27 088	23 541
Intäkter av bidrag		17 076	22 417
Övriga intäkter		13 200	4 770
Summa medel som tillförts för finansiering av drift		8 323 487	7 597 068
Ökning (-) av kortfristiga fordringar	Not 30	-32 106	-56 228
Minskning (-) av kortfristiga skulder	Not 31	-18 783	7 120
Kassaflöde från drift		265 736	231 412
INVESTERINGAR			
Investeringar i materiella tillgångar		-373 284	-309 375
Investeringar i immateriella tillgångar		0	-12 711
Summa investeringsutgifter		-373 284	-322 086
Finansiering av investeringar:			
Ökning (+) av statskapital med medel som erhållits från statens budget		1 135	577
Lån från Riksgäldskontoret	Not 21	69 000	48 768
Amorteringar	Not 21	0	-34 675
Försäljning av anläggningstillgångar	Not 32	5 385	3 600
Summa medel som tillförts för finansiering av investeringar		75 520	18 270
Ökning (+) av kortfristiga skulder	Not 31	6 130	19 396
Kassaflöde till investeringar		-291 634	-284 420
UPPBÖRDSVERKSAMHET			
Intäkter av avgifter m.m. som inte disponeras av myndigheten		168 495	161 852
Minskning (+) av kortfristiga fordringar	Not 30	845	-134
Ökning (+) av kortfristiga skulder	Not 31	1	108
Inbetalningar i uppbördsverksamhet		169 341	161 826
Medel som tillförts statens budget från uppbördsverksamhet		-168 495	-161 852
Kassaflöde från uppbördsverksamhet		846	-26
TRANSFERERINGSVERKSAMHET			
Lämnade bidrag		-3 804 265	-3 568 068
Utbetalningar i transfereringsverksamhet		-3 804 265	-3 568 068
Finansiering av transfereringsverksamhet:			
Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag		3 804 265	3 568 068
Summa medel som tillförts för finansiering av transfereringsverksamhet		3 804 265	3 568 068
Kassaflöde till transfereringsverksamhet		0	0
FÖRÄNDRING AV LIKVIDA MEDEL			
SPECIFIKATION AV FÖRÄNDRING AV LIKVIDA MEDEL			
Likvida medel vid årets början		330 444	383 478
Minskning (-) av kassa och bank		-18	-235
Minskning (-) av tillgodohavande hos Riksgälden		-374 418	-140 739
Ökning (+) avräkning med statsverket		349 384	87 940
Summa förändring av likvida medel		-25 052	-53 034
Likvida medel vid årets slut		305 392	330 444

Anslagsredovisning

Tabell 78 Redovisning mot anslag (tkr)

Anslag/anslagspost	Ingående överföringsbelopp	Årets tilldelning enl regleringsbrev	Omdisponerade anslagsbelopp	Indragning	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Utgående överföringsbelopp
		Not 33	Not 34	Not 35		Not 36	
Utgiftsområde 4 Rättsväsendet							
1:5 ap.1 Sveriges Domstolar	108 937	7 051 168			7 160 105	-7 363 792	-203 687
1:11 ap.1 Rättsliga biträden m.m.	363 195	3 911 357		-363 195	3 911 357	-3 764 730	146 627
Utgiftsområde 7 Internationellt Bistånd							
1:1 ap.43 Internationell civil krishantering	-144	10 000			9 856	-6 556	3 300
Utgiftsområde 8 Migration							
1:4 ap.1 Domstolsprövning i utlänningsmål	46 207	779 576		-24 607	801 176	-816 135	-14 959
1:5 ap.1 Rättsliga biträden m.m. vid domstolsprövning i utlänningsmål	91 912	200 800		-91 912	200 800	-118 483	82 317
Utgiftsområde 22 Kommunikationer							
1:11 ap.1 Trängselskatt i Stockholm	702	1 000	-702		1 000	-363	637
1:14 ap.4 Trängselskatt i Göteborg	938	1 300	-938		1 300	-330	970
Summa totalt	611 747	11 955 201	-1 640	-479 714	12 085 594	-12 070 389	15 205

Tabell 79 Redovisning mot inkomsttitel (tkr)

Inkomsttitel		Beräknat belopp 2023 enligt regleringsbrev	Inkomster 2023	Inkomster 2022
2511 Expeditions- och ansökningsavgifter				
Ansökningsavgifter övriga domstolar (2511 002)	Not 9	115 000	125 249	114 819
Kungörandeavgifter (2511 002)	Not 9	7 000	2 656	5 378
Summa inkomsttitel 2511		122 000	127 905	120 197
2537 Miljöskyddsavgifter				
Ansökningsavgifter mark- och miljödomstolarna (2537 101)	Not 9	14 000	18 291	13 555
Summa inkomsttitel 2537		14 000	18 291	13 555
2561 Efterbevaknings- och tillsynsavgifter				
Efterbevaknings- och tillsynsavgifter (2561 001)	Not 9	23 000	20 035	24 656
Summa inkomsttitel 2561		23 000	20 035	24 656
2811 Övriga inkomster av statens verksamhet				
Återbetalning av rättshjälpsavgifter (2811 021)	Not 9, 37	4 000	2 211	3 425
Övriga inkomster (2811 121)	Not 9		53	19
Summa inkomsttitel 2811		4 000	2 264	3 444
Summa inkomstitlar		163 000	168 495	161 852

Andra finansiella villkor

Tabell 80 Redovisning av anslagskredit (tkr)

Anslagskredit enligt regleringsbrev	Beviljad kredit	Utnyttjad kredit
Utgiftsområde 4 Rättsväsendet		
1:5 ap.1 Sveriges Domstolar	211 535	203 687
1:11 ap.1 Rättsliga biträden m.m.	391 135	0
Utgiftsområde 7 Internationellt bistånd		
1:1 ap.43 Internationell civil krishantering	300	0
Utgiftsområde 8 Migration		
1:4 ap.1 Domstolsprövning i utlänningsmål	23 387	14 959
1:5 ap.1 Rättsliga biträden m.m. vid domstolsprövning i utlänningsmål	6 024	0
Utgiftsområde 22 Kommunikationer		
1:11 ap.1 Trängselskatt i Stockholm	50	0
1:14 ap.4 Trängselskatt i Göteborg	65	0
Summa	632 496	218 646

Tabell 81 Redovisning av övriga finansiella villkor (tkr)

Övriga finansiella villkor	
Räntekonto	
Kredit på räntekonto enligt regleringsbrev	300 000
Lägsta saldo på räntekonto under året	24 785
Anslaget 1:1 Biståndsverksamhet ap. 43 – Internationell civil krishantering	
Av medlen fördelas högst 1 500 tkr till annan insatsnära verksamhet. Sveriges Domstolars användning av medel till annan insatsnära verksamhet under 2023	1 121
Av medlen fördelas högst 9 500 tkr till personalbidrag. Sveriges Domstolars användning av medel till personalbidrag under 2023	4 259
Av medlen får högst 1 200 tkr användas till förvaltningskostnader. Sveriges Domstolars användning av medel till förvaltningskostnader under 2023	1 176
Summa	6 556
Finansiering av anläggningstillgångar	
Låneram för anläggningstillgångar enligt regleringsbrev 2023	1 548 000
Utnyttjad låneram, upptagna lån per balansdagen	1 421 000
Anläggningstillgångar per balansdagen, vilka kommer finansieras med lån	1 421 316

Tilläggsupplysningar och noter

Redovisnings- och värderingsprinciper

Allmänt

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med Förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag (FÅB). Redovisningen följer god redovisningssed enligt ESV:s allmänna råd till 2 kap. 5 § FÅB respektive allmänna råd till 6 § i förordningen (2000:606) om myndigheters bokföring. Avrundningsdifferenser kan förekomma eftersom beloppen huvudsakligen redovisas i tusental kronor.

Värdering av fordringar och skulder

Fordringar och skulder har tagits upp till de belopp som de efter prövning beräknas bli betalda respektive betalas.

Periodavgränsningsposter

Beloppsgränsen för periodiseringar är 100 tkr.

Anläggningstillgångar

Tillgångar med en bedömd ekonomisk livslängd överstigande 3 år och med ett anskaffningsvärde på minst 30 tkr redovisas som anläggningstillgång.

Egen ny- och vidareutveckling av IT-system aktiveras om kostnaden överstiger 5 000 tkr, under förutsättning att villkoren enligt 5 kap. 2 § FÅB är uppfyllda. Licensavgift och motsvarande för anskaffande av IT-system aktiveras om kostnaden överstiger 100 tkr per licens. När det gäller aktivering av reparations- och underhållskostnader är gränsen 100 tkr. Kulturtillgångar, såsom invärderad konst från Statens Konstråd, bedöms ha en obegränsad ekonomisk livslängd och skrivs därför inte av.

Avskrivningsprinciper och avskrivningstider för anläggningstillgångar

Anläggningstillgångar skrivs av proportionellt över bedömd nyttjandeperiod.

Avskrivningstider	
IT-utrustning samt multifunktionsskrivare	4 år
Egen ny- och vidareutveckling av IT-system	5 år
Licensavgift och motsvarande för anskaffning av IT-system	5 år
Förmånsbilar	5 år
Maskiner, videokonferensutrustningar, övriga kontorsmaskiner och övrig teknisk utrustning	5 år
Telefonväxlar, larm och påropsanläggningar	5 år
Förbättringsutgifter på annans fastighet	5 år
Inredningsinventarier	10 år

Not 1 Intäkter av avgifter och andra ersättningar (tkr)

	År 2023	År 2022
Intäkter enligt 4 § Avgiftsförordningen (1992:1):		
Uthyrning av lokaler	13 797	11 849
Uthyrning av personal m.m.	741	181
Försäljning av publikationer m.m.	59	66
Intäkter enligt 15 § Avgiftsförordningen (1992:1):		
Avgifter för kopior m.m.	7 375	6 510
Reavinster vid försäljning av anläggningstillgångar	1 592	956
Övriga intäkter	5 116	4 935
Summa	28 680	24 497

Not 2 Intäkter av bidrag (tkr)

	År 2023	År 2022
Lönerelaterade bidrag från Arbetsförmedlingen	5 423	5 357
Bidrag för internationella utvecklingsprojekt från SIDA och Polisen	9 994	10 309
Bidrag för sjuklönekostnader	0	4 950
Övriga bidrag	1 659	1 801
Summa	17 076	22 417

Sveriges Domstolar erhåller bidrag från SIDA för internationella utvecklingsprojekt som bedrivs i Bosnien och Armenien.

Bidrag för sjuklönekostnader under pandemin upphörde under 2022.

Not 3 Finansiella intäkter (tkr)

	År 2023	År 2022
Finansiella intäkter, Riksgälden	12 767	4 717
Finansiella intäkter, övriga	433	53
Summa	13 200	4 770

Räntesatsen på räntekontot hos Riksgälden har ökat, vilket resulterat i ökade finansiella intäkter.

Not 4 Kostnader för personal (tkr)

	År 2023	År 2022
Löner till anställd personal	-3 555 882	-3 354 508
Arvoden till nämndemän m fl	-163 192	-138 417
Andra ersättningar och naturaförmåner	-36 828	-27 557
Arbetsgivaravgifter och andra avgifter enligt lag och avtal	-1 191 149	-1 111 303
Pensionskostnader, premier avtalsförsäkringar och partsorgan m m	-1 025 462	-922 974
Sjuk- och hälsovård	-9 424	-8 186
Utbildning, kurser och kompetensutvecklingsmedel	-18 035	-17 577
Övriga personalkostnader	-60 335	-51 775
Summa	-6 060 307	-5 632 297

Kostnaden för personal har ökat med åtta procent. Löner till anställd personal har ökat med sex procent.

Löner till anställd personal har påverkats av årets lönerevision och förändrat antal årsarbetskrafter.

Ökningen av pensionskostnaderna beror på höjda premier.

Lönekostnader, exklusive arbetsgivaravgifter, pensionspremier och andra avgifter enligt lag och avtal uppgår till 3 733 mnkr (3 505 mnkr, 2022) varav arvoden till styrelse och ej anställd personal uppgår till 164 mnkr (138 mnkr, 2022).

Not 5 Kostnader för lokaler (tkr)

	År 2023	År 2022
Lokalhyror	-1 141 210	-966 121
El, värme, reparation och underhåll av lokaler	-129 167	-111 919
Summa	-1 270 377	-1 078 040

Kostnader för lokaler har ökat med 18 procent. Merparten beror på höjda lokalhyror bestående av indexuppräknning av hyror, höjd fastighetsskatt, samt högre hyror vid nya domstolsbyggnader.

Övriga lokalkostnader, främst el och fjärrvärme har också blivit dyrare under 2023.

Not 6 Övriga driftkostnader (tkr)

	År 2023	År 2022
Övriga driftkostnader i administrativ verksamhet		
Reparation, service och underhåll	-24 359	-23 960
Resor och logi	-49 715	-42 920
Kungörelser och annonsering	-3 629	-3 145
Korttidsinvesteringar	-40 042	-35 634
Trycksaker, publikationer och pappersvaror	-23 134	-24 425
IT-tjänster	-219 017	-212 257
Post- och teletjänster inklusive datakommunikation	-36 523	-31 274
Bevakning	-35 566	-29 915
Stämningssmannadelgivning	-22 886	-25 421
Interna kurser och verksamhetsplanering	-45 907	-34 683
Reaförlust anläggningstillgångar	-70	-42
Övriga	-66 465	-61 158
Summa	-567 313	-524 834
Övriga driftkostnader i rättsliga verksamheten		
Sakkunnig	-33 176	-31 109
Vittne	-10 486	-9 849
Målsägande	-7 196	-7 013
Garantiersättning till offentlig försvarare	-2 017	-2 662
Övriga	-12 178	-7 877
Summa	-65 053	-58 510
Summa övriga driftkostnader	-632 366	-583 344

Övriga driftkostnader har ökat både i den administrativa verksamheten och i den rättsliga verksamheten, vilket till viss del kan förklaras av generella prisökningar.

Korttidsinvesteringar, främst datorer, har ökat. Även datakommunikation, dataprogram, nätverkskostnader och licenser har blivit dyrare.

Bevakningskostnaderna har ökat som följd av att rättegångar hållits på dubbla platser i samband med flytt av Malmödomstolarna, samt att säkerhetsalarna Stockholms tingsrätt använts i större omfattning efter att ha varit stängda för renovering under 2022.

Kostnader för resor, utbildning, interna kurser och verksamhetsplanering har ökat på grund av återgång till normal nivå efter pandemin.

Not 7 Finansiella kostnader (tkr)

	År 2023	År 2022
Räntekostnader, Riksgälden	-48 127	-10 160
Räntekostnader, övriga	-190	-210
Övriga finansiella kostnader	-51	-180
Summa	-48 368	-10 550

Räntesatsen på lån till anläggningstillgångar har ökat, vilket resulterat i ökade räntekostnader hos Riksgälden.

Not 8 Avskrivningar och nedskrivningar (tkr)

	År 2023	År 2022
Avskrivningar	-313 661	-293 794
Summa	-313 661	-293 794

Årets avskrivningar i resultaträkningen består av avskrivningar på såväl kvarvarande som uttrangerade anläggningstillgångar. Inga nedskrivningar har skett under de båda åren.

Not 9 Intäkter av avgifter med mera som inte disponeras (tkr)

	År 2023	År 2022
Inkomsttitel		
Ansökningsavgifter övriga domstolar (2511 002)	125 249	114 819
Kungörandeavgifter (2511 002)	2 656	5 378
Ansökningsavgifter mark- och miljödomstolarna (2537 101)	18 291	13 555
Efterbevaknings- och tillsynsavgifter (2561 001)	20 036	24 656
Återbetalning av rättshjälpsavgifter (2811 021)	2 210	3 425
Övriga inkomster (2811 121)	53	19
Summa	168 495	161 852

Not 10 Lämnade bidrag (tkr)

	År 2023	År 2022
Lämnade bidrag till företag avseende		
Konkursförvaltare och likvidator	-214 203	-197 407
Summa	-214 203	-197 407
Lämnade bidrag till enskilda personer avseende		
Offentlig försvarare	-2 148 097	-1 901 987
Offentligt biträde	-424 923	-408 769
Målsägandebitråde	-495 134	-476 148
Rättshjälpsbiträde	-192 545	-268 227
Särskild företrädare för barn	-85 876	-75 144
Tolk och översättare	-182 260	-176 642
God man	-22 138	-22 075
Medlare	-10 364	-12 785
Rättegångsbiträde enligt föräldrabalken	-26 860	-26 745
Övriga	-1 014	-938
Summa	-3 589 211	-3 369 462
Övriga lämnade bidrag		
Nämndemännens riksförbund m fl	-851	-1 200
Summa	-851	-1 200
Summa lämnade bidrag	-3 804 265	-3 568 068

Utgifterna för konkursförvaltare och likvidator har ökat med 17 mnkr, vilket förklaras av att antalet avslutade konkurser ökat.

Lämnade bidrag till offentlig försvarare har ökat med 246 mnkr. Inkomna mål har ökat vid såväl tingsrätterna, hovrätterna som Högsta domstolen. Antalet avgjorda mål är fler än tidigare år, vilket påverkat utgifterna.

Utgifter för rättshjälpsbiträde minskade med 76 mnkr. Det beror dels på kravet på informationssamtal hos familjerätten som infördes mars 2022, dels på att antalet ärenden där rättshjälpsbiträdet begärt ersättning för ned-satt rådgivningsavgift minskat.

Not 11 Immateriella anläggningstillgångar (tkr)

	2023-12-31	2022-12-31
Balanserade utgifter för utveckling		
IB anskaffningsvärde	364 962	286 495
Årets anskaffning	0	12 454
Aktivering tidigare år	0	66 013
UB anskaffningsvärde	364 962	364 962
IB ackumulerade avskrivningar	-286 295	-282 645
Årets avskrivningar	-17 072	-3 650
UB ackumulerade avskrivningar	-303 367	-286 295
Summa bokfört värde	61 595	78 668
Balanserade utgifter för utveckling under uppförande		
IB anskaffningsvärde	0	66 013
Årets anskaffning	0	0
Aktivering tidigare år	0	-66 013
UB anskaffningsvärde	0	0
Summa bokfört värde balanserade utgifter för utveckling	61 595	78 668
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar		
IB anskaffningsvärde	142 151	141 894
Årets anskaffning, köpta rättigheter	0	257
Aktivering tidigare år	0	0
UB anskaffningsvärde	142 151	142 151
IB ackumulerade avskrivningar	-131 583	-126 328
Årets avskrivningar	-5 002	-5 253
UB ackumulerade avskrivningar	-136 585	-131 583
Summa bokfört värde	5 566	10 568
Summa bokfört värde immateriella anläggningstillgångar	67 161	89 236

Minskningen av det bokförda värdet förklaras av att inga immateriella anläggningstillgångar anskaffats eller aktiverats under året.

Not 12 Materiella anläggningstillgångar (tkr)

	2023-12-31	2022-12-31
Förbättringsutgifter på annans fastighet		
IB anskaffningsvärde	448 676	488 084
Årets anskaffning	14 936	6 586
Aktivering tidigare år	84 383	13 928
Utrangering	-7 025	-59 923
UB anskaffningsvärde	540 970	448 676
IB ackumulerade avskrivningar	-248 272	-216 922
Årets avskrivning	-88 022	-90 321
Avskrivning utrangering	5 477	58 973
UB ackumulerade avskrivningar	-330 817	-248 272
Summa bokfört värde	210 153	200 405
Förbättringsutgifter på annans fastighet under uppförande		
IB anskaffningsvärde	159 468	74 543
Årets anskaffning	92 548	98 853
Aktivering tidigare år	-84 383	-13 928
UB anskaffningsvärde / Summa bokfört värde förbättringsutgifter	167 633	159 468
Summa bokfört värde förbättringsutgifter på annans fastighet	377 786	359 873
Maskiner, datorer, bilar och inventarier m.m.		
IB anskaffningsvärde	3 195 068	3 250 616
Årets anskaffning	144 172	32 399
Aktivering tidigare år	246 267	40 143
Försäljning	-9 349	-5 744
Utrangering	-135 671	-122 346
UB anskaffningsvärde	3 440 487	3 195 068
IB ackumulerade avskrivningar	-2 577 425	-2 508 261
Årets avskrivning	-196 289	-194 364
Avskrivning försäljning	5 486	3 059
Avskrivning utrangering	129 806	122 141
UB ackumulerade avskrivningar	-2 638 422	-2 577 425
Summa bokfört värde maskiner, inventarier, installationer m.m.	802 065	617 643
Pågående nyanläggningar		
IB anskaffningsvärde	306 826	175 432
Årets anskaffning	121 765	171 537
Aktivering tidigare år	-246 267	-40 143
UB anskaffningsvärde / Summa bokfört värde pågående	182 324	306 826
Summa bokfört värde materiella anläggningstillgångar	1 362 175	1 284 341

Under 2023 har nya domstolsbyggnader driftsatts. Det medför att pågående projekt aktiverats vilket till stor del förklarar skillnaderna mellan åren.

Not 13 Fordringar hos andra myndigheter (tkr)

	2023-12-31	2022-12-31
Skatteverket, ingående moms m.m.	194 156	202 232
Kundfordringar på statliga myndigheter	1 503	1 053
Summa	195 659	203 285

Not 14 Övriga kortfristiga fordringar (tkr)

	2023-12-31	2022-12-31
Övriga kortfristiga fordringar	2 483	2 894

Övriga kortfristiga fordringar avser i huvudsak fordringar på konkursförvaltare samt återkrav i tvistemål.

Not 15 Periodavgränsningsposter, fordringar (tkr)

	2023-12-31	2022-12-31
Förutbetalda kostnader		
Förutbetalda hyror för lokaler	291 688	259 437
Övriga förutbetalda kostnader	112 557	105 382
Summa	404 245	364 819
Övriga upplupna intäkter		
Avser ej fakturerade återkrav i brottmål m m	344	596
Summa	344	596
Summa periodavgränsningsposter, fordringar	404 589	365 415

Förutbetalda hyror har ökat på grund av ökade hyreskostnader.

Not 16 Avräkning med statsverket (tkr)

	2023-12-31	2022-12-31
Uppbörd		
Ingående balans	-3 106	-3 312
Redovisat mot inkomsttitel (-)	-168 495	-161 852
Uppbördsmedel som betalats till icke räntebärande flöde (+)	169 614	162 058
Skulder avseende uppbörd	-1 987	-3 106
Anslag i icke räntebärande flöde		
Ingående balans	79 694	67 314
Redovisat mot anslag (+)	3 889 769	3 647 944
Medel hänförliga till transfereringar m.m. som betalats till icke räntebärande flöde (-)	-3 901 243	-3 635 564
Fordringar avseende anslag i icke räntebärande flöde	68 220	79 694
Anslag i räntebärande flöde		
Ingående balans	-156 784	-221 920
Redovisat mot anslag (+)	8 180 620	7 466 465
Anslagsmedel som tillförts räntekonto (-)	-7 833 044	-7 405 989
Återbetalning av anslagsmedel (+)	26 247	4 660
Fordran avseende anslag i räntebärande flöde	217 039	-156 784
Övriga fordringar/skulder på statens centralkonto		
Ingående balans	-71 207	-81 425
Inbetalningar i icke räntebärande flöde (+)	1 091 339	1 043 486
Utbetalningar i icke räntebärande flöde (-)	-4 837 050	-4 506 774
Betalningar hänförliga till anslag och inkomsttitlar (+)	3 731 628	3 473 506
Saldo	-85 290	-71 207
Avräkning med statsverket	197 982	-151 403

Avräkning med statsverket har förändrats med 349 mnkr från -151 mnkr till +198 mnkr. Förändringen avser i huvudsak anslag i räntebärande flöde och beror främst på ökat anslagsutnyttjande.

Not 17 Behållning räntekonto i Riksgälden (tkr)

	2023-12-31	2022-12-31
Behållning räntekonto i Riksgälden	107 295	481 713

Ett ökat anslagsutnyttjande har gjort att behållningen på räntekontot hos Riksgälden har minskat.

Not 18 Förändring av myndighetskapitalet (tkr)

	Statskapital
Utgående balans 2022-12-31	6 885
Ingående balans 2023-01-01	6 885
Under året invärderad konst från Statens konstråd	1 274
Under året återlämnad konst till Statens konstråd	-139
Summa årets förändring	1 135
Utgående balans 2023-12-31	8 020

Statskapital består av konst som erhållits av Statens Konstråd.

Not 19 Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser (tkr)

	2023-12-31	2022-12-31
Ingående avsättning	4 114	3 864
Årets pensionskostnad	3 258	2 192
Årets pensionsutbetalningar	-1 727	-1 942
Utgående avsättning	5 645	4 114

Not 20 Övriga avsättningar (tkr)

	2023-12-31	2022-12-31
Avsättning omställningsavtal	21 898	18 942
Utgående avsättning	21 898	18 942

Under året har 11 mnkr, 0,3 procent av utbetalda löner, avsatts i enlighet med omställningsavtalet. Användningen av avsatta medel har i år varit 8 mnkr.

Not 21 Lån i Riksgälden (tkr)

	2023-12-31	2022-12-31
Ingående skuld	1 352 000	1 338 857
Lån upptagna under året	69 000	48 768
Amorteringar	0	-35 625
Utgående balans	1 421 000	1 352 000

Beviljad låneram för år 2023 uppgår till 1 548 mnkr. Värdet av samtliga anläggningstillgångar på balansdagen som kommer finansieras av lån uppgår till 1 421 mnkr. Skillnaden mellan uppskattat värde då lånet lyftes och faktiskt värde när bokslutet fastställdes är 0,3 mnkr.

Not 22 Kortfristiga skulder till andra myndigheter (tkr)

	2023-12-31	2022-12-31
Kortfristiga skulder till andra myndigheter	167 741	157 906

Skulderna avser i huvudsak leverantörsskulder till andra myndigheter och skuld avseende arbetsgivaravgifter.

Not 23 Leverantörsskulder (tkr)

	2023-12-31	2022-12-31
Leverantörsskulder	258 653	302 203

Leverantörsskulderna avser driftkostnader, investeringar och transfereeringar.

Not 24 Övriga kortfristiga skulder (tkr)

	2023-12-31	2022-12-31
Övriga kortfristiga skulder	93 406	89 337

Övriga kortfristiga skulder avser främst preliminärskatt.

Not 25 Depositioner (tkr)

	2023-12-31	2022-12-31
Kvarstad i mål	7 000	0

Depositioner avser till Sveriges Domstolar inbetalda medel för kvarstad.

Not 26 Periodavgränsningsposter, skulder (tkr)

	2023-12-31	2022-12-31
Upplupna kostnader		
Upplupna semesterlöner inklusive sociala avgifter	343 724	338 112
Övriga upplupna kostnader	6 880	2 876
Summa	350 604	340 988
Oförbrukade bidrag		
Oförbrukade bidrag avseende internationellt utvecklingsarbete	4 557	4 332
Summa	4 557	4 332
Övriga förutbetalda intäkter		
Övriga förutbetalda hyresintäkter	2 939	2 785
Summa	2 939	2 785
Summa periodavgränsningsposter, skulder	358 100	348 106

Nytt lönesystem har införts under året. Det nya systemet tar hänsyn till december månads utfall på semesterlöneskulden till skillnad mot tidigare system som redovisade utfall till och med november månad.

Oförbrukade bidrag 4 557 tkr beräknas förbrukas om 3 mån till 1 år.

Not 27 Ansvarsförbindelser (tkr)

	2023-12-31	2022-12-31
Hysesavtal, Hovrätten över Skåne och Blekinge	29 847	29 847
Hysesavtal, Attunda tingsrätt	17 756	17 756
Hysesavtal, Södertörns tingsrätt	25 312	25 312
Summa	72 915	72 915

Ansvarsförbindelserna avser hyresavtal där avflyttningshyra ska erläggas, med ett belopp som motsvarar den sammanlagda kapitalhyran för de sista fyra kvartalen av den avtalade hyrestiden, om avtalet sägs upp vid den första 20-åriga hyrestidens utgång.

Not 28 Drift; kostnader (tkr)

	2023-12-31	2022-12-31
Kostnader enligt resultaträkningen	-8 325 079	-7 598 025
Avskrivningar	313 661	293 794
Realisationsförlust	70	42
Förändring avsättningar	4 486	-12 359
Kostnader enligt finansieringsanalysen	-8 006 862	-7 316 548

Not 29 Drift; intäkter av avgifter och andra ersättningar (tkr)

	2023-12-31	2022-12-31
Intäkter av avgifter och andra ersättningar enligt resultaträkningen	28 680	24 497
Realisationsvinst	-1 592	-956
Intäkter av avgifter och andra ersättningar enligt finansieringsanalysen	27 088	23 541

Not 30 Förändring av kortfristiga fordringar (tkr)

	2023-12-31	2022-12-31
Minskning (+) fordringar hos andra myndigheter	7 626	-12 128
Ökning (-) kundfordringar	-125	-732
Ökning (-) övriga fordringar (exkl. uppbörd)	-433	-169
Ökning (-) periodavgränsningsposter	-39 174	-43 198
Delsumma drift	-32 106	-56 227
Minskning (+) kortfristiga fordringar (uppbörd)	845	-134
Summa	-31 261	-56 361

Not 31 Förändring av kortfristiga skulder (tkr)

	2023-12-31	2022-12-31
Ökning (+) skuld till andra myndigheter	9 835	7 053
Minskning (-) leverantörsskulder avseende drift	-49 681	20 068
Ökning (+) övriga kortfristiga skulder	4 069	94
Ökning (+) deposition	7 000	0
Ökning (+) periodavgränsningsposter	9 994	-20 095
Delsumma drift	-18 783	7 120
Ökning (+) leverantörsskulder avseende investeringar	6 130	19 396
Ökning (+) av kortfristiga skulder (uppbörd)	1	108
Summa	-12 652	26 623

Not 32 Försäljning av anläggningstillgångar (tkr)

	2023-12-31	2022-12-31
Anskaffningsvärde sålda anläggningstillgångar	9 349	5 744
Ackumulerade avskrivningar sålda anläggningstillgångar	-5 486	-3 059
Delsumma	3 863	2 685
Reavinst	1 592	956
Reaförlust	-70	-41
Summa	5 385	3 600

Not 33 Årets tilldelning enligt regleringsbrev (tkr)

Regleringsbrev	2022-12	2023-06	Årets tilldelning
Utgiftsområde 4 Rättsväsendet			
1:5 ap.1 Sveriges Domstolar	7 051 168		7 051 168
1:11 ap.1 Rättsliga biträden m.m.	3 961 357	-50 000	3 911 357
Utgiftsområde 7 Internationellt bistånd			
1:1 ap.43 Internationell civil krishantering	10 000		10 000
Utgiftsområde 8 Migration			
1:4 ap.1 Domstolsprövning i utlänningsmål	779 576		779 576
1:5 ap.1 Rättsliga biträden m.m. vid domstolsprövning i utlänningsmål	200 800		200 800
Utgiftsområde 22 Kommunikationer			
1:11 ap.1 Trängselskatt i Stockholm	1 000		1 000
1:14 ap.4 Trängselskatt i Göteborg	1 300		1 300
Summa	12 005 201	1	11 955 201

Not 34 Omdisponerade anslagsbelopp (tkr)

Enligt regleringsbrev 2022-12-21 omdisponeras allt anslagssparande inom utgiftsområde 22 Kommunikationer till andra anslagsposter.

702 tkr avseende 1:11 ap.1 Trängselskatt i Stockholm och 938 tkr avseende anslaget 1:14 ap.4 Trängselskatt i Göteborg har omdisponerats. Återbetalning av 1 640 tkr har skett i mars 2023.

Not 35 Indragning (tkr)

Enligt regleringsbrev 2022-12-22 har 363 195 tkr avseende utgiftsområde 4 Rättsväsendet, 1:5 ap.1 Sveriges Domstolar dragits in.

Enligt regleringsbrev 2022-12-21 har 24 607 tkr avseende utgiftsområde 8 Migration, 1:4 ap.1 Domstolsprövning i utlänningsmål dragits in. Återbetalning av 24 607 tkr har skett i mars 2023.

Enligt regleringsbrev 2022-12-21 har 91 912 tkr, avseende utgiftsområde 8 Migration, 1:5 ap.1 Rättsliga biträden m.m. vid domstolsprövning i utlänningsmål, dragits in.

Not 36 Utgifter enligt anslagsredovisningen (tkr)

För utgiftsområde 8 Migration 1:5 ap.1 Rättsliga biträden m.m. vid domstolsprövning i utlänningsmål, utgiftsområde 22 Kommunikationer 1:11 ap.1 Trängselskatt i Stockholm och 1:14 ap.4 Trängselskatt i Göteborg avviker årets utgifter gentemot de tilldelade medlen med mer än tio procent. Avvikelsen beror på att tilldelningen varit högre än årets förväntade utgifter.

För utgiftsområde 7 Internationellt Bistånd 1:1 ap.1 Internationell civil krishantering avviker årets utgifter mot tilldelade medel med mer än tio procent. Avvikelsen beror på att mindre verksamhet utomlands än vad som varit planerat.

Not 37 Återbetalning i brottmål m.m. (tkr)

Medel som flyter in på grund av ålagd återbetalningsskyldighet redovisas på inkomsttitel 2811 Övriga inkomster av statens verksamhet. Återbetalningar har gjorts till Rättshjälpsmyndigheten med 2,1 mnkr (3,4 mnkr, 2022) samt till Kammarkollegiet med 72,7 mnkr (60,2 mnkr, 2022).

Återbetalningar har dessutom skett på restförda fordringar till Kronofogden med 27,7 mnkr (24,9 mnkr, 2022), De sammanlagda återbetalningarna vid både Rättshjälpsmyndigheten, Kammarkollegiet och Kronofogden uppgår till 102,5 mnkr (88,6 mnkr, 2022).

Ersättningar till ledande befattningshavare och insynsråd

Tabell 82 Redovisning av skattepliktiga ersättningar och andra förmåner som betalats ut under räkenskapsåret 2023 samt styrelse/rådsuppdrag m.m. för generaldirektören och ledamöter i DV:s insynsråd

Generaldirektör och ordförande i DV:s insynsråd	Ersättning/ förmån kr	Styrelse/råd	Uppdrag
Thomas Rolén	1 838 002	Arbetsgivarverket Hjärt-Lungfonden Kungliga Majestäts ordensråd Nämnden för prövning av statsråds och statssekreterares övergångsrestriktioner Skansen Socialstyrelsens beredningsgrupp 2, nämnden för nationell högspecialiserad vård Trafikverket	Styrelseordförande Styrelseordförande Ledamot Vice ordförande Vice ordförande Ordförande Styrelseledamot
Ledamot insynsråd	Ersättning/ förmån kr	Styrelse/råd	Uppdrag
Marie Axelsson	7 600		
Carl Bexelius	3 800		
Agneta Börjesson	7 600	Skatteverkets styrelse	Styrelseledamot
Susanne Eberstein	7 600	Domarnämnden Förvaltningsstiftelsen för SVT, SR och UR Polisens personalansvarsnämnd	Ledamot Ledamot Ledamot
Michael Erliksson	5 700	Skyddsregisterdelegationen inom Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden	Ledamot
Katarina Johansson Welin	7 600		
Ingemar Kihlström	5 700	SÄPO:s insynsråd Inspektionen för socialförsäkringens insynsråd	Ledamot Ledamot
Johan Sangborn	5 700		
Per Schöldberg	5 700	Företagsfabriken i Kronoberg AB Småland Airport AB	Styrelseledamot Styrelseledamot
Magdalena Thuresson	1 900		

Intern styrning och kontroll

Generaldirektören ansvarar för att Sveriges Domstolar har en process för intern styrning och kontroll som fungerar på ett betryggande sätt. Myndighetscheferna vid myndigheterna inom Sveriges Domstolar är skyldiga att genomföra den interna styrning och kontroll som Domstolsverket ansvarar för.

Utveckling och förbättringar

Domstolsverket har uppdaterat riktlinjerna om oegentligheter. De gamla riktlinjerna hade blivit inaktuella, dels på grund av att Domstolsverket under de senaste åren fått en ändrad organisation, dels på grund av att den så kallade visseblåsarlagen trädde i kraft under år 2022.

I syfte att nyttja digitaliseringens möjligheter och öppna upp för ett mer flexibelt arbetssätt har även en portallösning för elektroniskt undertecknande utvecklats. Tjänsten är avsedd för digital underskrift av PDF-dokument i den administrativa verksamheten hos Sveriges Domstolar.

Domstolsverket erbjuder sedan en tid tillbaka möjlighet för enskild myndighet att följa sina utgifter för rättsliga biträden. Eftersom relativt få medarbetare har tillgång till uppföljningsverktyget publiceras numera utdrag ur statistiken direkt på intranätet. Åtgärden främjar transparensen och ökar medvetenheten om anslagets utveckling och dess samband vilket förväntas bidra till en mer effektiv och hållbar användning av resurserna.

Budget- och verksamhetsdialoger med Sveriges Domstolars myndigheter bemannas numera bredare och i de flesta fall med verksamhetsutvecklare, HR-specialist och controller. Detta har medfört att myndighetscheferna erbjuds ett bättre och mer omfattande chefsstöd. Målet är att dialogerna ska bli en mer naturlig och tydlig knutpunkt för domstolarnas utvecklingsarbete och att frågor ska kunna belysas ur flera perspektiv.

Processen

Förordningen om intern styrning och kontroll ställer krav på en riskhantering i syfte att identifiera väsentliga risker. Myndigheterna inom Sveriges Domstolar genomför egna riskanalyser. Risker som myndigheterna anser att man behöver hjälp med att hantera, rapporteras till Domstolsverket som utifrån myndigheternas högst värderade risker och målen i den strategiska inriktningen upprättar en övergripande riskanalys.

RISKANALYSER

Domstolsverkets övergripande riskanalys med de för verksamheten allvarligaste riskerna innehöll under året elva risker. Informationssäkerhetsrisken bedömdes fortsatt vara den allvarligaste risken. Risken för att inte lyckas med kompetensförsörjningen och risken för att som chef inte ha förutsättningar att utföra sitt uppdrag enligt förväntningarna var tillsammans med risken för att digitaliseringen går för långsamt andra allvarliga risker. Riskanalysen innehöll även risken för hot, att förändringar i

måltillströmningen kan bli svåra att planeringsmässigt hantera och risken för avbrott i centrala IT- eller teknikersystem.

ÅTGÄRDER

I samband med att Domstolsverkets övergripande riskanalys fastställdes beslutades om åtgärder för att hantera riskerna. Några av riskåtgärderna för de allvarligaste riskerna är beskrivna nedan.

Informationssäkerhetsrisken har hanterats genom olika säkerhetsgranskningar och informationsinsatser samt etablerandet av ett säkerhetsoperationscenter med en teknisk plattform som förbättrar möjligheterna att upptäcka och hantera externa och interna cyberhot.

Som riskåtgärder kopplade till kompetensförsörjningsrisken fanns det fortsatta arbetet med Sveriges Domstolar som attraktiv arbetsgivare och införande av en rekryteringsfunktion med uppdraget att vid behov stödja domstolar i rekrytering. En fortsatt satsning på kompetensutveckling med fokus på chefs- och ledarskapsutbildning har varit den huvudsakliga riskåtgärden för att hantera risken att man som chef inte har förutsättningar att klara sitt chefsuppdrag. För att möta risken för att digitaliseringen går för långsamt finns sedan tidigare upprättade digitaliseringsplaner. Under året har det nya systemet för HR- och lönehantering driftsatts och arbetet med domstolarnas anslutningar till e-arkivet avslutats. Exempel på andra projekt som pågår är arbetet med att skapa förutsättningar för elektronisk underskrift av domar och beslut och framtagandet av ett nytt verksamhetsstöd för Rättshjälpsmyndigheten.

Kontinuerligt stöd till domstolarna samt utbildnings- och övningsverksamhet har tillsammans med projektet om implementering av medarbetarskydd till domstolarna varit viktiga åtgärder för att minska risken för hot. Risken för förändringar i måltillströmningen har hanterats genom att löpande följa och analysera målutvecklingen för att snabbt kunna agera på förändringar mot förväntat utfall. Fungerande IT och domstolsteknik har numera en avgörande betydelse för den dagliga verksamheten. Tillgängligheten bedöms totalt sett vara mycket god men att minska risken för både mindre och större avbrott är numera ett ständigt pågående arbete.

UPPFÖLJNING

Av den övergripande riskanalysens riskåtgärder genomfördes under året drygt 70 procent som planerat. Åtgärderna har bidragit till sänkta riskvärdena för fyra av de allvarligaste riskerna och för dessa görs nu bedömningen att de inte längre hör till de allvarligaste riskerna.

En av de allvarligaste riskerna inträffade under året och det var risken för att personalstatistik skulle saknas till följd av att det nya personal- och lönesystemet och datalagret inte blivit integrerade som planerat. Situationen har hanterats genom att använda reservrutiner och göra vissa manuella beräkningar för att få fram erforderliga uppgifter till bland annat årsredovisningen.

Resultatdialoger genomfördes vid tre tillfällen med myndigheterna inom Sveriges Domstolar. Dialogerna behandlade frågor om verksamhetsuppföljning, ekonomi och intern styrning och kontroll. För de av regeringen

uppsatta verksamhetsmålen uppnåddes 6 av 13 mål, vilket var ett mer än året innan.

Sveriges Domstolars alla myndigheter ska årligen bedöma och till Domstolsverket intyga om den interna styrningen och kontroll varit betryggande. Alla myndigheter utom fyra intygade att så varit fallet.

Även Domstolsverkets avdelningar ska lämna intyg om den interna styrningen och kontrollen för sina olika sakområden. Alla avdelningar intygade att det varit en betryggande intern styrning och kontroll.

Bedömning

Domstolsverkets verksamhet har utvärderats enligt strukturen från det ledande ramverket för intern styrning och kontroll (COSO). Hur väl verksamheten fungerat hos myndigheterna inom Sveriges Domstolar har främst bedömts utifrån vad myndigheterna rapporterat genom sina intyganden av intern styrning och kontroll.

För Domstolsverket bedöms den interna miljön vara god vilket både avdelningarnas självutvärderingsunderlag och årets medarbetarundersökning bekräftar. Det finns en fungerande riskhantering där åtgärder beslutats för risker som behöver hanteras. Uppföljning av verksamheten och beslutade riskåtgärder har skett löpande. Som framgått tidigare inträffade en av de allvarligaste riskerna kopplat till införandet av det nya personal- och lönesystemet. Denna brist har inneburit svårigheter att få fram personalstatistik. Detta har medfört osäkerheter vid ledningens uppföljning av myndighetens personalkostnader och personalnyckeltal såsom sjukfrånvaro, personalomsättning mm. Bristen har förelegat från 1 april till 31 december. Bristen har också inneburit att mycket manuellt arbete fått läggas ner för att få fram underlag för uppföljningen. Bedömningen är att bristen inte påverkat myndighetens säkerställande av en rättvisande årsredovisning för 2023. Bristen förväntas vara helt åtgärdad under första halvåret 2024.

Information och kommunikation inom Domstolsverket anses fungera väl. Varken självutvärderingsunderlagen eller medarbetarundersökningen indikerade på några allvarliga brister.

Ett fåtal myndigheter har redovisat brister i den interna styrningen och kontrollen. De brister som redovisades är inte av den karaktären att de påverkar bedömningen för Sveriges Domstolar som helhet. Det har inte heller framkommit att det har förekommit oegentligheter hos myndigheterna i en omfattning som gör att bedömningen för Sveriges Domstolar påverkas.

Internrevisionen och Riksrevisionen lämnade under året en granskningsrapport vardera. Internrevisionens granskning av nyttorealiserings innehåll rekommendationer som tagits om hand i en beslutad åtgärdsplan. Riksrevisionens granskning av systemet för återkallelser av uppehållstillstånd innehöll inte några rekommendationer ställda till Domstolsverket.

Sammantaget konstateras att det finns en fungerande process för intern styrning och kontroll men det faktum att en allvarlig risk inträffat har lett till en brist som påverkat bedömningen av årets interna styrning och kontroll.

Årsredovisningens undertecknande

"Jag bedömer att det har funnits väsentliga brister i den interna styrningen och kontrollen vid myndigheten² under den period som årsredovisningen avser enligt följande":

- Brist vid införandet av det nya systemet för personal- och löneadministration har påverkat möjligheterna att få fram personalstatistik.

"Jag intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning".

Jönköping den 20 februari 2024

Thomas Rolén

² Med myndigheten avses myndigheterna inom Sveriges Domstolar.

Bilagor till resultatredovisningen

Bilaga 1 Verksamhetsmål (omloppstider)

Tabell 83 Tingsrätter – måluppfyllelse av regeringens verksamhetsmål

Domstol	Brottmål exkl. förtursmål 75:e percentilen Regeringens mål 5 månader			Tvistemål exkl. gem. ansökan om äktenskapsskillnad 75:e percentilen Regeringens mål 7 månader		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023
Alingsås	5,7	6,4	4,8	8,7	8,2	7,5
Attunda	6,1	3,9	4,5	13,7	7,9	7,2
Blekinge	3,6	4,0	3,9	9,2	5,9	5,6
Borås	4,0	3,3	1,9	5,5	5,4	4,7
Eksjö	4,7	2,8	2,1	3,3	3,4	3,6
Eskilstuna	4,7	5,5	4,2	5,1	5,8	6,1
Falun	6,5	7,0	7,3	7,6	7,9	7,1
Gotland	3,6	2,2	2,7	8,4	6,8	6,0
Gällivare	5,1	3,6	3,1	4,3	7,8	6,2
Gävle	5,1	4,0	4,1	7,1	7,1	6,4
Göteborg	6,3	5,3	3,9	6,4	6,9	6,8
Halmstad	4,0	3,6	3,4	6,1	6,1	6,5
Haparanda	3,5	2,8	3,2	5,4	7,1	4,3
Helsingborg	4,1	4,5	3,1	4,9	5,1	4,9
Hälsingland	3,4	3,8	3,1	6,6	6,8	7,9
Hässelholm	4,9	5,7	5,9	7,4	6,8	7,1
Jönköping	4,2	3,8	2,8	6,7	6,9	5,7
Kalmar	6,6	6,3	7,8	6,6	7,9	6,6
Kristianstad	4,6	5,2	4,5	6,7	6,0	5,0
Linköping	5,4	5,3	4,2	7,7	7,9	5,6
Luleå	3,9	4,2	3,2	6,8	7,0	6,9
Lund	2,9	3,3	2,7	5,7	6,2	5,1
Lycksele	2,0	3,6	2,5	3,7	5,6	5,0
Malmö	4,8	3,6	2,3	5,6	6,2	5,6
Mora	2,9	4,0	3,2	4,8	5,7	5,3
Nacka	4,5	3,1	2,1	7,3	7,3	5,8
Norrköping	3,8	2,6	3,3	5,4	6,1	6,3
Norrtälje	2,5	2,3	2,3	6,0	7,9	5,8
Nyköping	2,2	2,7	2,3	4,1	4,6	3,6
Skaraborgs	4,8	4,0	4,1	8,1	8,4	6,8
Skellefteå	3,9	3,9	3,1	6,8	7,2	7,3
Solna	3,1	2,6	3,5	7,3	6,7	5,6
Stockholm	2,1	2,5	3,2	4,4	4,7	4,0
Sundsvall	6,6	3,3	3,9	5,9	6,9	6,1
Södertälje	2,4	2,2	2,0	4,9	4,0	3,5
Södertörn	2,6	2,4	2,1	4,7	4,7	4,0
Uddevalla	13,2	6,4	5,7	9,8	9,3	9,5
Umeå	2,8	2,7	2,1	5,8	5,1	4,9
Uppsala	5,5	5,5	4,5	6,2	6,4	6,0
Varberg	5,9	4,8	3,2	6,8	7,2	6,2
Vänersborg	6,2	6,0	5,2	8,0	10,7	8,7

BILAGOR TILL RESULTATREDOVISNINGEN

	Brottmål exkl. förtursmål 75:e percentilen Regeringens mål 5 månader			Tvistemål exkl. gem. ansökan om äktenskapsskillnad 75:e percentilen Regeringens mål 7 månader		
Värmland	6,2	6,8	5,9	8,0	8,8	8,0
Västmanland	2,7	3,2	3,6	6,0	6,5	5,6
Växjö	2,2	2,1	1,9	4,9	4,7	4,3
Ystad	5,2	5,6	4,4	7,0	7,0	7,2
Ångermanland	6,6	6,0	4,0	7,0	6,2	5,8
Örebro	6,2	4,2	3,1	6,9	6,3	6,1
Östersund	5,0	6,0	4,7	5,8	7,9	5,6
Totalt	4,2	3,9	3,5	6,6	6,5	5,9

Omloppstiden för brottmål mäts från inkommandedatum till avgjortdatum där inkommandedatum i första hand är det datum då stämningsansökan inkom, om det finns stämningsansökan i målet. Omloppstiden för tvistemål mäts från inkommandedatum till avgjortdatum. I tvistemål rörande äktenskapsskillnad löper en betänketid för par med barn. Denna tid räknas bort från omloppstiden.

Tabell 84 Hovrätter – måluppfyllelse av regeringens verksamhetsmål

	Brottmål exkl. förtursmål 75:e percentilen Regeringens mål 5 månader			Tvistemål fram till PT-beslut 75:e percentilen Regeringens mål 2 månader			Tvistemål där PT beviljats 75:e percentilen Regeringens mål 10 månader		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023	2021	2022	2023
Domstol									
Göta hovrätt	7,6	9,0	7,0	1,7	1,6	1,9	9,5	12,2	11,7
Hovrätten för Nedre Norrland	10,2	14,5	16,4	3,3	3,1	3,3	20,4	15,3	14,4
Hovrätten för Västra Sverige	5,2	7,0	7,4	1,9	2,0	2,0	7,8	10,0	10,8
Hovrätten för Övre Norrland	5,3	5,1	5,6	1,5	1,9	2,0	9,3	9,5	10,8
Hovrätten över Skåne och Blekinge	5,0	4,5	4,6	2,0	1,5	1,3	8,9	9,9	6,8
Svea hovrätt	10,4	11,2	10,9	1,7	1,8	1,7	19,0	18,4	18,2
Totalt	6,9	8,3	8,1	1,9	1,8	1,8	14,6	15,9	14,3

Omloppstiden för brottmål mäts från inkommandedatum till avgjortdatum. Tvistemål fram till PT-beslut mäts från inkommandedatum till datum då PT beslutades. Tvistemål där PT beviljats mäts från inkommandedatum till avgjortdatum.

Tabell 85 Högsta domstolen – måluppfyllelse av domstolens egna satta mål

	90:e percentilen			
	Mål	2021	2022	2023
Dispensmål exkl. förtursmål	3,0	3,4	4,4	5,2
Dispenserade mål exkl. förtursmål	18,0	15,3	14,1	16,6
Extraordinära mål exkl. förtursmål	10,0	8,6	9,6	9,9

Omloppstiderna för dispensmål mäts från inkommandedatum till datum då PT beslutades. Dispenserade och extraordinära mål mäts från inkommandedatum till avgjortdatum.

Tabell 86 Förvaltningsrätter – måluppfyllelse av regeringens verksamhetsmål

	Totalt exkl. förtursmål och migrationsmål 75:e percentilen Regeringens mål 6 månader		
	2021	2022	2023
Domstol			
Falun	9,1	9,9	9,8
Göteborg	7,9	6,1	5,7
Härnösand	12,7	5,1	5,2
Jönköping	9,0	9,8	8,6
Karlstad	6,4	6,3	7,1
Linköping	9,9	6,3	4,7
Luleå	5,1	3,8	4,1
Malmö	8,4	10,1	11,1
Stockholm	6,2	6,6	6,0
Umeå	5,6	3,7	3,6
Uppsala	11,9	10,7	9,8
Växjö	11,8	12,1	8,3
Totalt	7,8	7,9	7,3

Omloppstiden mäts från inkommandedatum till avgjortdatum.

Tabell 87 Migrationsdomstolarna – måluppfyllelse av regeringens verksamhetsmål

Domstol	Avlägsnandemål, ensamkommande barn 90 percentilen Regeringens mål 2 mån			Övriga avlägsnandemål 90 percentilen Regeringens mål 4 mån			Verkställighetsmål 90 percentilen Regeringens mål 1 mån			Övriga migrationsmål 90 percentilen Regeringens mål 5 mån		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023	2021	2022	2023	2021	2022	2023
Göteborg	4,2	7,6	4,6	31,2	26,1	18,2	1,2	1,2	1,1	16,3	10,9	6,5
Luleå	2,8	1,3	2,8	8,2	7,2	6,5	0,5	0,5	0,4	5,4	4,1	3,2
Malmö	4,0	6,1	2,8	17,6	15,8	17,4	0,7	0,8	0,6	3,2	9,4	10,3
Stockholm	5,2	4,5	2,1	7,7	7,8	4,4	0,7	0,8	0,8	2,8	1,7	3,8
Totalt	4,2	5,2	3,8	20,1	23,0	11,8	0,9	0,9	0,9	5,2	6,8	6,3

Omloppstiden mäts från inkommandedatum till avgjortdatum.

Tabell 88 Kammarrätter – måluppfyllelse av regeringens verksamhetsmål

Domstol	Totalt exkl. förtursmål och migrationsmål 75:e percentilen Regeringens mål 6 månader		
	2021	2022	2023
Kammarrätten i Göteborg	5,2	5,8	3,7
Kammarrätten i Jönköping	8,0	8,7	5,3
Kammarrätten i Stockholm	4,9	7,6	6,7
Kammarrätten i Sundsvall	8,2	8,4	8,2
Totalt	5,8	7,0	5,1

Omloppstiden mäts från inkommandedatum till avgjortdatum.

Tabell 89 Migrationsöverdomstolen – måluppfyllelse av regeringens verksamhetsmål

90:e percentilen	Mål	2021	2022	2023
Totalt migrationsmål	2,0	1,6	1,5	1,6

Omloppstiden mäts från inkommandedatum till avgjortdatum.

Tabell 90 Högsta förvaltningsdomstolen – måluppfyllelse av domstolens egna satta mål

	Mål	2021	2022	2023
PT-beslut (90:e percentilen)	6,0	5,5	6,3	6,4
Fullsuttna mål (75:e percentilen)	14,0	14,0	15,0	16,0

Omloppstiden för PT-beslut mäts från inkommandedatum till datum då PT beslutades.

Tabell 91 Hyres- och arrendenämnderna – måluppfyllelse av regeringens verksamhetsmål

Hyres- och arrendenämnd	Hyres- och arrendenämndsärenden* 75:e percentilen Regeringens mål 4 månader		
	2021	2022	2023
Göteborg	6,3	4,7	12,4
Jönköping	5,4	3,0	8,2
Linköping	3,4	3,3	3,5
Malmö	4,8	3,6	3,6
Stockholm	16,6	11,2	8,5
Sundsvall	3,0	3,1	2,7
Umeå	8,4	11,0	4,0
Västerås	4,0	4,1	4,2
Totalt	10,7	7,3	7,7

* Samtliga ärenden exkl. avstående från besittningsskydd för bostad och lokal, medling av lokal och arrende, uppskov med avflyttning/avträde för lokal- och anläggningsarrende samt dispens av jordbruks- och anläggningsarrende. Omloppstiden mäts från inkommandedatum till avgjortdatum.

Bilaga 2 Styckkostnader

Beräkningen av styckkostnader syftar till att visa verksamhetens kostnader i förhållande till prestationer, dvs. avgjorda mål och ärenden. Verksamhetens kostnader fördelas schablonmässigt, främst utifrån tidredovisning på domstol.

Under 2022 redovisades ingen tid vid tingsrätter och hovrätter med anledning av införandet av mer finfördelade målkoder och ett nytt systemstöd för brottmålshanteringen. Styckkostnaderna för respektive delmängder i dessa domstolsslag kunde därmed inte fastställas individuellt för 2022, utan räknades upp utifrån domstolsslagets generella utveckling sedan 2021. För 2023 finns återigen tidredovisningen som grund vid dessa två domstolsslag.

Verksamhetens kostnader ökade sammantaget med 9,6 procent mellan 2022 och 2023. Under samma period ökade antalet avgjorda mål och ärenden med 4,0 procent. Sammantaget innebar detta en nominell ökning av den genomsnittliga styckkostnaden med 5,4 procent, vilket innebär en mer dämpad takt än exempelvis konsumentprisindex.

Styckkostnaden påverkas i störst utsträckning av tingsrätternas produktivitet, då domstolsslaget svarar för närmare hälften av verksamhetens kostnader. Bland tingsrätterna drevs styckkostnaden upp av brottmålen och domstolsärenden, men hölls tillbaka av tvistemålen (exkl. gemensam ansökan).

Tabell 92 Styckkostnader per domstolsslag (kr)

Anslaget Sveriges Domstolar 1:5	2021	2022	2023	Förändring 2022-2023 (%)
Tingsrätter				
Genomsnittlig styckkostnad för ett mål och ärende	13 011	13 698	13 817	1%
Tvistemål exkl. gemensam ansökan	17 920	18 867	18 309	-3%
Brottmål	13 743	14 469	15 379	6%
Miljömål	72 621	76 455	73 397	-4%
Fastighetsmål och PBL-mål	35 611	37 491	44 026	17%
Konkurs och företagsrekonstruktion	13 258	13 958	13 145	-6%
Övriga domstolsärenden (inkl. utsökningsärenden)	4 501	4 738	5 317	12%
Hovrätter				
Genomsnittlig styckkostnad för ett mål	31 079	32 046	35 400	10%
Brottmål	54 803	56 508	58 127	3%
Tvistemål	33 813	34 865	49 575	42%
Målkategorin övriga mål	9 401	9 693	9 184	-5%
Miljömål	65 264	67 294	64 426	-4%
Fastighetsmål och PBL-mål	44 737	46 129	46 189	0%
Högsta domstolen				
Genomsnittlig styckkostnad för ett mål	18 501	19 331	19 447	1%

BILAGOR TILL RESULTATREDOVISNINGEN

Anslaget Sveriges Domstolar 1:5	2021	2022	2023	Förändring 2022-2023 (%)
Förvaltningsrätter				
Genomsnittlig styckkostnad för ett mål	8 179	9 496	9 883	4 %
Skattemål	14 069	14 546	13 708	-6%
Socialförsäkringsmål	11 510	14 503	13 167	-9%
Mål enligt socialtjänstlagen	4 776	5 831	5 985	3%
Målkategorin övriga mål	6 188	7 218	8 163	13%
Kammarrätter				
Genomsnittlig styckkostnad för ett mål	17 651	19 260	20 331	6 %
Skattemål	24 432	33 406	28 540	-15 %
Socialförsäkringsmål	22 394	20 279	29 070	43 %
Mål enligt socialtjänstlagen	7 832	9 628	8 560	-11 %
Målkategorin övriga mål	14 428	17 084	13 720	-20 %
Högsta förvaltningsdomstolen				
Genomsnittlig styckkostnad för ett mål	16 576	16 526	17 305	5 %
Hyses- och arrendenämnderna				
Genomsnittlig styckkostnad per ärende	3 201	3 436	3 491	2 %

Anslaget Domstolsprövning i utlänningsmål 1:4	2021	2022	2023	Förändring 2022-2023 (%)
Migrationsdomstolar				
Genomsnittlig styckkostnad för ett mål	10 742	11 959	12 253	2%
Avlägsnandemål	42 280	41 696	40 614	-3%
Verkställighetsmål	13 169	19 638	15 410	-22%
Övriga målkategorier exkl. avlägsnandemål och verkställighetsmål	5 008	6 909	7 690	11%
Migrationsöverdomstolen				
Genomsnittlig styckkostnad för ett mål	9 470	9 198	9 181	0 %
Avlägsnandemål	9 328	8 158	8 778	8 %
Verkställighetsmål	8 106	13 609	8 013	-41 %
Övriga målkategorier exkl. avlägsnandemål och verkställighetsmål	9 882	9 478	9 848	4 %

Bilaga 3 Personalstatistik

Tabell 93 Medelantalet anställda*

		Ordinarie domare			Icke ordinarie domare			Notarie			Föredragande/beredn			Domstolshandläggare			Administration			Totalt		
		Kvinna	Man	Total	Kvinna	Man	Total	Kvinna	Man	Total	Kvinna	Man	Total	Kvinna	Man	Total	Kvinna	Man	Total	Kvinna	Man	Total
Högsta domstolen	2021	7	14	20	26	7	33	0	0	0	7	4	10	12	0	12	14	5	18	64	29	93
	2022	6	15	20	30	8	38	0	0	0	10	2	12	15	0	15	13	6	19	73	30	102
	2023	6	14	20	25	11	36	0	0	0	9	2	11	14	0	14	13	5	18	67	32	98
Hovrätterna	2021	153	107	260	368	161	529	0	0	0	26	8	34	143	9	152	83	39	123	773	323	1 096
	2022	170	109	279	357	170	527	0	0	0	28	8	36	145	13	158	90	42	131	790	340	1 130
	2023	186	118	304	387	171	558	0	0	0	28	10	38	151	14	165	92	48	140	845	359	1 204
Tingsrätterna	2021	316	301	617	135	74	209	476	255	731	107	37	144	975	90	1 064	266	239	505	2 275	995	3 269
	2022	326	294	620	140	72	212	540	216	755	97	42	138	963	88	1 051	269	233	502	2 334	944	3 278
	2023	337	288	626	144	89	232	519	240	759	101	40	141	964	90	1 053	279	259	538	2 343	1 005	3 348
Högsta förvaltningsdomstolen	2021	11	6	17	33	7	40	0	0	0	1	1	2	11	2	13	5	6	11	60	22	82
	2022	11	7	17	29	8	37	0	0	0	4	1	5	11	3	13	5	6	11	59	24	83
	2023	9	9	18	29	9	38	0	0	0	5	1	6	10	3	13	6	6	12	57	28	85
Kammarrätterna	2021	75	46	121	168	60	228	0	0	0	81	22	103	66	10	76	45	22	67	435	159	594
	2022	72	50	122	168	62	230	0	0	0	77	22	99	65	10	75	44	22	66	426	166	591
	2023	69	50	119	169	60	228	0	0	0	68	24	92	66	9	75	49	23	72	420	165	585
Förvaltningsrätterna	2021	135	85	220	69	36	104	154	67	221	473	132	604	295	34	329	101	48	148	1 225	400	1 625
	2022	130	81	211	65	34	98	176	68	244	418	118	536	284	33	317	96	43	139	1 168	375	1 543
	2023	138	83	220	69	39	107	193	80	273	405	117	522	273	37	310	101	35	136	1 178	389	1 567
Domstol totalt	2021	696	558	1 254	798	344	1 141	630	322	952	693	203	896	1 500	144	1 645	515	357	872	4 832	1 928	6 759
	2022	714	555	1 269	788	352	1 140	716	283	999	632	192	824	1 483	145	1 628	516	351	867	4 849	1 878	6 727
	2023	744	562	1 306	821	378	1 199	712	320	1 032	616	193	808	1 477	152	1 629	539	374	913	4 909	1 977	6 886
Domstolsverket**	2021	8	13	21	25	7	31	1	0	1	2	1	2	11	0	11	210	160	370	256	181	436
	2022	7	17	24	23	9	32	1	0	1	3	2	5	13	0	13	221	165	386	267	193	462
	2023	7	17	23	16	7	23	0	0	0	1	0	1	14	0	14	223	163	386	259	186	445
Hyres-och arrendenämnderna	2021	16	13	28	2	1	2	0	0	0	7	1	8	48	3	51	8	5	13	80	22	102
	2022	16	12	28	1	2	3	0	1	1	5	1	6	43	4	47	11	6	17	76	25	101
	2023	17	11	28	1	1	2	0	0	0	7	4	11	43	5	48	9	5	14	76	25	101
Rättshjälpsmyndigheten	2021	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	4	0	4	5	0	5
	2022	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	2	0	0	0	6	0	6	7	0	7
	2023	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	7	0	7	8	0	8
Sveriges Domstolar totalt	2021	720	584	1 304	824	351	1 174	631	322	953	703	204	907	1 559	147	1 706	737	522	1 259	5 173	2 131	7 304
	2022	738	583	1 322	812	363	1 175	717	284	1 001	642	195	837	1 539	149	1 688	754	522	1 276	5 201	2 095	7 296
	2023	767	589	1 356	838	385	1 223	712	320	1 032	624	196	820	1 533	156	1 689	777	542	1 319	5 251	2 188	7 439

* Antalet anställda är avrundat till heltal vilket kan påverka summeringarna.

** I Domstolsverkets siffror för 2021 och 2022 ingår anställda på domstolar som är fackliga företrädare, anställda som arbetar delvis åt Domstolsakademien och viss säkerhetspersonal. I siffrorna för 2023 ingår de i stället i domstolarnas siffror. Anställda med titeln jurist på Domstolsverket har 2023 bytt personalkategori från Icke ordinarie domare till Administration.

Tabell 94 Årsarbetskrafter*

		Ordinarie domare			Icke ordinarie domare			Notarie			Föredragande/beredn			Domstolshandläggare			Administration			Totalt		
		Kvinna	Man	Total	Kvinna	Man	Total	Kvinna	Man	Total	Kvinna	Man	Total	Kvinna	Man	Total	Kvinna	Man	Total	Kvinna	Man	Total
Högsta domstolen	2021	7	13	20	23	6	30	0	0	0	5	3	8	11	0	11	13	5	18	59	28	86
	2022	5	15	21	26	6	32	0	0	0	7	2	10	13	0	13	13	5	18	64	29	93
	2023	6	14	20	23	9	32	0	0	0	9	2	10	12	0	12	13	5	18	63	30	93
Hovrätterna	2021	146	97	243	130	66	196	0	0	0	22	5	27	128	9	137	75	39	114	501	217	717
	2022	159	101	261	122	73	194	0	0	0	23	8	30	127	12	140	77	40	117	507	235	742
	2023	173	112	284	136	70	206	0	0	0	23	9	33	132	13	145	84	46	130	548	250	798
Tingsrätterna	2021	298	298	596	125	68	194	437	248	686	83	33	116	831	84	916	238	216	454	2 013	947	2 960
	2022	307	290	597	131	68	199	503	213	716	73	36	109	816	79	895	233	217	450	2 064	902	2 966
	2023	323	283	605	133	88	222	500	235	735	78	36	114	819	82	901	246	239	485	2 099	963	3 062
Högsta förvaltningsdomstolen	2021	10	6	17	30	6	35	0	0	0	1	1	2	9	2	11	6	6	12	56	21	77
	2022	10	6	16	26	7	33	0	0	0	3	1	5	10	2	13	5	6	12	55	23	78
	2023	9	8	17	25	8	33	0	0	0	4	1	6	8	3	11	5	6	11	51	27	78
Kammarrätterna	2021	69	45	114	64	27	91	0	0	0	62	20	81	55	8	64	40	21	60	289	120	409
	2022	67	47	113	58	28	87	0	0	0	56	19	74	54	10	64	40	21	62	275	125	400
	2023	63	47	110	64	26	90	0	0	0	50	21	71	55	9	64	45	21	67	277	125	402
varav Migrationsöverdomstolen	2021	16	9	25	13	5	18	0	0	0	17	5	22	15	1	16	7	5	11	68	25	92
	2022	14	8	22	10	6	16	0	0	0	12	4	16	13	2	15	6	5	11	55	25	80
	2023	13	9	21	11	4	15	0	0	0	11	6	16	13	2	15	8	5	12	55	25	80
Förvaltningsrätterna	2021	126	82	208	62	33	94	142	62	204	369	116	485	244	31	275	100	49	148	1 042	373	1 415
	2022	124	78	202	60	34	94	163	63	226	312	105	418	235	31	266	95	43	137	988	353	1 342
	2023	132	79	211	66	37	103	183	77	260	305	108	413	232	35	267	96	36	131	1 013	372	1 385
varav migrationsdomstolarna	2021	51	32	83	24	12	36	51	23	73	160	42	203	102	11	114	44	22	66	432	142	574
	2022	45	27	72	21	12	33	60	20	79	120	34	155	88	11	99	38	17	56	372	121	493
	2023	54	29	83	25	14	39	76	25	101	124	39	163	92	13	105	41	16	57	413	137	549
Domstol totalt	2021	656	542	1 197	434	205	639	579	311	890	541	178	719	1 279	135	1 414	471	335	805	3 959	1 705	5 664
	2022	672	537	1 210	423	215	638	666	276	942	475	171	645	1 256	134	1 390	463	333	796	3 954	1 666	5 620
	2023	704	543	1 248	446	238	685	683	312	995	469	177	646	1 259	142	1 402	489	353	842	4 052	1 766	5 818
Domstolsverket**	2021	8	12	19	18	6	24	1	0	1	2	0	2	10	0	10	193	154	347	231	173	404
	2022	7	16	23	19	8	28	1	0	1	2	1	4	12	0	12	200	155	355	242	180	422
	2023	7	15	22	11	4	15	0	0	0	1	0	1	13	0	13	204	158	362	234	177	411
Hyres-och arrendenämnderna	2021	16	12	28	2	0	2	0	0	0	7	1	7	38	3	41	10	4	14	72	20	93
	2022	16	9	26	1	1	3	0	1	1	6	0	6	37	4	41	8	5	14	69	21	90
	2023	16	9	25	2	1	3	0	0	0	6	3	9	36	4	40	7	5	12	66	22	88
Rättshjälpsmyndigheten	2021	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	4	0	4	5	0	5
	2022	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	5	0	5	7	0	7
	2023	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	5	0	5	6	0	6
Sveriges Domstolar totalt	2021	679	565	1 243	453	212	666	580	311	891	550	179	729	1 327	138	1 465	678	493	1 170	4 268	1 898	6 166
	2022	696	563	1 259	443	225	668	667	277	944	484	173	657	1 305	138	1 443	677	492	1 169	4 272	1 868	6 140
	2023	726	568	1 294	459	243	702	683	312	995	477	180	657	1 308	146	1 454	706	515	1 221	4 359	1 964	6 323

* Antalet årsarbetskrafter är avrundat till heltal vilket kan påverka summeringarna.

** I Domstolsverkets siffror för 2021 och 2022 ingår anställda på domstolar som är fackliga företrädare, anställda som arbetar delvis åt Domstolsakademin och viss säkerhetspersonal (ca 20 årsarbetskrafter). I siffrorna för 2023 ingår de i stället i domstolarnas siffror. Anställda med titeln jurist på Domstolsverket har 2023 bytt personalkategori från Icke ordinarie domare till Administration.

Tabell 95 Antal anställda per personalkategori 60 år eller äldre

	2021			2022			2023		
	Kvinna	Man	Totalt	Kvinna	Man	Totalt	Kvinna	Man	Totalt
60-64 år									
Ord domare	144	109	253	150	111	261	151	127	278
Icke ord domare	4	1	5	4	3	7	3	2	5
Föredr/beredn	14	2	16	18	2	20	17	6	23
Domstolshandläggare	133	11	144	122	7	129	131	8	139
Administration	86	34	120	86	43	129	92	47	139
Summa	381	157	538	380	166	546	394	190	584
65 år eller äldre									
Ord domare	18	61	79	24	54	78	32	44	76
Icke ord domare	2	8	10	3	8	11	3	16	19
Föredr/beredn	2	4	6	2	5	7	2	5	7
Domstolshandläggare	12	0	12	13	2	15	15	2	17
Administration	9	9	18	14	8	22	11	14	25
Summa	43	82	125	56	77	133	63	81	144
Totalsumma	424	239	663	436	243	679	457	271	728

Bilaga 4 Sidhänvisning till återrapporteringskrav

	Sidhänvisning
Återrapporteringskrav enligt regleringsbrevet	
Dömande verksamhet	
Domstolsverket ska redovisa resultatet av regeringens verksamhetsmål för omloppstider i den dömande verksamheten. Domstolsverket ska särskilt redovisa handläggningstider i mål där personer under 21 år står åtalade.	Sid 10 ff. Sid 25 f. och 36 f.
Beslutande och rättsvårdande verksamhet	
Domstolsverket ska redovisa resultatet av regeringens verksamhetsmål för omloppstider i den beslutande och rättsvårdande verksamheten.	Sid 10 ff.
Analys av kostnadsutvecklingen inom anslaget 1:11 Rättsliga biträden m.m.	
Domstolsverket ska redovisa en analys över ersättningarna från anslaget 1:11 Rättsliga biträden m.m. under 2023 i jämförelse med utvecklingen från 2016 och framåt.	Sid 110 f.
Införande av ett permanent snabbförfarande i brottmål (snabbare lagföring)	
Domstolsverket ska redovisa hur införandet av ett permanent snabbförfarande i brottmål (snabbare lagföring) fortskrider.	Sid 88 f
Internationell verksamhet	
Domstolsverket ska redovisa omfattningen av och kostnaderna för sin verksamhet inom internationell civil krishantering i enlighet med regleringsbrev för 2023 avseende anslag 1:1, utgiftsområde 7.	Sid 112 ff.
Domstolsverket ska även i särskild ordning redovisa sitt arbete gällande FN:s säkerhetsrådsresolutioner om kvinnor, fred och säkerhet med utgångspunkt från den nationella handlingsplanen på området.	Sid 112 ff.
Övriga regeringssupplett	
Strategi för systematisk uppföljning av funktionshinderspolitiken	
Domstolsverket har, tillsammans med 27 andra myndigheter, i uppdrag att följa upp funktionshinderspolitiken 2021–2031 utifrån det nationella målet för funktionshinderspolitiken.	Sid 94 f.
Redovisning enligt förordning 2000:605 om årsredovisning och budgetunderlag	
3 kap. 2§: Om regeringen har beslutat en investeringsbudget eller en avgiftsbudget för verksamheten, ska myndigheten följa upp dessa och kommentera väsentliga avvikelser.	Sid 119
3 kap. 3§: Myndigheten ska redovisa de åtgärder som har vidtagits i syfte att säkerställa att kompetens finns för att fullgöra de uppgifter som avses i 1 § första stycket. I redovisningen ska det ingå en bedömning av hur de vidtagna åtgärderna sammantaget har bidragit till fullgörandet av dessa uppgifter.	Sid 96 ff.
7 kap. 3§: Uppgift ska lämnas om de anställdas frånvaro på grund av sjukdom under räkenskapsåret. Uppgift ska också lämnas om den andel av sjukfrånvaron som avser frånvaro under en sammanhängande tid av 60 dagar eller mer, sjukfrånvaron för kvinnor respektive män samt sjukfrånvaron för anställda i åldrarna 29 år eller yngre, 30–49 år och 50 år eller äldre.	Sid 104 f
Uppgifter i Domstolsverkets instruktion	
1 § Domstolsverkets uppgift är att ge administrativt stöd och service åt Sveriges domstolar och ska i fråga om dessa:	
<ul style="list-style-type: none"> • i administrativt hänseende leda och samordna verksamheten för att skapa förutsättningar för en rättssäker verksamhet och se till att den bedrivs effektivt, • åstadkomma en ändamålsenlig resursfördelning, • vara en drivande och stödjande kraft i utvecklings- och kvalitetsarbete, • arbeta för god tillgänglighet och information när det gäller verksamheten, • arbeta för god samverkan dem emellan och med andra berörda myndigheter. 	Sid 78 ff. Sid 109 Sid 78 ff. Sid 78 ff. Sid 78 ff.

BILAGOR TILL RESULTATREDOVISNINGEN

- 1 a §** Domstolsverket ska ansvara för utveckling av rättsinformation samt fullgöra de uppgifter som framgår av rättsinformationsförordningen (1999:175). Förordning (2010:1810). Sid 84
- 1 b §** Domstolsverket ska anmäla till Domarnämnden när det finns en ledig anställning som ordinarie domare eller som hyresråd i hyresnämnd som behöver tillsättas. Förordning (2022:533). Sid 99
- 1 c §** Domstolsverket är beredskapsmyndighet enligt förordningen (2022:524) om statliga myndigheters beredskap. Förordning (2022:533) Sid 93
- 1 d §** Domstolsverket ska delta i ett myndighetsgemensamt arbete för att möjliggöra ett särskilt snabbförfarande enligt 45 kap. 13 a § rättegångsbalken och 3 b § förundersökningskungörelsen (1947:948). Förordning (2022:1511). Sid 87 f.

Producerad av Domstolsverket
Diarienummer DOV 2023/947

Domstolsverket
Postadress: 551 81 Jönköping
Besöksadress: Kyrkogatan 32
036-15 53 00
domstolsverket@dom.se
www.domstol.se

SVERIGES DOMSTOLAR